

Nadbiskupova riječ

ŠTO S DEKANATIMA I SLUŽBOM DEKANA?

Naša Nadbiskupija zadarska dijelila je sa svim mjesnim Crkvama u našoj državi patnje i stradanja netom završena Domovinskog rata. Neće nam nitko zamjeriti kad ističemo da smo baš mi, na ovom dijelu Domovine, bili izloženi najtežim napadajima vojne sile i strašno stradali, bilo brojem vjernika ili pak porušenih i oštećenih sakralnih objekata. Dvadeset i sedam naših župa bilo je okupirano, rastjerano i uništeno. Teško je stradao i pastoralni rad. Svećenici, i sami prognanici sa svojim vjernicima, "dežurali" su među vjernicima. Drugi, u preostalom dijelu Nadbiskupije, mogli su nešto više činiti, ali ne mnogo više. Pet godina rata ostavilo je ozbiljnog traga na organizaciji svekolikoga crkvenog života u našoj mjesnoj Crkvi.

Poslijeratno vrijeme, vrijeme mira, jest razdoblje revitalizacije, uspostave redovitog pastoralnog promicanja obnovljenih oblika djelovanja i materijalne obnove porušenoga da bi se stvorili uvjeti za redovit crkveni život, a tek kasnije za napredniji koji uključuje određeni dinamizam. Okolnosti su dakle prouzročile raznolikost stanja pojedinih područja Nadbiskupije glede temeljnih struktura života i glede organiziranosti pastoralnog djelovanja.

U oživljavanju struktura naše mjesne Crkve vidim i dekanate (područne vikarijate) kao nadžupne pastoralne jedinice gdje se planira i provodi (ostvaruje) organsko pastoralno djelovanje, gdje se živi konkretno zajedništvo, suradnja i suodgovornost pripadnih župa.

Ta crkvena struktura je potvrđena za vrijeme Koncila i u učiteljstvu Pavla VI. i Ivana Pavla II. poslije Koncila. O njoj govori i Zakonik kanonskog prava, proglašen 1983. godine. Tako koncilski dekret o biskupima *Christus Dominus* u t. 30. kaže "da župnici u svojim pastoralnim aktivnostima treba da surađuju s ostalim župnicima i sa svećenicima koji obavljaju pastoralnu službu na tom području (kao što su na primjer dekan) ili s onima koji se bave djelima iznadžupnog značenja da bi tako dušobrižništvo u biskupiji bilo jedinstveno i što uspješnije".

Papa Pavao VI. u svojoj prvoj enciklici *Ecclesiae sanctae* (1966.) tvrdi: "Među najbližim suradnicima dijecezanskog biskupa jesu svećenici koji vrše nadžupnu pastoralnu službu među kojima treba spomenuti područne vikare koji se još zovu nadžupnici ili dekan. Neka se na tu službu postavljaju svećenici koji se odlikuju znanjem i apostolskom revnošću... da bi mogli uspješno promicati i voditi pastoralno djelovanje na povjerenom im području."

Sadašnji Sveti Otac, Ivan Pavao II., uvjeren je da "župa neprestance ostaje nezaobilazan organizam-jedinica u vidljivoj strukturi Crkve", ali priznaje "da ona nije u samoj sebi dostačna stvarnost za pastoral primjerom sadašnjim potrebama: treba biti usavršena i učijepljena u različite druge organizacijske oblike... Tako, morat će biti otvorena suradnji sa susjednim župama."

Dekanati su, dakle, jedna od struktura mjesne Crkve. Oni ne dolaze u pitanje. Mogu samo još biti integrirani u veće strukture, primjerice u regije.

Naša Nadbiskupija ih ima trinaest. Oni su prikladna struktura i u ovom mîrnodopskom razdoblju da se ujedine zajednički napor u obnovi pastoralnog djelovanja. Stoga na pitanje iz naslova, što s dekanatima i službom dekana, nije teško odgovoriti. Trebalo bi, možda, još nešto dodati što ističe pastoralni direktorij za biskupe *Ecclesiae imago* (1973.) da zadaća dekana jest od velike važnosti, da ima pastoralan karakter i da njezin nositelj ima poslanje autentičnog animatora svećeničkog života i koordinatora pastoralnog djelovanja na svom području.

Nadbiskup

SVETA STOLICA

PISMO SVETOGA OCA IVANA PAVLA II. SVEĆENICIMA ZA VELIKI ČETVRTAK 1997.

**1. Iesu, Sacerdos in aeternum,
miserere nobis!**

Predragi svećenici,

U skladu s običajem uputiti vam riječ u dan kad se skupljate oko svoga biskupa da biste se radosno sjećali kako je u Crkvi ustanovljeno svećenstvo, nadalje obnavljaju svoju zahvalnost Gospodinu za jubilarna slavlja kad su se 1. i 10. studenoga prošle godine toliko braća svećenici okupili sudjelovati u mojoj radosti. Svima od srca zahvaljujem.

Osobito mislim na svećenike koji su prošle godine, kao i ja, slavili pedesetu obljetnicu svoga redenja. Mnogi od njih nisu oklijevali, usprkos poodmakloj dobi i udaljenostima, doći u Rim zajedno s Papom slaviti zlatni jubilej.

Zahvaljujem kardinalu vikaru, biskupima koji su mu suradnici, svećenicima i vjernicima Rimske biskupije, koji su na različite načine iskazali svoje jedinstvo s Petrovim nasljednikom, zahvaljujući Bogu za dar svećeništva. Moje se priznanje proširuje na gospodu kardinale, nadbiskupe i biskupe, svećenike, zavjetovane muškarce i žene te na sve crkvene vjernike za dar njihove blizine u molitvama i za zahvalnicu "Tebe Boga hvalimo" koju smo zajedno pjevali.

Osim toga želim zahvaliti svim djelatnicima Rimske kurije za sve što su učinili kako bi taj zlatni Papin jubilej poslužio oživljavanju svijesti o veličini svećeništva kao dara i otajstva. Ustrajno molim Gospodina da nastavi raspirivati iskru svećeničkoga zvanja u duši tolikih mladih ljudi.

Onih dana više sam se puta mišlju i srcem povlačio u privatnu kapelicu krakovskih nadbiskupa gdje je 1. stude-

noga 1946. nezaboravni krakovski metropolit, poslije kardinal, Adam Stefan Sapieha položio na mene svoje ruke, prenoseći mi sakramentsku milost svećeništva.

Uzbudeno sam se duhom vratio u katedralu u Wawelu, gdje sam dan nakon redenja slavio prvu svetu misu. U danima toga spomen-slavlja svi smo na poseban način osjećali prisutnost Krista Velikoga Svećenika, razmišljajući o riječima iz bogoslužja: "Evo svećenik veliki koji se u svoje dane svidio Bogu i našao se pravednim." *Ecce Sacerdos magnus.* Te riječi potpuno se primjenjuju upravo na Isusa. On je Veliki Svećenik novoga i vječnoga Saveza, jedini svećenik od kojega svi mi svećenici crpimo milost zvanja i služenja. Radujem se zbog toga što je u spomen-slavlju moga redenja Kristovo svećeništvo moglo sinuti u svojoj neizrecivoj istini kao dar i otajstvo na korist ljudima svih vremena do svršetka svijeta.

Pedeset godina nakon svećeničkoga redenja svakodnevno, kao i uvijek, mislim na sve svoje vršnjake kako iz krakovske Crkve tako iz svih drugih Crkava na svijetu, kojima nije bilo dano doživjeti takav jubilej. Molim Krista, vječnoga svećenika, neka im dadne u baštinu vječnu naknadu, primajući ih u slavu svoga Kraljevstva.

**2. Iesu, Sacerdos in aeternum,
miserere nobis!**

Pišem vam, draga braćo, ovo pismo u prvoj godini neposredne priprave za početak trećega tisućljeća: *Tertio millennio adveniente.* U apostolskom pismu koje započinje tim riječima istaknuo sam značenje prijelaza iz drugog u treće tisućljeće nakon Kristova rođenja i odredio sam da posljednje tri godine prije dvijeti-

- IMENOVANJA POVJERENIŠTAVA	220
ZA:	

- Liturgiju
- Misije
- Zvanja i ministrante
- Pastoral obitelji
- Sredstva društvenog priopćavanja

Vijesti i događaji

- Kulturna događanja kršćanskog nadahnuća u Zadru	221
- Video-kazeta "Universitas Iadertina"	221
- Blagoslov crkvice sv. Andrije u Ražancu	222
- Bdjenje mladih za duhovna zvanja u Katedrali	222
- Blagoslov crkve sv. Jurja u Rašteviću	223
- Blagoslov crkve sv. Marka u Pašmanu	223
- Obiteljska tribina u Tkonu	224
- Vijesti iz Sjemeništa	224
- Blagoslov novih zvona u Škabrnji	226
 Zvona porušenih crkava	
Jasenice	228
 Nove knjige	232
Kronika	233

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE - Službeni vjesnik Nadbiskupije zadarske. Izdavač: Nadbiskupski ordinarijat Zadar, Zeleni trg 1. Uređuje: uredničko vijeće. Odgovorni urednik: msgr. Ivan Prenda, nadbiskup zadarski, Zeleni trg 1, 23000 Zadar, tel. 315-712, fax 316-299. Tisk: W. A. GRAF, Zadar, Dragutina Domjanića 20, 23000 Zadar. Datum ulaska u tisk: 9. 5. 1997.

sućite budu posvećene Presvetome Trojstvu. Prva godina, svečano naviještena prve nedjelje prošloga došašća, usredotočena je na Krista. On je, doista, vječni Sin Božji, učovječen i rođen od Djevice Marije, koji nas vodi k Ocu. Sljedeća godina bit će posvećena Duhu Svetom, Tješitelju, kojega je Krist obećao apostolima kad je prešao iz ovoga svijeta k Ocu. Napokon će godina 1999. biti posvećena Ocu, kojemu nas Sin želi dovesti u Duhu Svetom Tješitelju. Tako želimo zaključiti drugo tisućljeće složnim slavljenjem Presvetoga Trojstva. Taj naš hod odjekuje trima enciklikama koje sam milošću Božjom mogao objaviti na početku svoga papinskog služenja: *Redemptor hominis*, *Dominum et vivificantem* i *Dives in misericordia*. Potičem vas, draga braćo, da ih iznova promišljate u ovom trogodištu. U našem služenju, osobito onom bogoštovnom, trajno trebamo biti svjesni da smo na putu prema Ocu, od Sina vodeni u Duhu Svetome. Upravo nas na tu svijest pozivaju riječi kojima završavamo svaku molitvu: "Po Gospodinu našemu Isusu Kristu, Sinu tvome, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga, Bog u sve vijeke vjekova. Amen."

3. *Iesu, Sacerdos in aeternum, miserere nobis!*

Taj zaziv nalazi se u Litanijama Kristu, Svećeniku i Žrtvi, koje smo molili u krakovskom sjemeništu uoči svećeničkoga ređenja. Htjedoh ih staviti u dodatak knjizi *Dar i Otajstvo*, objavljenoj povodom moga svećeničkog jubileja. Ali želim ih istaknuti i u ovome pismu, jer mi izgleda da bogato i duboko osvjetljuju Isusovo svećeništvo i našu povezanost s njime. Temelje se na ulomcima Svetoga pisma, osobito na Poslanici Hebrejima, ali ne samo na njima. Kad na primjer molimo: *Isuse, Vječni Svećenice po redu Melkizedekovu*, mišlu se vraćamo u Stari zavjet, psalmu 110 (109). Dobro znamo što za Krista znači biti svećenik poput Melkizedeka. Njegovo se svećeništvo iskazalo žrtvom vlastitoga tijela "jednom zauvijek" (Heb 10, 10). Prikazavši se u krvnoj žrtvi na križu, on je sam ustanovio nekrvni

"spomen" za sva vremena pod prilikama kruha i vina. Pod tim je prilikama on Crkvi povjerio tu svoju žrtvu. Tako, dakle, Crkva - i u njoj svaki svećenik - slavi jedinu Kristovu žrtvu.

Duboko se sjećam osjećaja što su ih u meni bile probudile riječi pretvorbe koje sam po prvi put izgovarao zajedno s biskupom koji me je upravo bio zaredio, riječi koje sam ponovio idućega dana u misi slavljenoj u kripti sv. Leonarda. Otad su te otajstvene riječi mnogo puta - teško je prebrojiti - odzvanjale s mojih usana, uprisutnjujući pod prilikama kruha i vina, Krista u spasotvornom činu njegova sebedarja na križu.

Razmislimo još jednom to uzvišeno otajstvo. Isus uze kruh i dade ga svojim učenicima govoreći: "Uzmite i jedite od ovoga svi: ovo je moje tijelo..." Zatim uze u svoje ruke kalež s vinom, blagoslovi ga i dade svojim učenicima govoreći: "Uzmite i pijte iz njega svi, ovo je kalež moje krvi novoga i vječnoga Saveza, koja će se proliti za vas i za sve ljudе za otpuštenje grijeha." I doda: "Ovo činite meni na spomen."

Kako te čudesne riječi ne bi bile srce što kuca u svakome svećeničkom životu? Ponavljajmo ih svaki put kao da je to prvi put! Neka nam to nikad ne bude samo običaj. One izražavaju najpunije ostvarenje našega svećeništva.

4. Slaveći Kristovu žrtvu, budimo trajno svjesni riječi koje čitamo u poslaniči Hebrejima: "Krist se pak pojavi kao Veliki svećenik budućih dobara, (...) i ne po krvi jaraca i junaca, nego po svojoj uđe jednom zauvijek u Svetinju i nađe vječno otkupljenje. Doista, ako već poškropljena krv jaraca i bikova i pepeo juničin posvećuje onečišćene, daje tjelesnu čistoću, koliko će više Krv Krista - koji po Duhu vječnom samoga sebe bez mane prinese Bogu očistiti našu savjest od mrtvih djela, na službu Bogu živome! Zato je on posrednik novoga Saveza" (9, 11-15).

Zazivi litanija Kristu Svećeniku i Žrtvi povezuju se na neki način s tim i drugim rijećima te poslanice:

Dok ponavljamo te zative, očima
vjere vidimo ono o čemu govori poslanica
Hebrejima: Krista koji je svojom krvlju
ušao u vječno svetište. Kao Svećenik za-
uvijek posvećen od Boga Oca *Duhom Sve-
tim* i snagom, sada "sjede zdesna
Veličanstvu u visinama" (Heb 1, 3). Odo-
nud se zauzima za nas kao Posrednik -
uvijek živ da bi za nas posredovao - da bi
nas poveo putem novoga vječnoga života:
*Veliki Svećeniče koji si nas novim putem
poveo.* On nas ljubi i prolio je krv da opere
naše grijeha: *Veliki Svećeniče koji si nas
ljubio i oprao nas od grijeha u svojoj krvi.*
Sebe je za nas darovao: *predao si samoga
sebe Boqu kao žrtvu i prinos.*

Krist uvodi u vječno svetište žrtvu samoga sebe, cijenu našega otkupljenja. Prinos, upravo žrtva, neodvojiva je od svećenika. Upravo su mi Litanije Krista Svećenika i Žrtve, koje smo molili u sjemeništu, pomogle da sve to bolje shvatim. Stalno se vraćam na tu osnovnu pouku.

5. Danas je Veliki četvrtak. Sva se Crkva duhovno okuplja u onu blagovaonici gdje su se apostoli zajedno s Kristom našli za Posljednjom večerom. Iz Ivanova evanđelja čitamo riječi što ih je Krist izgovorio u oproštajnom govoru. Među mnogim bogatstvima toga ulomka želim se zaustaviti na sljedećoj rečenici koju je Isus upravio apostolima: "Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje. Vi ste prijatelji moji ako činite što vam zapovijedam. Više vas ne zovem slugama jer sluga ne zna

što radi njegov gospodar; vas sam nazvao prijateljima jer vam priopćih sve što sam čuo od oca svoga" (15, 13-15).

"Prijatelji" - tako Isus nazva apostole. Tako želi zvati i nas koji smo - zahvaljujući sakramentu svetoga reda - sudionici njegova svećeništva. Slušajmo te riječi potreseni i ponizno. U njima je istina. Najprije istina o prijateljstvu, no takoder istina o nama koji smo kao služitelji euharistije sudionici Kristova svećeništva. Zar je Isus mogao rječitije izraziti svoje prijateljstvo, nego dopuštajući nam da kao svećenici Novoga Saveza, djelujemo u njegovo ime, u osobi Krista Glave (in persona Christi Capitis)? Upravo to se događa u svemu našemu svećeničkom služenju, kad dijelimo sakramente i osobito kad slavimo euharistiju. Ponavljamo riječi koje je on izgovorio nad kruhom i vinom i, po našem služenju, vrši se ista pretvorba koju je on izvršio. Može li biti potpunijeg izraza prijateljstva? Ono se stavlja u samo središte našega svećeničkog služenja.

Krist kaže: "Ne izabrate vi mene, nego ja izabrah vas i postavih vas da idete i rod donosite i rod vaš da ostane" (Iv 15, 15). Na završetku ovoga pisma pružam vam ove riječi kao čestitku. Na spomen-dan ustanove sakramenta svećeništva za-želimo si uzajamno, draga braćo, da uzmognemo ići i rod donositi, poput apos-tola, i da rod naš ostane.

Marija, Majka Krista koji je Veliki i Vječni Svećenik, neka svojom brižnom zaštitom upravlja korake našega služenja, naročito kad je put tvrd i trud teži. Djevica vjerna neka nas zagovara pred svojim Sinom da nam ne uzmanjka hrabrost svjedočiti za njega na različitim područjima našega apostolstva, surađujući s njime, kako bi svijet imao život, kako bi ga imao u izobilju (usp. Iv 10, 10).

Sve vas u Kristovo ime dubokom
ljubavlju blagoslivljam.

Iz Vatikana, 16. ožujka, na četvrtu korizmenu nedjelju 1997. godine, sedamnaeste moga papinskog služenja.

SADRŽAJ

Nadbiskupova riječ

- Što s dekanatima i službom dekana? 169

Sveta Stolica

- Pismo pape Ivana Pavla II. svećenicima za Veliki četvrtak 170
 - Papinsko vijeće za obitelj: Priručnik za isповједнике
o nekim pitanjima bračnog čudoređa 173

Hrvatska biskupska konferencija

- Priopćenje za tisak o XII. plenarnom zasjedanju HBK,
11.-13. III. 1997.	186
- Poruka biskupa o zaštiti ljudskog života	187
- Poziv na izbore	189

Zadarska nadbiskupija

I. Nadbiskupove poruke o Uskrsu 1997

- Nadbiskupove radio-poruke za Uskrs	190
- Nadbiskupova uskrsna čestitka za tisak	192
- Nadbiskupova homilija na Veliki četvrtak i Uskrs u Katedrali	193

II. Svećenička rekolekcija u travnju

- Dr. Drago Šimundža: "Svjedočki biljeg Crkve u hrvatskom narodu danas - put prema duhovnim zvanjima" 198

III. Ususret Velikom jubileju 2000

<i>- Ministarski kongres na Plitvicama</i>	202
<i>- Duhovne obnove u prvoj predjubilarnoj godini</i>	204

Odredbe

- Poziv i program za Dan redovnica, 11. 6. 1997.	205
- Poziv i program za XXXV. svećenički dan, 25. 6. 1996.	206
- Primanje novih kandidata u sjemenište i bogosloviju	207
- Svećenička ređenja	208
- Pobožnost Presv. Srcu Isusovu	208
- Naši ređenici	209
- Statut Svećeničkog doma	211

Tuan Pauao 99.

nio Ivanovo evandelje o dobrom trsu i lozama na bl. Jakova Zadranina, kome je ovaj nadnevak dan prijelaza u nebesku slavu.

IV. SJEDNICA EKONOMSKOG VIJEĆA - U utorak, 29. IV., održana je u Nadbiskupskom domu u Zadru IV. sjednica Ekonomskog vijeća Zadarske nadbiskupije. Rješavani su pristigli dopisi.

VODSTVO "NOVOGRADNJE" S NADBISKUPOM - Vodstvo poduzeća "Novogradnja" iz Zagreba sastalo se s o. Nadbiskupom u prostorijama župnog ureda Marijina uznesenja u Zadru. Razgovarali su o stanju radova na izgradnji nove crkve i dinamici izgradnje.

PAPINSKO VIJEĆE ZA OBITELJ

PRIRUČNIK ZA ISPOVJEDNIKE O NEKIM PITANJIMA BRAČNOG ĆUDOREĐA

PREDSTAVLJANJE

Po svojoj Crkvi Krist nastavlja poslanje koje je primio od svog Oca. On šalje dvanaestoricu navještati Kraljevstvo i pozivati na pokoru i obraćenje, na metanoju (usp. Mk 6, 92). Uskrsli Krist prenosi im istu moć pomirenja: "Primite Duha Svetoga. Kojima otpustite grijehu, otpuštaju im se" (Iv 20, 22-23). Podjeljivanjem njegova Duha, Crkva nastavlja propovijedanje Evangelja, pozivajući na obraćenje i podjeljujući sakrament otpuštenja grijeha, po kojemu raskajani grješnik dolazi do pomirenja s Bogom i Crkvom te ispred sebe vidi otvaranje puta spasenja.

Ovaj Priručnik svoj izvor crpi iz posebne pastoralne osjetljivosti Svetog Oca, koji je Papinskom vijeću za obitelj povjerio zadaću da ga pripremi za pomoć isповjednicima. Sa svojim zrelim svećeničkim i biskupskim iskustvom mogao je ustanoviti važnost sigurnih i jasnih smjernica na koje se mogu pozvati službenici sakramenta pomirenja u razgovoru s dušama. Bogata nauka crkvenog Učiteljstva o ženidbenim i obiteljskim pitanjima, posebice od Drugoga vatikanskog sabora naovamo, čini nadasve prikladnim dobiti sažetak koji se odnosi na neka ćudoredna pitanja bračnog života.

Ako, na naukovnoj razini, Crkva posjeduje čvrstu spoznaju potreba koje se tiču sakramenta isповijedi, ne može se nijekati da se oblikovala stanovita praznina u prevodenju u pastoralnu praksu tih naputaka. Naukovna činjenica je, dakle, temelj koji podupire ovaj Priručnik, i nije naša dužnost da je ponavljamo, premda se u određenim koracima na nju podsjeća. Dobro poznajemo svekoliko bogatstvo koje su ponudile kršćanskoj zajednici enciklika *Humanae Vitae*, pojašnjena potom enciklikom *Veritatis Splendor*, te apostolskim pobudnicama *Familiaris Consortio* i *Reconciliatio et Paenitentia*. Također znamo da je *Katekizam Katoličke crkve* ponudio učinkovit i sintetični naukovni sažetak o tim pitanjima.

"Prirodno je poslanje Crkve, (...) da u srcu čovjeka budi obraćenje i pokoru te mu nudi dar pomirenja (...). To se poslanje ne ograničava na puke teorijske tvrdnje niti na ponudu ćudorednog idealja, a da ga pri tom ne prati snagama neophodnim za njegovo ostvarenje; ono se nastoji izraziti u sasvim određenim službama usmjerenim na konkretnu praksi pokore i pomirenja" (Ap. pob. *Pomirenje i pokora*, 23).

Radosni smo što u ruke svećenika možemo dati ovaj dokument pripravljen časnim nalogom Svetog Oca i mjerodavnom suradnjom profesora teologije i nekih svećenika u dušobrižništvu.

Zahvaljujemo svima onima koji su dali svoj prinos kojim su omogućili ostvarenje dokumenta. Naša zahvala zadobiva naročito posebne dosege prema Kongregaciji za nauk vjere i Apostolskoj penitencieriji.

UVOD**1. Cilj dokumenta**

Obitelj, koju je Drugi vatikanski sabor označio kao *kućno svetište Crkve*, i kao "prvu i živu stanicu društva" (1) predstavlja povlašteni predmet crkvene dušobrižničke pozornosti. "U povijesnom trenutku u kojem je obitelj predmetom brojnih sila koje je nastoje uništiti ili pak nagrditi, Crkva, svjesna da je dobro društva i nje same duboko povezano s dobrom obitelji osjeća na najživljiji i najhitniji način svoje poslanje navještanja Božjeg nauma o braku i obitelji svima" (2).

Ovih posljednjih godina Crkva, putem riječi Svetog Oca i putem širokog duhovnog pokretanja svećenika i laika, povećala je svoju pomalu kako bi помогла čitavome vjerničkom narodu da sa zahvalnošću i puninom vjere promišlja darove koje Bog podjeljuje muškarcu i ženi sjedinjenima u sakramantu braka, kako bi mogli izvršiti istinski hod svetosti i ponuditi pravo evandeosko svjedočanstvo u određenim prilikama u kojima žive.

U hodu prema bračnoj i obiteljskoj svetosti temeljnu ulogu imaju sakramenti euharistije i ispovijedi. Prvi jača jedinstvo s Kristom, izvorom milosti i života, a drugi ponovno izgrađuje, u slučaju da je razoren, ili povećava i usavršuje bračno i obiteljsko zajedništvo (3), ugroženo i razdeleno grijehom.

Za pomoć supružnicima u upoznavanju puta njihove svetosti i ispunjenja njihovog poslanja, temeljno je oblikovanje njihove savjesti i ispunjenje Božje volje na posebnom području supružničkog života; to jest u njihovu životu bračnoga zajedništva i služenja životu. Svetlo Evanelja i milost sakramenta predstavljaju neophodno potreban dvočlan za uzdizanje i puninu bračne ljubavi koja ima svoj izvor u Bogu Stvoritelju. Naime, "tu ljubav se Gospodin udostojao iscijeli, usavršiti i uzdignuti je posebnim darom svoje milosti i ljubavi" (4).

U skladu s prihvaćanjem tih potreba istinske ljubavi i plana Božjega u svakodnevnom životu supružnika, trenutak u kojem traže i primaju sakrament pomirenja predstavlja spasenjski događaj najviše važnosti, prigodu prosvjećujućeg produbljenja vjere i točnu pomoć za ostvarenje Božjeg plana u vlastitu životu.

"Sakrament Pokore ili Pomirenja onaj je koji utire put svakome, čak i kada je pritisnut teškim grijesima. U tom sakramentu svaki čovjek može iskusiti na jedinstven način milosrđe, tj. onu ljubav koja je jača od grijeha" (5).

Budući da je podjeljivanje sakramenta pomirenja povjereni svećeničkoj službi, ovaj dokument prvotno je upućen isповjednicima i ima za cilj ponuditi neke praktične naputke za isповijed i odrješenje vjernika kad je riječ o bračnoj čistoći. Određenije, ovaj vademecum *ad praxim confessariorum* nastoji također ponuditi uporišnu točku pokornicima koji su u braku, kako bi se mogli što bolje okoristiti sakramentom pomirenja i živjeti svoj poziv na odgovorno očinstvo/materinstvo u skladu s Božjim zakonom koji Crkva pouzdano podučava. Poslužit će također onima koji se pripremaju na brak.

Pitanje odgovornog roditeljstva predstavlja točku koja je posebno osjetljiva u podučavanju katoličkog čudoreda na bračnom području, no još više na području podjeljivanja sakramenta pomirenja, u kojem se nauk stavlja sućelice s određenim prilikama i s duhovnim hodom pojedinih vjernika. Potrebno je naime upozoriti na stalne točke koje dopuštaju sućeljati na dušobrižno prikladan način nove načine sprečavanja začeća i pogoršanje cjelekupne te pojave (6). Ovim dokumentom ne želi se ponoviti svekolika poduka enciklike *Humanae vitae*, apostolske budnice *Familiaris consortio* i ostalih zahteva redovitog papina Učiteljstva, već samo ponuditi savjete i usmjerjenja za duhovno dobro vjernika koji pristupaju sakramentu pomirenja i kako bi se nadile moguće razlike i nesigurnosti u postupanju isповjednika.

ODBOR ZA NASTUP PJEVAČKIH ZBOROVA KOD NADBISKUPA - U petak, 18. IV., vodstvo Organizacijskog odbora za nastup pjevačkih zborova u Zadru polovicom svibnja, na čelu s Mo. prof. Vladimirom Kranjčevićem, posjetilo je Nadbiskupa. Zamolili su ga za organiziranje Mise u jednoj od zadarskih crkava na kojoj bi pjevali zborovi.

MOLITVENO BDJENJE - U subotu, 19. IV., u katedrali sv. Stošije u 20 sati, mons. I. Prenda, nadbiskup, i M. Oblak, nadbiskup u m., prisustvovali su Molitvenom bdjenju u povodu "Nedjelje Dobroga Pastira" - Svjetskog molitvenog dana za zvanja.

NEDJELJA DOBROG PASTIRA - U nedjelju, 20. IV., slavio se Medunarodni dan za duhovna zvanja. U katedrali sv. Stošije u 11 sati koncelebrirano euharistijsko slavlje predvodio je i propovjedao mons. Milivoj Bolobanić. Kod te mise, kao gosti, pjevali su pjevači mješovitog crkvenog zbora sv. Cecilije iz Biograda.

ČLANOVI BAUORDENA U ZADRU - Troje članova belgijskog Bauordena, organizacije za pomoć u izgradnji pojedinih objekata potrebnim crkvama u Europi, boravilo je 21. i 22. travnja u Zadru, u informativnom posjetu kako bi mogli pomoći Nadbiskupiji u obnovi porušenih objekata.

DUHOVNA OBNOVA U BENKOVCU - Uoči slavljenja sakramenta sv. Potvrde u Benkovcu održana je duhovna obnova u Vatrogasnem domu od 21. do 25. IV. za krizmanike, njihove roditelje i kumove. Sudjelovalo je stotinjak osoba. Obnovu je vodio mons. Milivoj Bolobanić.

VJERNICI ŽUPE WEDENSILZ IZ ŠVICARSKOG U GALOVČU - Grupa vjernika iz švicarske župe Wedenswil, kraj Zuricha, na čelu sa svojim župnikom dr. Martinom Koppom, bili su 22. IV. u posjetu župi Rodaljica sa željom da pomognu obnovu teško oštećene župne crkve Marijina uznesenja. Tom prigodom primio ih je o. Nadbiskup.

BLAGOSLOV OBNOVLJENE CRKVE U RAŠTEVIĆU - Na blagdan sv. Jurja, mučeni-

ka, 23. IV., zaštitnika Raštevića, o. Nadbiskup je blagoslovio obnovljenu župnu crkvu i predao je na upotrebu vjernicima. Crkvu je obnavljao ing. Bernard Vlaović, pod vodstvom ing. Ante Uglešića i Zavoda za zaštitu kulturne baštine iz Zadra. S o. Nadbiskupom su koncelebrirali don Čedomil Šupraha, župnik, i don Mario Sikirić, župnik bukovačkih župa. Nadbiskupija je u obnovu uložila 350.000 kuna.

SASTANAK ŽUPNIKA ZA ORGANIZACIJU MINISTRANTSKE KONGRESA - U srijedu, 23. IV., generalni vikar sazvao je u sjemeništu sastanak svih župnika iz čijih će župa ministranti sudjelovati na Ministrantskom kongresu na Plitvičkim jezerima. Dogovorene su pojedinosti u vezi kviza i sportskog natjecanja ministranata.

DRUŽBA "BRAĆA HRVATSKOG ZMAJA" - Na spomendan sv. Jurja, mučenika, patrona Družbe "Braće hrvatskog zmaja", 23. travnja, u crkvi koludrica benediktinki Svete Marije u Zadru, mons. M. Oblak, nadbiskup u m., predvodio je koncelebraciju za članove Zmajskog stola u Zadru. Potom je Nadbiskup u m. u HKK, u 19 sati, prisustvovao predstavljanju knjige Zmajskog brata, Zmaja iškoga, dr. Romana Jelića, "Pregršć zapisa o Malin Ižu".

BLAGOSLOV OBNOVLJENE CRKVE SV. MARKA U PAŠMANU - Na blagdan sv. Marka, 25. IV., o. Nadbiskup je prigodom završetka obnove crkve sv. Marka predvodio sv. Misu i procesiju u župi Pašman. Za obnovu su se zalagali dosadašnji župnik don Stjepan Vinko i sadašnji don Tihomir Vulin. Obnovljena je sredstvima župe i doprinosom vjernika.

SUSRET S KRIZMANICIMA I RODITELJIMA U GALOVČU - Nadbiskup se u subotu, 26. IV., u župnoj crkvi u Galovcu susreo s krizmanicima, njihovim kumovima i roditeljima, a u nedjelju, 27. travnja, slavio sv. Misu i podijelio sakrament sv. Potvrde 63 krizmanika. Župna crkva sv. Mihovila nije mogla primiti niti polovicu vjernika.

BL. JAKOV ZADRANIN - Mons. M. Oblak, nadbiskup u m., u crkvi sv. Frane u Zadru, 27. IV. u 10 sati, predvodio je koncelebraciju nedjeljne sv. mise i u homiliji primije-

generalni vikar mons. Milivoj Bolobanić prisustvovao je svečanoj sjednici povodom proglašenja Nina gradom i tom prilikom primio zahvalnicu koju je poglavarstvo grada Nina dodijelilo Zadarskoj nadbiskupiji. Nakon sjednice predvodio je u ninskoj stolnici svečano euharistijsko slavlje.

BLAGOSLOV POČETNIH RADOVA NA ELEKTRIFIKACIJI PALJUVA - U petak, 11. IV., generalni vikar, zajedno sa župnikom vlč. don Nikolom Tokićem blagoslovio je početke radova na elektroenergetskim objektima u Paljuvu. Time je zapravo započela elektrifikacija mesta i stvoreni preduvjeti za materijalnu obnovu Paljuva.

IZLOŽBA "SVA NAŠA OGNJIŠTA" U BIOGRADU - U petak, 11. IV., mons. Milivoj Bolobanić otvorio je izložbu u Zavičajnom muzeju u Biogradu na temu: "Sva naša ognjišta".

SVETI OTAC U SARAJEVU - O. Nadbiskup i Nadbiskup u miru sudjelovali su sa svim hrvatskim biskupima u svečanostima prigodom dolaska Sv. Oca Ivana Pavla II. u Sarajevo 12. i 13. travnja. Bili su na svečanoj Večernjoj u katedrali, na svečanoj Euharistiji na stadionu Koševo i na ispraćaju Sv. Oca na zračnoj luci. U svim tim prigodama susreli su Svetog Oca izbliza. Na večeri u domu kardinala Vinka Puljića, u nedjelju navečer, poslije Papina odlaska, Nadbiskup je održao zahvalnu besedu domaćinu Kardinalu i biskupima Bosne i Hercegovine.

MJESEČNI SUSRET VJEROUCITELJA LAIKA - U subotu, 12. IV., u katehetskoj dvorani Sv. Stošije u Zadru, održan je redoviti mjeseci susret vjeroučitelja - laika. Susret je predvodio generalni vikar. Raspravljalo se o organizaciji molitvenog bdjenja uoči Nedjelje Dobrog pastira, međunarodnog dana za duhovna zvanja i o uključenju vjeroučitelja u to događanje.

GENERALNI VIKAR U KISTANJU - U nedjelju, 13. IV., predvodio je svečano euharistijsko slavlje u župi Kistanje mons. Milivoj Bolobanić, generalni vikar zadarske nadbiskupije. Toga dana radi glasanja stiglo je pet punih autobusa Janjevaca iz Zagreba i prisustvovalo sv. misi.

MJESEČNA REKOLEKCIJA ZA REDOVNICE - U sjemeništu "Zmajević" održana je u srijedu, 16. IV., mjesecna rekolekcija za redovnice u Zadarskoj nadbiskupiji. Pokorničko slavlje predvodio je don Srećko Petrov, Misu mons. Milivoj Bolobanić, gen. vikar, a predavanje na temu: "Krist, poslušan Ocu - nadahnuće mladima za posvećeni život" održala je s. Mirjam Gajdža, iz Družbe kćeri milosrđa iz Zagreba.

II. SASTANAK DEKANA - U Zadru, u Nadbiskupskom domu, u srijedu 16. IV. održana je druga sjednica dekana Zadarske nadbiskupije. Tema sastanka: Pastoral - organizacija po dekanatima.

DANI ZADARSKE ŽUPANIJE - U srijedu, 16. IV., u Hrvatskoj kazališnoj kući u Zadru, na svečanoj sjednici Županijske skupštine, u ime Zadarske nadbiskupije prisustvovali su generalni vikar mons. Milivoj Bolobanić, mons. Marijan Oblak, nadbiskup u miru i preč. don Čedomil Šupraha, direktor Caritasa koji je primio priznanje za program "Pro vita", Obiteljskog savjetovališta, koje djeluje u sastavu Caritasa Zadarske nadbiskupije.

ČESTITANJE O. DR. BERNADINU ŠKUNCI - U četvrtak, 17. IV. u 9 sati, o. Nadbiskup i Nadbiskup u m., čestitali su u Svetomu Frani o. dr. Bernardinu Škunci, novome provincijalu Franjevačke provincije sv. Jeronima, i novoj Upravi Provincije.

GENERALNI VIKAR NA PLITVIČKIM JEZERIMA - U četvrtak, 17. IV., u hotelu "Plitvice" na Plitvičkim jezerima održan je sastanak Centralnog odbora za organiziranje Ministrantskog kongresa Riječke metropolije i Zadarske nadbiskupije, koji će se održati od 17. do 19. lipnja na Plitvičkim jezerima. Zadarsku nadbiskupiju na sastanku predstavljao je generalni vikar.

PREDSTAVA U SJEMENIŠTU - U petak, 18. IV. u 20 sati, u povodu "Nedjelje Dobrog Pastira" - 34. svjetskog molitvenog dana za zvanja, mons. Ivan Prenda, nadbiskup, i mons. M. Oblak, nadbiskup u m., prisustvovali su u Sjemeništu, predstavi "Treći brat".

2. Bračna čistoća u crkvenom nauku

Kršćanska predaja uvijek je branila, protiv brojnih krivovjerja koja su se pojavila već na početku Crkve, vrijednost bračnog sjedinjenja i obitelji. Željen od Boga samim stvaranjem, od Krista doveden svom prvotnom izvoru i uzdignut na dosljednost sakramenta, brak je prisno jedinstvo ljubavi i života supružnika, bitno usmjereno na dobro djece koje će im Bog htjeti povjeriti. Naravna obveza, kako za dobro supružnika i djece tako i za dobro samog društva, ne zavisi više o ljudskoj samovolji (7).

Krepost bračne čistoće "sadrži cjelovitost osobe i potpunost dara" (8) i u njoj spolnost "postaje osobnom i stvarno ljudskom kad je ucijepljena u odnos osobe s osobom, u potpuni i vremenski neograničen uzajamni dar muža i žene" (9). Ta krepost, ukoliko se odnosi na prisne odnose supružnika, zahtijeva da zadrže "u određenom ozračju istinske ljubavi potpuni smisao uzajamnog darivanja i ljudskog radanja" (10). Stoga, među temeljnim čudorednim načelima bračnoga života treba podsjetiti na "nerazrešivu vezu, koju je Bog htio i koju čovjek ne može slomiti svojom voljom, između dva značenja bračnog čina: sjedinjujućeg i plodnog" (11).

U ovom stoljeću prvosvećenici su objavili razne dokumente predlažući iznova glavne čudoredne istine o bračnoj čistoći. Među njima posebni spomen zavrjeđuju enciklika *Casti connubii* (1930.) Pija XI. (12), brojni govor Piјa XII. (13), enciklika *Humanae vitae* (1968.) Pavla VI. (14), apostolska pobudnica *Familiaris consortio* (15) (1981.), pismo obiteljima *Gratissimum sane* (16) (1994.) i enciklika *Evangelium vitae* (1995.) Ivana Pavla II. S njima uvjek treba podsjetiti na pastoralnu konstituciju *Gaudium et spes* (17) (1965.) i *Katekizam Katoličke crkve* (18) (1992.). Osim toga važni su, u skladu s tim poukama, neki spisi biskupskih konferencija, kao i svećenika i teologa koji su razvili i produbili tu građu. Dobro je također pod-

sjetiti na primjer koji su dali brojni supružnici čije je nastojanje u kršćanskom življenju ljudske ljubavi najučinkovitiji priнос novoj evangelizaciji obitelji.

3. Bračna dobra i sebedarje

Po sakramenu braka, supružnici od Krista Otkupitelja dobivaju milosni dar koji potvrđuje i uzdiže zajedništvo vjerne i plodne ljubavi. Svetost na koju su pozvani ponajprije je darovana milost.

Osobe pozvane na život u braku ostvaruju svoj poziv na ljubav (19) u potpunom sebedarju, što prikladno izražava govor tijela (20). Iz uzajamnog dara supružnika proizlazi, kao vlastiti plod, dar života djeci koja su znak i vrhunac bračne ljubavi (21).

Sprečavanje začeća, opirući se izravno prenošenju života, izdaje i krivotvori darovnu ljubav koja je vlastita bračnom jedinstvu: iskrivljuje "vrijednost 'potpunog' darivanja" (22) i protivurijeći planu ljubavi Božje darovanom supružnicima.

PRIRUČNIK ZA ISPOVJEDNIKE

Ovaj priručnik (Vademecum) sastavljen je od izričaja koje isповjednici moraju imati na umu u služenju sakramenta pomirenja, kako bi mogli supružnicima bolje pomagati za kršćansko življene njihova očinskog odnosno majčinskog poziva u osobnim i društvenim okolnostima.

1. Bračna svetost

1. Svi kršćani moraju biti prikladno upozoreni glede njihova poziva na svetost. Poziv *slijediti* Krista doista je upućen svima te svaki vjernik treba težiti punoći kršćanskoga života i savršenoj ljubavi u svom staležu (23).

2. Ljubav je duša svetosti. Po svojoj prisnoj naravi ljubav - dar što ga Duh Sveti ulijeva u srce - prihvata i podiže ljudsku

ljubav čineći je sposobnom za savršeno sebedarje. Ljubav čini da odricanje bude prihvatljivije, duhovna borba lakša, žrtvanje radosnije (24).

3. Čovjek samim svojim silama ne može ostvariti savršeno sebedarje. Postaje za to sposoban snagom milosti Duha Svetoga. Krist je onaj koji otkriva izvornu istinu o braku te ga, oslobadajući čovjeka od tvrdokornosti, čini sposobnim da ju cijelovito ostvaruje (25).

4. U hodu prema svetosti kršćanin doživljava kako ljudsku slabost, tako Gospodinovu dobrohotnost i milosrde. Stoga zaglavlje vježbanja kršćanskih kreposti - također bračne čistoće - počiva na vjeri, koja daje spoznavati Božje milosrde, i na kajanju, koje ponizno prihvaća božansko oproštenje (26).

5. Supružnici ostvaruju potpuno uzajamno darivanje u bračnom životu i u bračnom sjedinjavanju koje je, za kršćane, oživljeno milošću sakramenta. Njihovo posebno sjedinjavanje i prenošenje života vlastiti su zadaci njihove bračne svetosti (27).

2. Crkveni nauk o odgovornom roditeljstvu

1. Bračni drugovi trebaju biti utvrđeni glede neprocjenjive vrijednosti i bogatstva ljudskoga života, treba im pomoći kako bi se potrudili od svoje obitelji načiniti svetište života (28): "u ljudskom očinstvu i majčinstvu sam je Bog nazočan drugačije nego u ikojem drugom rađanju 'na zemlji'" (29).

2. Neka roditelji smatraju svoje poslanje čašcu i odgovornošću, budući da tako postaju Gospodinovi suradnici u pozivanju na život nove ljudske osobe, stvorene na sliku i priliku Božju, u Kristu otkupljene i namijenjene životu vječne sreće (30). "Upravo u toj njihovoj ulozi suradnika Boga koji prenosi svoju sliku u nova stvorenja, stoji veličina supružnika koji su spremni 'suradivati s ljubavlju Stvoritelja i Spasitelja, koji po njima trajno proširuje i obogačuje svoju obitelj'" (31).

3. Otud potiču kršćanska radost i poštovanje prema očinstvu i majčinstvu. To očinstvo-majčinstvo u novijim se crkvenim dokumentima zove "odgovorno", da bi se istaknula svjesna plemenitost bračnih drugova glede njihova poslana prenošenja života koji u sebi sadrži vječnu vrijednost, i za podsjećanje na njihovu odgojiteljsku ulogu. Bez sumnje na supružnike - kojima ipak trebaju prikladni savjeti - spada odlučivati, promišljeno i u duhu vjere, o brojnosti njihove obitelji te odlučivati o određenom načinu da to ostvare poštujuci čudoredna mjerila bračnoga života (32).

4. Crkva je uvijek naučavala unutrašnju zloču sprečavanja začeća, što znači svakog bračnog čina koji se namjerno čini neplodnim. Taj nauk treba prihvaćati kao konačan i nepromjenjiv. Sprečavanje začeća teško se protivi bračnoj čistoći, protivno je dobru prenošenju života (bračnoj plodnosti), i uzajamnom darivanju bračnih drugova (bračnom sjedinjavanju), povređuje pravu ljubav i nijeće vrhovnu Božju ulogu u prenošenju ljudskoga života (33).

5. Osobita je i teža čudoredna zloča kad se upotrebljavaju sredstva koja imaju pobačajni učinak, sprečavajući usadivanje tek začetog zametka ili također izazivajući izbacivanje tog zametka u prvo doba trudnoće (34).

6. Duboko je pak različito od svakog sprečavanja začeća - kako glede poimanja čovjeka, tako i glede čudoreda - ponasanje onih supružnika koji, uvijek otvoreni daru života, žive svoju bračnu bliskost samo u neplodnom razdoblju, kad ih na to navode ozbiljni razlozi odgovornog očinstva i materinstva. Takvo, naime, postupanje proizlazi iz drugačijeg poimanja osobe i spolnosti (35).

Svjedočenje bračnih parova koji godinama žive u skladu sa Stvoriteljevim naumom i dopušteno se služe - kad za to imaju razmjerne ozbiljna razloga - postupcima koji se s pravom zovu "naravni", potvrđuje da supružnici mogu cijelovito, suglasno i s potpunim darivanjem živjeti u

NADBISKUP U KISTANJAMA - Na Uskrs poslije podne, u 15 sati, Nadbiskup je zajedno s mons. Milivojem Bolobanićem, gen. vikarom, i župnikom don Gašparom Dodićem, slavio sv. Misu u Kistanjama s tamošnjom zajednicom Janjevaca.

USKRSNI PONEDJELJAK: ĐAKONSKO REDENJE - U crkvi Marije Kraljice Mira, u 10 sati, o. Nadbiskup je preko koncelebrirane sv. Mise zaredio bogoslova Borisa PEĐIĆA za đakona Zadarske nadbiskupije. Misa je bila svećana uz brojno sudjelovanje puka.

Na Uskrsni ponedjeljak večernju svečanu sv. misu u crkvi sv. Šime, uz sudjelovanje mješovitog gradskog crkvenog zbara, predvodio je mons. Milivoj Bolobanić, generalni vikar.

POSLUŽENE ŽUPE - Za Cvjetnicu i za sv. Trodnevљe don Joso Kokić, ravnatelj sjemeništa, posluživao je župe Soline i Veli Rat, don Jozo Tomić, prefekt, bio je na Ravi, o. Franjo Kowal u Vrgadi, don Marin Mandić na Silbi, a don Mladen Kačan na Sestruru.

PASTIRSKI POHODI - U ponedjeljak navečer, 31. III., o. Nadbiskup je započeo pastirski pohod s Misom u župi Drage i završio u utorak, 1. IV. navečer. U petak, subotu i nedjelju, 4, 5. i 6. travnja, o. Nadbiskup je obavio pastirski pohod u župama Vrana i Pakoštane. Posljednjeg dana, u nedjelju, slavio je s narodom sv. Misu u obje župe.

U Biogradu, u župama sv. Stošije i sv. Ivana Krstitelja, obavio je pastirski pohod od utorka, 15. IV., do petka, 18. IV. Zaključio ga je s Misom u nedjelju, 20. IV. navečer.

U župi Turanj i filijalama Sv. Petru i Sikovu o. Nadbiskup je obavio pastirski pohod u subotu, 19., i nedjelju, 20. IV.

U subotu, 26. IV., obavio je pastirski pohod u župi Tinj.

SUSRET ZBORA KATOLIČKIH LIJEČNIKA - U utorak, 1. IV., u prostorijama Zbora hrvatskih liječnika u Zadru, imao je svoj redoviti mjesecni susret Zbor katoličkih liječnika. Predsjednik dr. Joško Pinjatela podnio je izvještaj o godišnjoj skupštini

Zbora katoličkih liječnika u Zagrebu. Susretu je prisustvovao duhovni asistent mons. Milivoj Bolobanić.

SASTANAK ŽUPNIKA GRADA - U petak, 4. IV., generalni vikar sastao se sa župnicima grada Zadra, Biograda, Benkovca, Obrovske i Paga radi organiziranja večernjeg molitvenog bdjenja za srednjoškolsku mladež uoči Nedjelje Dobrog pastira, međunarodnog dana za duhovna zvana. Na sastanku je dogovorena struktura bdjenja i podijeljene uloge po pojedinim župama.

SJEDNICA EKONOMSKOG VIJEĆA - U subotu, 5. IV., održana je u Nadbiskupskom domu III. sjednica Ekonomskog vijeća Zadarske nadbiskupije.

MJESEČNI SASTANAK ZBORA SAVJETNIKA - U ponedjeljak, 7. IV., u Nadbiskupskom domu održana je III. sjednica Zbora savjetnika Zadarske nadbiskupije pod predsjedanjem o. Nadbiskupa.

BLAGOSLOV CRKVE SV. ANDRIJE U RAŽANCU - Nadbiskup je 7. IV. blagoslovio obnovljenu crkvicu sv. Andrije - Vidi drugdje.

SVEĆANO OTVARANJE MASLENIČKOG MOSTA - U utorak, 8. IV., o. Nadbiskup je zajedno s Nadbiskupom u miru bio na svečanom otvaranju Masleničkog mosta.

SVEĆENIČKA MJESECNA REKOLEDKCIJA - U sjemeništu "Zmajević" u Zadru u subotu 9. IV. održana je mjesecna rekolekcija svećenika Zadarske nadbiskupije. U prvom dijelu u kapelici sjemeništa duhovnik vlč. Josip Rade Pičić predvodio je Euharistijsko klanjanje. U drugom dijelu u dvorani sjemeništa dr. Drago Šimundža, svećenik iz Splita, održao je predavanje na temu: *Svjedočki biljeg Crkve u hrvatskom narodu danas - put prema duhovnim zvanjima*.

BLAGOSLOV ZRAKOPLOVA CANADAIR CL-415 - U srijedu, 9. IV. generalni vikar bio je prisutan u Zračnoj bazi Zemunik kod svećane primopredaje amfibijskog protupožarnog zrakoplova Canadair CL-415 i tom prigodom ga blagoslovio.

PROGLAŠENJE NINA GRADOM - U nedjelju, 10. IV., u ime Zadarske nadbiskupije,

slušatelje je meditativno uvodio mons. Marijan Oblak, nadbiskup u miru.

PASTIRSKI POHOD ŽUPI TKON - Od 20. do 22. III. o. Nadbiskup je obavio Pastirski pohod župi Tkon. Tom prigodom održao je u dvorani mjesta Tkon tribinu za stanovalce mesta s naslovom: *Hrvatska katolička obitelj pred izazovom vremena*. Posjet je bio dobar. Nadbiskup je posjetio oo. benediktince u njihovom samostanu na Čokovcu. U župnoj crkvi u Tkonu predvodio je Pokorničko slavlje i slavio sv. Misu kao i u crkvama dvije bratovštine: Žalosne Gospe i sv. Antuna Pustinjača.

"UNIVERSITAS JADERTINA" - Mons. M. Oblak, nadbiskup u m., u Zadru, u restoranu "Marina", 20. III. u 12 sati, prisustvovao je predstavljanju video kazete "Universitas Jadertina". Video kazeta sadrži Zadarsko hodočašće Svetom Ocu Ivanu Pavlu II. u Rim 31. siječnja 1997. godine, u povodu obilježavanja 600. obljetnice Generalnog učilišta Dominikanskoga reda u Zadru, prvoga sveučilišta u Hrvatskoj.

SEDAM POSLJEDNJIH RIJEČI SPASITELJA NA KRIŽU - Gudački kvartet Komornog orkestra Zadar izveo je skladbu Josepha Haydna "Sedam posljednjih riječi Spasitelja na križu" u ovim župnim crkvama: 1. Nin, 21. III. u 19 sati; 2. Pag, 22. III. 19 sati; 3. Biograd, Sveta Stošija, 23. III. u 19 sati; 4. Zadar, Sveti Šime, 24. III. u 20 sati. Mons. M. Oblak, nadbiskup u m., u svakoj je crkvi uveo meditativno u pojedini glazbeni stavak. Bila je to glazbeno-molitvena priprava na Sveti tjedan.

VELIKI TJEDAN U KATEDRALI - Nadbiskup je predvodio u katedrali obrede Velikog tjedna:

- **Cvjetnica** - s procesijom iz crkve sv. Krševana do katedrale.
- **Veliki četvrtak** - bila je posveta sv. ulja i koncelebracija velikog broja svećenika - nabrojen je 81 koncelebrant s o. Nadbiskupom i Nadbiskupom u miru. Bili su naznačni naši bogoslovi i sjemeništarci. Poslije Mise svi su se našli zajedno na objedu u Sjemeništu.

Navečer na Veliki četvrtak, o. Nadbiskup je slavio Misu Večere Gospodnje, propovijedao i oprao noge dvanaestorici mladića iz zadarskih župa. Poslije Mise bilo je organizirano molitveno bdjenje pred po-hranjenim Presvetim.

- **Veliki petak** - O. Nadbiskup je u pratnji Nadbiskupa u m. predvodio svete obrede i kasnije procesiju Širokom ulicom, od katedrale do crkve sv. Šime. Sudjelovali su brojni vjernici kako na obredima u katedrali tako i u procesiji.

- **Velika subota** - Vazmeno bdjenje započelo je u 21 sat blagoslovom ognja na Trgu sv. Stošije. Sa Službom Svjetla, Riječi, Krsnom službom i Euharistijom trajalo je do 23,30.

BLAGOSLOV ŠKOLSKOG ŠPORTSKOG KOMPLEKSA U BIOGRADU - U utorak, 25. III., generalni vikar u pratnji domaćeg župnika vlč. don Igora Ikića, blagoslovio je novosagradieni školski športski kompleks u sastavu Srednje škole u Biogradu.

BLAGOSLOV POČETNIH RADOVA NA ELEKTRIFIKACIJI ŠKABRNJE - U srijedu, 26. III., mons. Milivoj Bolobanić blagoslovio je početak radova na elektroenergetskim objektima u Škabrnji. Time je započela elektrifikacija mjesta.

SVETI TJEDAN - Mons. M. Oblak, nadbiskup u m., u Svetome tjednu slavio je u crkvi koludrica benediktinki Svetе Marije u Zadru svetu službu. Na Veliki četvrtak, 27. III., u 18,30 sati Misu Večere Gospodnje; na Veliki petak, 28. III. u 15 sati Službu Muke Gospodnje; na Veliku subotu, 29. III. u 20 sati Vazmeno bdjenje.

USKRS - O. Nadbiskup je slavio svečanu Euharistiju u katedralu u 11 sati i propovijedao. Katedrala je bila ispunjena vjemicima. Misu je prenosio Radio Zadar. Komentirao je o. dr. Bernardin Škunca.

Generalni vikar slavio je sv. mise na svetkovinu Uskrsa u župama Popovići, Bruška i Medviđa.

Mons. M. Oblak, nadbiskup u m., na Uskrs, 30. III., slavio je sv. misu u crkvi koludrica benediktinki Svetе Marije, u 8,30 sati. U katedrali sv. Stošije, u 19 sati.

skladu sa zahtjevima bračnoga života i bračne čistoće.

3. Upute isповједnicima

1. Kad je riječ o postupanju s pokornicima u pitanjima odgovornoga roditeljstva, isповједnik treba imati pred očima 4 polazišta: a) primjer gospodina Isusa koji "je sposoban prikloniti se nad svakim razmetnim sinom, svakom ljudskom bijedom i nadasve čudorednom bijedom, grijehom" (36); b) razboriti oprez u postavljanju pitanja koja se odnose na te grijehе; c) pomoći i ohrabrenje pokorniku da on dosegne dovoljno kajanje, te da cjelovito prizna teške grijehе; d) savjete koji postupno sve potiču na putu svetosti.

2. Služitelj pomirenja neka drži na umu da je sakrament ustanovljen za muškarce i žene koji su grešnici. On će, dakle, pokornike koji pristupaju isповјedaonici prihvatići pretpostavljajući da, osim ako bi protivno bilo očito, imaju dobru volju pomiriti se s milosrdnim Bogom (37) - a ta se dobra volja rada, premda u različitim stupnjevima, iz srca skrušena i ponizna (Ps 50, 19).

3. Kad sakramentu pristupa prigodni pokornik koji se isповijeda nakon dugog vremena te se nalazi u općenito teškom stanju, trebalo bi ga, prije postavljanja izravnih i određenih pitanja o odgovornom roditeljstvu i općenito o spolnosti, prosvjetiti da te dužnosti shvati u svjetlu vjere. Zato će biti potrebno, ako je priznavanje grijeha bilo površno, pomoći čovjeku da o svom životu iznova razmisli pred Bogom. U tom slučaju treba općenitim pitanjima o različitim krepostima i/ili obvezama, a u skladu s pokornikovima osobnim prilikama (38) pozitivno podsjetiti da je ljubav svetinja i kako su važne dužnosti glede rađanja i odgajanja djece.

4. Kada, pak, pokornik postavlja pitanja ili traži makar uključno - objašnjenja glede određenih pitanja, isповједnik mora prikladno odgovoriti, ali uvijek razborito i obzirno (39), pazeći da ne odobri kriva mišljenja.

5. Ispovjednik je dužan upozoravati pokornike o prekršajima koji su po sebi teški protiv Božjega zakona, kako bi oni željeli odrješenje i Gospodinovo oproštenje s namjerom da razmisle i isprave svoje ponašanje. U svakom slučaju ponovno upadanje u grijeh sprečavanja začeća nije samo po sebi razlog za nedavanje odrješenja; no ono se ne može dati ako nedostaje kajanje ili odluka ne upadati u grijeh (40).

6. Pokornik koji se obično isповijeda pred istim svećenikom često traži nešto više od samoga odrješenja. Potrebno je da svećenik zna usmjeravati, što će zacijelo biti lakše ako postoji istinski i pravi odnos duhovnoga vodstva makar se taj izraz ne upotrebljava - za pomaganje i usavršavanje u svim kršćanskim krepostima i, dosljedno, u posvećivanju bračnoga života (41).

7. Sakrament pomirenja od pokornika iziskuje iskrenu žalost zbog počinjenih grijeha, formalno cijelovito priznanje smrtnih grijeha te obećanje da, Božjom pomoći, neće u njih nikada više upadati. U načelu nije potrebno da isповједnik ispituje o grijesima koji su počinjeni zbog nesavladiva neznanja o njihovoj zloči, ili zbog nehotične krive prosudbe. Premda takvi grijesi nisu ubrojivi, ipak ne prestaju biti zlo i nered. To vrijedi i kad je riječ o objektivnoj zloči sprečavanja začeća: ono unosi u bračni život zlu naviku. Treba se, dakle, na prikladni način potruditi oko oslobođanja moralne savjesti od tih zaobluda (42) koje protuslove naravi potpuno darivanja u bračnom životu.

Premda se savjesti ponajprije oblikuju u općoj i posebnoj vjerskoj pouci zaručnika, uvijek je potrebno supružnicima, također u času sakramenta pomirenja, pomagati da se ispituju o posebnim dužnostima bračnoga života. Kad god isповједnik smatra svojom dužnošću postaviti pokorniku određena pitanja, neka to čini obzirno i s poštovanjem.

8. Bez sumnje uvijek važi načelo, također kad je riječ o bračnoj čistoći, po kojemu je bolje ostaviti pokornika u dobroj vjeri u slučaju zablude zbog subjek-

tivno nesavladiva neznanja, kad se predviđa da pokornik, premda je usmjeren živjeti u okviru vjerskoga života, ne bi promijenio svoje ponašanje, nego bi čak počeo formalno griješiti. Ipak i u tim slučajevima isповједnik treba nastojati da pokorniku, pomoći molitve, što više približi poziv i poticaj na oblikovanje savjesti i crkveni nauk, da bi i što se tih zahtjeva tiče prihvatio u svom životu Božji naum.

9. "Zakon postupnosti" u dušobrižništvu, koji se ne može pomiješati s "postupnošću zakona" koja bi htjela umanjiti njegovu zahtjevnost, sastoji se u traženju odlučnog prekida s grijehom i napredovanja na putu prema potpunom jedinstvu s voljom Božjom i njezinim dobrohotnim zahtjevima (43).

10. Nasuprot tome, neprihvatljiv je preuzetni pokušaj da se od vlastite slabosti načini mjerilo čudoredne istine. Već od prvog navještaja Isusove riječi, kršćanin je svjestan da postoji "nesrazmjer" između čudorednog zakona, naravnog i evanđeoskog, i čovjekove sposobnosti. Isto tako shvaća da je priznanje vlastite slabosti nužni i sigurni put za otvaranje vrata Božjega milosrđa (44).

11. Neka se ne uskraćuje sakramentsko odrješenje onome koji se nakon teškoga griješenja protiv bračne čistoće pokajao te unatoč ponovnim padovima pokazuje da se hoće boriti protiv upadanja u nove grijehe. Neka isповједnik izbjegava pokazivati nepovjerenje kako prema Božjoj milosti tako prema pokornikovoj spremnosti, tražeći bezuvjetna jamstva koja su ljudski nemoguća, za buduće besprijeckomo ponašanje (45). Takav je pristup u skladu s potvrđenim naukom i ponašanjem svetih naučitelja i isповједnika o pokornicima koji obično ponovno upadaju u grijehe.

12. Kad je pokornik raspoložen prihvatići čudorednu pouku, osobito kad je riječ o onome koji se redovito isповijeda i iskazuje povjerenje prema duhovnoj pomoći, dobro je ulijevati mu povjerenje u Providnost i podupirati ga da se čestito ispituje pred licem Božnjim. S tim ciljem prikladno je provjeriti čvrstoču razloga za ograničavanje očinstva i majčinstva i do-

puštenost postupaka izabranih za odgađanje ili izbjegavanje novoga začeća.

13. Posebnu teškoću predstavljaju slučajevi sudjelovanja u grijehu sa supružnikom koji hotimice čini neplodnim bračno sjedinjenje. Ponajprije treba razlikovati pravu suradnju od nasilja ili nepravednog nametanja sa strane jednoga od supružnika, čemu se drugi ne može oprijeti (46). Takvo sudjelovanje može biti dopušteno kad su zajedno ispunjena tri uvjeta:

1. sudionik ne smije činiti ništa što je po sebi nedopušteno (47);

2. da postoje razmjeri teški razlozi za sudjelovanje u grijehu drugog supružnika.

Treba nastojati pomagati supružniku da odustane od takva ponašanja, ali strpljivo, s molitvom, s ljubavlju, dijalogom; ne nužno u onom času niti u svakom slučaju.

14. Nadasve treba pozorno vrednovati suradnju u zlu kad se primjenjuju sredstva koja mogu imati pobačajne učinke (48).

15. Kršćanski su supružnici svjedoci Božje ljubavi u svijetu. Stoga trebaju biti uvjereni da je, uz pomoći vjere i čak protiv iskustva ljudske slabosti, moguće Božjom milošću obdržavati volju Božju u bračnom životu. Neizbjježno je često i ustrajno utjecanje molitvi, euharistiji i pomirenju, kako bi se stekla vlast nad samim sobom (49).

16. Od svećenika se traži da u vjerskoj pouci i pripravi zaručnika za vjenčanje budu složni glede mjerila, kako u pouci tako u sklopu sakramenta pomirenja, u potpunoj vjernosti crkvenome učiteljstvu glede zloče sprečavanja začeća.

Biskupi neka o tome osobito skrbe: vjernici se često sablažnjavaju zbog pomajkanja jedinstva, kako u vjerskoj pouci tako i u sakramentu pomirenja (50).

17. Ovo isповједno dušobrižništvo bit će djelotvornije ako je povezano s ustrajnom i prodornom vjerskom poukom o kršćanskom pozivu na bračnu ljubav i o dosezima njegove radosti i zahtjevnosti, milosti i osobnog zauzimanja (51). Neka se postavljaju savjetnici i cen-

SUSRET CARITASOVIH DJELATNIKA - Mons. M. Oblak, nadbiskup u m., sudjelovao je jednim dijelom u salonu Nadbiskupske palače u Zadru, 13. III. poslije podne, na susretu Caritasovih djelatnika BK Italije, Dijecezanskog caritasa Napoli i Ancona, Hrvatskog caritasa Zagreb, i Dijecezanskog caritasa Zadar.

DUHOVNI SUSRET ČLANOVA HKDMST - U katedrali sv. Stošije u Zadru, 13. III. u 18 sati, Hrvatsko katoličko društvo medicinskih sestara i tehničara - Ogranak u Zadru, organiziralo je duhovni susret za svoje članove i druge Kristove vjernike. Program je imao dva dijela. U prvome dijelu mons. M. Oblak, nadbiskup u m., govorio je o Isusovoj muci, smrti i uskrsnuću. U drugome dijelu bila je pobožnost Križnog puta. Nadbiskup, zajedno s katedralnim župnikom mr. Z. Milićem, uveo je u svaku postaju. Članovi Društva i g. ravnatelj Medicinske škole u Zadru predmolili su pojedinu postaju. Na duhovnome susretu bilo je više od dvjesto pedeset sudionika.

SEMINAR ZA EVANGELIZACIJU U VELOM IŽU - U Velom Ižu, u Domu kulture, održan je trodnevni Seminar za evangelizaciju od 14. do 16. ožujka, koji su predvodili voditelji laici Molitvene zajednice MIR iz Zagreba. Seminar je nosio naslov "Mir s Bogom - izvor je životne radosti". Ispovijed i završno Euharistijsko slavlje vodio je o. Jozzo Milanović OSB, a sudjelovalo je pedesetak osoba.

KONVIVENCIJA NEOKATEKUMENA U KARLOBAGU - U subotu, 15. III., Nadbiskup je cjelodnevno sudjelovao na konvivenciji neokatekumenskih zajednica iz župa grada Zadra. Uvečer je predvodio Euharistiju. Na trodnevnoj konvivenciji sudjelovalo je 220 članova triju neokatekumenskih zajednica.

MISE U PETRČANIMA - Zbog liječenja dr. Eduarda Perićića, župnika Petrčana, o. Nadbiskup je u nedjelju, 16. III., predvodio dvije svete Mise u toj župi. Tom je prigodom susreo i prognanike iz nekih župa zadarske nadbiskupije koji se još uvijek nalaze u Punta Skali i hotelu Pinija u Petrčanima.

OTVARANJE SLIKARSKE IZLOŽBE U NINU - U ponedjeljak, 17. III., u pratinji svoga tajnika prof. Livija Marijana, o. Nadbiskup je otvorio izložbu slikarskih radova J. Meglića, akademskog slikara iz Zagreba. Meglić je slikar s izrazito religioznom tematikom i slikama iz Novoga zavjeta. Izložba je upriličena uz odluku Hrvatskog sabora da Nin dobije status grada.

BISKUPSKO POSVEĆENJE MONS. ANTE IVASA - U utorak, 18. III., o. Nadbiskup i Nadbiskup u miru bili su na akademiji u šibenskoj katedrali uoči posvećenja mons Ante Ivase za šibenskog biskupa. Program su izvodili zborovi iz Murtera, Vodica i Šibenika. Poslije veoma uspješnog koncerta u kojem su izvedene i skladbe novoga biskupa, sudionici i gosti bili su primljeni u Gradskoj vijećnici grada Šibenika.

Na blagdan sv. Josipa, na posvećenju biskupa mons. Ivase, naš Nadbiskup je bio s mons. Antom Jurićem, splitskim nadbiskupom, suposvetitelj novoga biskupa, a glavni posvetitelj bio je Franjo kardinal Kuharić. U svečanosti posvete šibenskog biskupa sudjelovali su gotovo svi hrvatski biskupi.

Poslije Mise svećani objed bio je u hotelu Imperijal u Vodicama. Nadbiskup je izrekao čestitku mons. Anti Ivasu. Još jednom čestitamo novom biskupu i želimo mu dobro zdravlje i Božji blagoslov u vodstvu Šibenske biskupije.

BLAGDAN SV. JOSIPA U SVEĆENIČKOM DOMU - U srijedu, 19. III. Svećenički dom proslavio je blagdan svoga zaštitnika sv. Josipa. Koncelebrirano euharistijsko slavlje predvodio je u kapeli Svećeničkog doma mons. Milivoj Bolobanić.

DUHOVNA OBNOVA U PAGU - Od 19. do 22. III. u Domu kulture u gradu Pagu Duhovnu obnovu predvodio je vikar zadarske nadbiskupije mons. Milivoj Bolobanić. Prisustvovalo je stotinjak osoba. Za svećani završetak Duhovne obnove Guđački kvartet zadarskog komornog orkestra izveo je u zbornoj crkvi sv. Marije duhovni koncert Josepha Haydna: "Sedam posljednjih riječi našega Spasitelja na križu". U pojedine glazbene stavke

školu Osnovne škole Biograd, i tom prigodom zajedno s domaćim župnikom preč. don Grgom Baturom susreo se s ravnateljem škole prof. Josipom Brtanom. Prisustvovao je i satovima vjeronauka koje vodi č. s. Marijeta Dukić, milosrdnica. Istog je dana vlč. don Mladen Kačan, ekonom nadbiskupije, pregledao vođenje poslova župnog ureda u Tkonu.

SMRT MONS. KARAMELA ZAZINOVIĆA I SPROVOD U KRKU - O. Nadbiskup je zajedno s nadbiskupom u miru, 7. III. sudjelovao u koncelebriranoj Misi i sprovodu mons. Karmela Zazinovića, krčkog biskupa u miru. Budući da je protokol predviđao samo neke govore, o. Nadbiskup je svoj oproštajni govor priložio pismeno. Objavljen je u Kvarnerskom vezu, listu Krčke biskupije, u posebnom prilogu o pok. mons. Zazinoviću.

SUSRET S DIREKTOROM RADIO ZADRA - O. Nadbiskup se, u subotu, 8. III., u prostorijama Nadbiskupskog doma susreo s g. Tonijem Pajkinom, direktorom Hrvatskog radija, postaje Zadar. U nazočnosti vlč. Zdenka Milića, urednika Dana Gospodnjega na Radio Zadru, govorili su o načinu sudjelovanja Crkve u programu Radio Zadra i o novoj uredničkoj konцепциji Dana Gospodnjega.

NADBISKUP S JANJEVCIMA U DUBRAVI - U nedjelju, 9. III. o. Nadbiskup je u večernjim satima slavio koncelebriranu Misu za zajednicu Janjevaca, prognanih i nazočnih u Zagrebu. Progoverio im je o njihovoj patnji po kojoj su slični cijelom hrvatskom narodu koji je stoljećima patio i križ ugradio u svoju slobodnu Domovinu. Spomenuo im je da treba nelagodu zbog dolaska u Kistanje zamijeniti s povjerenjem u odluku hrvatskih vlasti koji će vlasničke odnose urediti na državnoj razini između Hrvatske i Jugoslavije. Poslije Mise sastao se s njihovim Odborom za preseljenje.

PRIJAM KOD DR. JURE RADIĆA - U pondjeljak, 10. III., dr. Jure Radić, potpredsjednik hrvatske Vlade i ministar za obnovu primio je o. Nadbiskupa u prostorima Ministarstva u Zagrebu. O. Nadbiskup mu je iznio sadašnje stanje porušenih crkvenih

objekata u zadarskoj nadbiskupiji i izvjestio koliko je sama Nadbiskupija učinila za obnovu svojih crkava. Ministar je nudio da će započeti izgradnja župne crkve u Benkovcu.

POSJET GENERALNOG VIKARA ŠKOLAMA BIOGRADSKOG DEKANATA

- U okviru redovitog pastirskog pohoda, generalni je vikar posjetio sljedeće škole:

10. III. područne škole u Dragama i Vrani, filijale Osnovne škole u Pakoštanima. Susreo se s ravnateljem škole gosp. Vinkom Rinčićem. Prisustvovao je satovima vjeronauka koje u obje škole drži vjeroučitelj vlč. don Hrvoje Kolak, župnik Draga. Tog dana je don Mladen Kačan, ekonom nadbiskupije, pregledao vođenje župne administracije u župi Drage.

17. III. Osmogodišnju školu u Sv. Filipu i Jakovu. Sastao se s ravnateljem škole gosp. Ivanom Šohom i prisustvovao satovima vjeronauka koje vodi župnik vlč. don Marijan Stojanović i č. s. Ranka Kasalo, kći Bože ljubavi.

18. III. Osmogodišnju školu Pakoštane. Posjetio je ravnatelja škole gosp. Vinka Rinčića i bio prisutan na satovima vjeronauka koje vodi vlč. don Marinko Jelečević, župnik, i č. s. Aurelina Kutleša, milosrdnica.

20. III. Osmogodišnju školu "Marija Eškinja" u Biogradu. Sastao se s ravnateljem škole prof. Josipom Brtanom i prisustvovao satovima vjeronauka koje vodi gda Ozana Crnogorac, vjeroučiteljica, i č. s. Beatrica Baković, milosrdnica. Istog dana je posjetio i Srednju školu u Biogradu. Posjetio je ravnatelja škole prof. Božu Došena i prisustvovao satovima vjeronauka koje vodi vlč. don Igor Ikić, župnik Biograda.

25. III. Osmogodišnju školu Polača. Susreo se s ravnateljem škole gosp. Borisom Tokićem i bio prisutan na satovima vjeronauka koje vodi gosp. Krešo Erlić, vjeroučitelj.

ZASJEDANJE HBK U ZAGREBU - Od utorka 11. III. do četvrtka, 13. III. trajalo je proljetno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije na kojem je sudjelovao i naš Nadbiskup. Na zasjedanju su raspravljana važna pitanja za naš crkveni život. Biskupi su dali izjavu o skorim izborima u Hrvatskoj.

tri kojima isповједnik može prikladno uputiti pokornika za odgovarajuće upoznavanje naravnih načina regulacije rađanja.

18. Napokon, da bi čudoredna usmjerena glede odgovornog roditeljstva bila određeno primjenjiva, potrebno je da dragocjeno djelovanje isповјednika bude nadopunjeno vjeronaukom. To zauzimanje punim pravom ulazi brižno prosvetljivanje o težini grijeha pobačaja (52).

19. Kad je riječ o odrješenju grijeha pobačaja, trajno važi dužnost držati se odredbi crkvenog zakonika. Ako je, pak, pokornik iskren i ako je teško obratiti se nadležnoj vlasti kojoj je pridržano odrješenje od crkvene kazne, svaki isповједnik može odriješiti u smislu kanona 1357. i naložiti odgovarajuća pokornička djela, naznačivši potrebu obraćanja na višu crkvenu vlast, nudeći ako je potrebno uslugu da taj dopis sastavi i dostavi (umjesto njega, ne spominjući njegovo ime).

ZAKLJUČAK

Crkva smatra jednom od svojih prvotnih zadaća, posebice u suvremeno doba, onaj navještanja i uvodenja u život otajstva milosrđa, koje se najvišim stupnjem očitovalo u osobi Isusa Krista (54).

Bilješke

Kratice:

AA - Drugi vatikanski sabor, dekret o apostolatu laika, *Apostolicam actuositatem*, 18. studenoga 1965.

FC - Ivan Pavao II., apostolska pobudnica *Familias consortio*, 22. studenoga 1981.

GS - Drugi vatikanski sabor, pastoralna konstitucija o Crkvi u suvremenom svijetu, *Gaudium et spes*, 7. prosinca 1965.

Najizvrsnije mjesto takvog navještanja i ispunjenja milosrđa jest slavlje sakramenta pomirenja.

Upravo ova prva godina trogodišnje pripreme za Treće tisućljeće, posvećeno Isusu Kristu, jedinom Spasitelju svijeta, jučer, danas i uvijek (usp. Heb 13, 8), može pružiti veliku prigodu za rad na pastoralnom posadašnjenu i katehetiskom produbljenju u biskupijama i upravo u svetištima, gdje se okupljaju toliki vjernici i gdje se podjeljuje sakrament oproštenja s obilnom raspoloživošću isповјednika.

Neka svećenici budu uvijek potpuno raspoloživi za tu službu od koje zavisi vječno blaženstvo supružnika i također, tolikim dijelom, vadrina i sreća u ovom životu: neka njima doista budu živi svjedoci Očeva milosrđa!

U Vatikanu, 12. veljače 1997.

Alfonso Card. López Trujillo

Predsjednik Papinskog vijeća za obitelj

Francisco Gil Hellín

Tajnik

DM - Ivan Pavao II., enciklika *Dives in Misericordia*, 30. studenoga 1980.

EV - Ivan Pavao II., enciklika *Evangelium Vitae*, 25. ožujka 1995.

KKC - *Katekizam Katoličke crkve*, 11. listopada 1992.

HV - Pavao VI., enciklika *Humanae Vitae*, 25. srpnja 1968.

CC - Pijo XI., enciklika *Casti Connubii*, 31. prosinca 1930.

GrS - Ivan Pavao II., pismo obiteljima *Gratis simam Sane*, 2. veljače 1994.

LG - Drugi vatikanski sabor, dogmatska konstitucija o Crkvi *Lumen Gentium*, 21. studenoga 1964.

VS - Ivan Pavao II., enciklika *Veritatis Splendor*, 6. listopada 1993.

RP - Ivan Pavao II., apostolska posinodalna pobudnica *Reconciliatio et paenitentia*, 2. prosinca 1984.

CA - Ivan Pavao II., enciklika *Centesimus annus*, 1. svibnja 1991.

DV - Zbor za nauk vjere, naputak o poštivanju ljudskog života u nastanku i o dostojanstvu rađanja *Donum vitae*, 22. veljače 1987.

ZKP - Zakonik kanonskoga prava

IIP - Katekizam Katoličke crkve; Zbor za nauk vjere, *Izjava o izazvanom pobačaju*, 18. studenoga 1974.

ES - Denziger-Schoenmetzer, *Enchiridion symbolorum*

(1) AA, 11; (2) FC, 3; (3) FC, 58; (4) GS, 49; (5) DM, 13; (6) Neka se ima u vidu pobačajni učinak novih farmakoloških praparata (EV, 13); (7) GS 48; (8) KKC, 2337; (9) *Isto tamo*; (10) GS, 51; (11) HV, 12; (12) CC; (13) Pijo XII., govor na skupštini Talijanskoga katoličkog saveza primalja 2. listopada 1951.; govor Obiteljskom frontu i Udruga brojnijih obitelji, 27. studenoga 1951; (14) HV; (15) FC; (16) GrS; (17) GS; (18) KKC; (19) GS, 24; (20) FC, 32; (21) KKC, 2378; GrS, 11; (22) FC, 32; (23) "U različitim vrstama života i u različitim dužnostima gaje jednu svetost svi koje vodi Duh Božji i koji, poslušni Očevu glasu i klanjajući se Bogu Ocu u duhu i istini, slijede Krista siromašna, ponizna i opterećena križem, da zasluže biti dionici njegove slave. Svaki prema svojim darovima i službama mora bez oklijevanja ići putem žive vjere koja budi nadu i djeluje po ljubavi." (LG, 41); (24) "Ljubav je duša svetosti na koju su svi pozvani" (KKC, 326). "Ljubav čini da se čovjek ostvaruje iskrenim sebedarjem: ljubiti znači davati i primati ono što se ne može ni kupiti ni prodati nego samo slobodno uzajamno podariti" (GrS, 11); (25) FC, 13; "Pridržavati se Božjeg zakona može u određenim prilikama biti teško, preteško, ali ipak nikada nije nemoguće. To je stalna pouka crkvene predaje" (VS, 102); "Bila bi najteža zabluda zaključiti... da je norma koju naučava Crkva samo u sebi ideal koji poslije treba prilagoditi, uskladiti, stupnje-

vati prema, kako se kaže, konkretnim mogućnostima čovjeka; prema uravnuteženju različitih dobara koja su u pitanju. No koje su konkretnе mogućnosti čovjeka? I o kojem se čovjeku govorи? O čovjeku kojim vlasti požuda ili o čovjeku kojeg je otkupio Krist? Jer o tome je riječ: o stvarnosti Kristovog otkupljenja. Krist nas je otkupio! To znači: On nam je darovao mogućnost za ostvarenje potpune istine našeg bića; On je oslobodio našu slobodu od vlasti požude. I ako otkupljeni čovjek još grijesi, to nije zbog nesavršenstva Kristovoga otkupiteljskog čina, već zbog volje čovjeka da izbjegne milost koja izvire iz tog čina. Božja zapovijed sigurno je primjerena sposobnostima čovjeka: ali sposobnostima čovjeka kojem je darovan Duh Sveti; čovjeka koji, ako upadne u grijeh, uvijek može zadobiti oprost i uživati prisutnost Duha" (Ivan Pavao II., Govor sudionicima tečaja o odgovornoj prokreaciji, 1. ožujka 1984.); (26) "Priznati svoj grijeh, pače - produbljujući spoznaju o vlastitoj osobnosti priznati se grješnikom, sposobnim za grijeh i sklonim na grijeh, neophodno je počelo za povratak k Bogu. (...) Uistinu, pomirenje s Bogom prepostavlja i uključuje jasno i odlučno odvraćanje od grijeha u koji smo upali. To dakle prepostavlja i uključuje da činimo pokoru u punom smislu te riječi: pokljati se, očitovati svoje žaljenje, ponosati se stvarno kao pokajnik, kao onaj koji se daje na put povratka Ocu. (...) U konkretnom položaju čovjeka grješnika, gdje obraćanje bez priznavanja vlastitog grijeha nije moguće, službenik pomirenja Crkve pomaže da se shvati potreba pokore, to znači da čovjeka dovodi do "spoznaje sebe samoga" (RP, 13); "Kada uočimo da ljubav što je Bog gaji prema nama ne uzmice ni pred našim grijehom, ne povlači se ni pred našim uvredama, već je još snažnija i velikodušnija; kada imamo na umu da ta ljubav nije prezala ni od muke ni od smrti utjelovljene Riječi, koja je prihvatile da nas otkupi plaćom svoje krvi, tada iz nas izbija zahvalnost: 'Da, Gospodin je bogat milosrdem'; štoviše, možemo reći: 'Gospodin jest milosrde'" (RP, 22); (27) "Sveopći poziv na svetost upravljen je i kršćanskim bračnim drugovima i roditeljima: taj je poziv za njih određen sakramenom ženidbe i konkretno preveden u zbilju svojstvenu bračnome i obiteljskom životu. Odatle izviru milost i zahtjev za istinskom i dubokom bračnom i obiteljskom duhovno-

KRONIKA

IZASLANSTVO GRADA SEKEŠFEHERVARA

- U prigodi sklapanja prijateljstva između grada Zadra i mađarskog grada Sekešfehervara, izaslanstvo toga grada u pratnji gradskog poglavarstva Zadra posjetilo je Nadbiskupa 1. III. Tom prilikom uručili su mu kao uspomenu monografiju svoga grada. Nadbiskup im je govorio o sedamstoljetnoj povijesti Zadarske nadbiskupije. Istoga dana Nadbiskup je u Čradskoj loži bio nazočan svečanom činu potpisivanja povelje o prijateljstvu dvaju gradova.

JANJEVCI KOD NADBISKUPA - Istoga dana, 1. III. poslije podne, Odbor za doseljenje Janjevaca iz progonstva u Kistanje posjetio je Nadbiskupa. Izložili su mu dinamiku doseljenja, potrebu uređenja župnog stana i stana za časne sestre te potrebu izgradnje veće crkve koja bi mogla primiti veći broj vjernika. Sadašnja kapela Marijina prikaznja je premalena. Pozvali su Nadbiskupa da slavi sv. Misu na Uskrs u Kistanjama, ali prije toga da ih posjeti u crkvi okupljanja u zagrebačkoj Dubravi.

MJESEČNI SUSRET VJEROUCITELJA LAIKA - U subotu, 1. III., u katehetskoj dvorani župe sv. Stošije održan je redoviti mjesecni susret vjeroučitelja-laika. Susret je predvodio generalni vikar. Raspravljalo se o pripremi Velikog jubileja 2000. u našim župama, o konkretnim inicijativama na terenu i koliko se u njih mogu uključiti naši vjeroučitelji.

SUSRET BRAČNIH PAROVA NA PUNTAMICI - U nedjelju, 2. III., mons. Milivoj Bolobanić, generalni vikar, u župi Bezgrešnog Začeća na Puntamici, prigodom susreta bračnih drugova koji su prošli kroz tečaj priprave na brak, održao je predavanje na temu: "Obiteljska molitva". Nakon predavanja predvodio je za njih euharistijsko slavlje.

II. SJEDNICA ZBORA SAVJETNIKA - U Nadbiskupskom domu u Zadru, u ponedjeljak, 3. III., održana je druga sjednica

Zbora savjetnika Zadarske nadbiskupije kojoj je predsjedao g. Nadbiskup.

NADBISKUP PRIMIO DIREKTORA CARITASA - U utorak, 4. III., Nadbiskup je primio don Čedomila Šuprahu, direktora Nadbiskupijskog Caritasa. Izvjestio ga je o djelovanju Caritasa na području socijale grada Zadra i posjetima voditelja nekih Caritasa iz inozemstva.

POSJET GENERALNOG VIKARA GIMNAZIJI JURJA BARAKOVIĆA - U utorak, 4. III., generalni vikar po službenoj dužnosti posjetio je gimnaziju Jurja Barakovića i bio prisutan na pojedinim satovima vjeroučnika koje vodi dipl. teolog gosp. Slobodan Šarić. Tom prigodom sastao se i razgovarao s ravnateljem gimnazije prof. Eduardom Bajlom.

SUSRET ZBORA KATOLIČKIH LIJEČNIKA - U utorak, 4. III., u prostorijama Zbora hrvatskih liječnika imao je svoj redoviti mjesecni susret Zbor hrvatskih katoličkih liječnika - Ogranak Zadar. Predavanje na temu "Pobačaj" održao je dr. Lozo, ginekolog. Susretu je bio prisutan njihov duhovni asistent mons. M. Bolobanić.

SVEĆENIČKA REKOLEDKCIJA U OŽUJKU - U srijedu, 5. III., u sjemeništu "Zmajević" održana je svećenička mjesecna rekolekcija. Pokorničko bogoslužje u kapelici sjemeništa vodio je o. dr. Bonaventura Duda, OFM, iz Zagreba koji je u drugom dijelu rekolekcije održao predavanje na temu: *Krist, prvi sakrament i izvor sakramenata Crkve*.

SUSRET SA SVEĆENICIMA BIOGRADSKOG DEKANATA - Istoga dana o. Nadbiskup se susreo sa svećenicima Biogradskog dekanata radi rasporeda pastirskih pohoda tom dekanatu.

POSJET GENERALNOG VIKARA OSNOVNOJ ŠKOLI TKON - U četvrtak, 6. III., u okviru redovitog pastirskog pohoda, generalni vikar mons. Milivoj Bolobanić posjetio je Osnovnu školu Tkon, područnu

NOVE KNJIGE

ZAVJETRINA NA VJETROMETINI

Tako glasi naslov nove knjige, prvenca o. Antuna Badurine, redovnika franjevačke obitelji zadarskih trećoredaca glagoljaša. Objavljena je nedavno u biblioteci "Riječ za dobar dan" u nakladi kršćanske izdavačke tvrtke Teovizija iz Zagreba. Predstavljena je našim sugrađanima u petak, 11. travnja, u prepunoj župnoj crkvi sv. Ivana u Zadru.

Tekstovi knjige nastajali su od autorova dolaska u Zadar ratne 1993. do polovice 1994. godine. Nekozi su napisni dosad objavljeni u liturgijsko-pastoralnom mjeseca ŽIVO VRELO, a većina tekstova je izgovorena preko radio-emisija radio Zadra. U njima je o. Antun želio svojim nesigurnim sugrađanima, koji su od neprijateljskih osvajača primali "dosta točno ritmizirane dnevne porcije granata", pružiti pokoji zalogaj krepke duhovne hrane, vitamine spaša. Htio je preusmjeriti njihovu "pozornost, podići duh, hrabriti ih i tješiti". Ponuditi im "prisoj mira i uporište nade", tj. izložiti njihov duh životvornim zrakama sunca, topoline i svjetlosti. Nadahnut okrutnim ratnim zbivanjima autor je slušateljima sustavno izlagao "osnovne teme kršćanstva", začinjene brojnim citatima nadahnutih velikana ljudske misli i dokazane kršćanske mudrosti.

"Fra Antun Badurina dolazi sa zrelom, promišljenom riječi, a bogatstvo crpi iz vjere, spasanja, povijesti filozofije i brojnih pjesnika i književnika" - kako na predstavljanju knjige pripomenu župnik o. Andrija Bilokapić.

"Naslov je i sadržaj fra Antunove knjige. Dok vjetrometina predstavlja rat, zlo i druge nedaće, zavjetrina je aktivno otkrivanje preobrazbe čovjeka i preobrazbe svijeta. Zavjetrina je Kristova snaga, mislioci kršćanskih vrednota, istinski dijalog među ljudima i čovjekovo duboko obraćenje Bogu" (o. Bernardin Škunca).

Svoju prvu knjigu o. Antun je s osobitom radošću i zahvalnošću posvetio dragim roditeljima: majci Sokoli i pok. ocu Pavlu, uvjeren da svoj osobni kršćanski svjetonazor duguje "iznad svih" upravo njima.

Prvotna je vrijednost knjige, glavna poruka njezina: *kršćanski optimizam*.

"Ništa nije važnije - poručuje o. Antun - od mogućnosti da se Isus, sa svim svojimi dalekosežnim značenjima, rodi i smjesti u našim srcima, da postane naša 'radost kroz suze', jer kamo ćemo ako ne do Betlehema? Tamo se zbio najznačajniji dogadjaj povijesti, koji mijenja samo shvaćanje povijesti... kojoj smo pozvani dopisati vlastito poglavlje."

"Isusovu viziju boljega svijeta nastavljaju oni oko njega. Svaki kršćanin i kršćanski naraštaj trebaju pridodati svoj prinos."

Rozario Šutrin

šću, koja se nadahnjuje temama stvaranja, saveza, križa, uskrsnuća i sakramentalnog znaka" (FC, 56); "Istinska bračna ljubav uzeta je u božansku ljubav te se otkupiteljskom Kristovom snagom i spasonosnim djelovanjem Crkve upravlja i obogaćuje da tako supružnike uspješno privede Bogu, da im pomogne i utvrди ih u uzvišenoj zadaći oca i majke. Stoga se kršćanski supružnici, radi dužnosti i dostojarstva svoga staleža, jačaju i na neki način posvećuju posebnim sekamentom; ispunjavajući svoje bračno i obiteljsko poslanje snagom toga sakramenta te ispunjeni Kristovim duhom koji čitav njihov život prožimlje vjerom, ufanjem i ljubavlju, sve više se približuju osobnom savršenstvu i medusobnom posvećenju i, stoga, zajedničkom slavljenju Boga" (GS, 48); (28) "No, Crkva živo vjeruje da je ljudski život pa i kada je slabšan i mučan, uviyek veličanstveni dar, dar Božje dobrote. Protiv pesimizma i sebičnosti što pomračuju svijet, Crkva se odlučuje za život te u svakom ljudskom životu zna otkriti sjaj onoga 'da', onoga 'Amen' koji je Krist. Onome 'ne' koji zahvaća i pritiče svijet ona suprotstavlja onaj živi 'da', braneći tako čovjeka i svijet protiv svih koji ugrožavaju život i čine nad njim nasilje" (FC, 30); "Potrebno je vratiti se, i promatrati obitelj kao svetište života. Ona je doista sveta: to je mjesto u kojem se može prikladno primati život, dar Božji, i štititi protiv mnogostrukih napadaja kojima je izložen, može se razviti prema potrebama istinskoga ljudskog rasta. Obitelj predstavlja, protiv takozvane kulture smrti, sjedište kulture života" (CA, 39); (29) GrS, 9;

(30) "Sam Bog, koji je rekao: 'nije dobro da čovjek bude sam' (Post 2, 18) i koji je čovjeka od početka stvorio kao muško i žensko (Mt 19,4), htio mu je udjeliti neko posebno sudioništvo u svome stvarateljskom djelu: on je blagoslovio muža i ženu i rekao im: 'Rastite i množite se' (Post 1, 28). Prema tome, pravo njegovanje bračne ljubavi kao i svekolika narav obiteljskog života što otuda proizlazi - ne zanemarivi ostale svrhe braka - idu za tim da supružnike učine odlučno spremnima za suradnju s ljubavlju Stvoritelja i Spasitelja, koji po njima iz dana u dan umnožava i obogaćuje svoju obitelj" (GS, 50); "Kršćanska obitelj je zajedništvo osobe, znak i slika zajedništva Oca, Sina i Duha Svetoga. Njezina roditeljska i odgojna služba odsjaj je Očeva stvoriteljskog djela" (KKC, 2205); "Suradi-

vati s Bogom u pozivanju na život novih ljudskih bića znači pridonositi prenošenju one božanske slike i sličnosti koju nosi svaki 'roden od žene' (GrS, 8); (31) EV, 34; GS, 50;

(32) "U toj dužnosti prenošenja i odgajanja ljudskog života što treba smatrati njihovim svojstvenim poslanjem, supružnici znaju da su suradnici ljubavi Boga Stvoritelja i na neki način njezini tumači. Stoga će ispuniti svoju zadaću s ljudskom i kršćanskom odgovornošću i s poučljivim poštovanjem prema Bogu; sporazumno će i zajedničkim nastojanjem stvoriti sebi ispravan sud imajući pred očima svoje osobno dobro i dobro već rodene djece ili djece za koju predvidaju da će se još roditi; prosudit će i materijalne i duhovne prilike svoga stanja; vodit će na kraju, računa o dobru obiteljske zajednice, o potrebama vremenitog društva i same Crkve. U krajnjoj liniji taj sud moraju donijeti sami bračni drugovi pred Bogom. No, kršćanski supružnici neka budu svijesni da u načinu svoga postupanja ne mogu raditi samovoljno, nego su uviyek obavezni slijediti svoju savjest, koju treba uskladiti s Božjim zakonom; neka rado slušaju crkveno Učiteljstvo, koje taj božanski zakon pravovaljano tumači u svjetlu Evanđelja. Taj božanski zakon pokazuje puno značenje bračne ljubavi, štiti je i pokreće prema njenom uistinu ljudskom savršenstvu" (GS, 50); "Stoga, kad se radi o uskladivanju bračne ljubavi s odgovornim prenošenjem života, moralnost postupka ne ovisi samo o iskrenoj nakani i o ocjeni motiva, nego je treba odrediti prema objektivnim načelima, koja se temelje na samoj naravi osobe i njezinih čina, načelima koja, u okviru iskrene ljubavi, poštuju potpuni smisao uzajamnog darivanja i rađanja koje odgovara čovjeku. To se pak ne može postići ako se iskreno ne njeguje krepost bračne čistoće. Sinovima Crkve koji se drže tih načela, nije dopušteno radi reguliranja poroda ići putovima što ih je crkveno Učiteljstvo osudilo tumačeći Božji zakon" (GS, 51); "U odnosu na fizičke, gospodarske, psihološke i društvene uvjete, odgovorno očinstvo ostvaruju oni koji ili razboritom i velikodušnom odlukom prihvataju brojniji porod ili pak se - zbog ozbiljnih razloga i uz poštovanje moralnog zakona odlučuju da povremeno ili na neodređeno vrijeme ne rode novo dijete. Odgovorno roditeljstvo, nadalje i u prvom redu, podrazumijeva i dublju vezu s tzv. objektivnim moralnim

redom što ga je Bog ustanovio, a ispravna ga savjest istinito tumači. Ostvarivanje odgovornog roditeljstva uključuje, dakle, i to da bračni drugovi u potpunosti priznaju vlastite dužnosti prema Bogu, prema samima sebi, prema obitelji i ljudskom društvu, u ispravnom redoslijedu vrijednosti; U okviru zadaće prenošenja života roditeljima, prema tome, nije slobodno postupati samovoljno, kao da bi oni mogli posve samostalno odlučivati o čestitim putovima koje trebaju slijediti: oni, naprotiv, moraju svoj postupak uskladiti sa stvaralačkom Božjom namjerom, izraženom, s jedne strane u samoj naravi braka i negovih čina, a s druge strane u stalnom naučavanju Crkve" (HV, 10);

(33) Enciklika *Humanae Vitae* proglašuje nedopuštenim "u predviđanju bračnog čina, u tijeku njegova vršenja ili odvijanja njegovih prirodnih posljedica, isključen je svaki zahtjev kojemu je svrha, ili put za svrhu, to da se onemogući radanje novog života". I dodaje: Za opravdanje bračnih čina namjerno lišenih plodnosti ne smiju se, kao valjani dokazi, navoditi: načelo da treba izabrati zlo koje izgleda manje: zatim, da ti čini predstavljaju jednu cjelinu s prije izvršenim ili budućim plodnim činima, pa da zato s njima dijele jednu te istu moralnu dobrotu. U stvari, premda je ponekad dopušteno trpjeti manje moralno zlo kako bi se izbjeglo veće zlo ili promicalo veće dobro, ipak nikada, ni iz najtežih razloga, nije dopušteno činiti zlo da bi iz njega proizašlo dobro, tj. učiniti predmetom svjesnog čina volje nešto što po svojoj naravi krši moralni red, i prema tome se mora držati nedostojnim čovjeka, pa makar se to činilo i u namjeri da se brane ili promiču dobra pojedinaca, obitelji ili ljudskog društva. U zabludi je, stoga, onaj koji drži da je bračni čin, namjerno obesploden te stoga u sebi nečastan, moguće opravdati plodnim susretima sveukupnoga bračnog života" (HV, 14); "Kada bračni drugovi, tražeći pomoći u kontracepciji, dijele ta dva značenja koja je Bog Stvoritelj upisao u biće muškarca i žene i u dinamizam njihova spolnog zajedništva, oni se ponašaju kao 'suci' Božjeg nauma te 'manipuliraju' i ponizuju ljudsku spolnost, a s njome, svoju vlastitu osobu i osobu svoga bračnog druga kvareći vrijednost njihova 'posvemašnjeg' darivanja. Tako, govoru koji prirodno izražava uzajamno i posvemašnje darivanje supružnika, kontracepcija suprotstavlja objektivno proturječan

govor, u kojem nije više riječ o posvemašnjem darivanju drugome: iz toga proizlazi ne samo pozitivno odbijanje otvaranja životu već i izopačenje unutarnje istine bračne ljubavi, koja je pozvana da bude dar u punini osobnosti" (FC, 32); (34) Ljudsko biće mora se poštivati i s njime valja postupati kao s osobom od samoga njegova začeća, pa mu se stoga od toga istog časa moraju priznati prava osobe, među kojima je prije svega nepovredivo pravo svakoga nevinog ljudskog bića na život" (DV, 1); "Nažalost uska povezanost koja, na razini mentaliteta, prolazi između prakse kontracepcije i pobačaja, sve više izlazi na vidjelo, i to pokazuje na zabrinjavajući način izrade kemijskih preparata, intrauterinskih uredaja i cjepiva, koji, raspačani istom lačkoćom kao i kontraceptivi, djeluju u stvari kao pobačajni u najranijem stadiju razvoja života novoga ljudskog bića" (EV, 13); (35) "Ako dakle postoje opravdani razlozi da se porodaji učine rjedima, razlozi koji potječu bilo iz tjelesnog ili duševnog stanja bračnih drugova, ili iz vanjskih okolnosti, Crkva uči da je tada dopušteno voditi računa o prirodnim mijenama, koje su imanentne moćima radanja, te imati ženidbeni odnošaj samo u neplodnim razdobljima; i na taj način tako regulirati broj porodaja, da se ne povrijede moralna načela što smo ih upravo izložili; Crkva je dosljedna sebi samoj i svome učenju, i kad smatra da je bračnim drugovima dopušteno da vode računa o razdobljima koja su neplodna, a isto tako kad kao stalno nedopuštenu osuđuje upotrebu sredstava koja su izravno protivna plodnosti; pa makar ovaj drugi način postupanja iznosi dokaze koji izgledaju časni i ozbiljni. U stvari, ova se dva slučaja veoma razlikuju: u prvom se bračni drugovi zakonito služe moću dobivenom od prirode; u drugom oni priječe da se red radanja odvija po svojim naravnim tijekovima. Ako se ne može osporavati da u ova slučaja bračni drugovi s uzajamnim i sigurnim pristankom iz prihvatljivih razloga hoće izbjegći rađanje djece, težeći za sigurnošću da do toga neće doći; isto tako valja priznati da se oni samo u prvom slučaju znaju odreći korištenja braka u plodnim razdobljima ako iz opravdanih razloga daljnje rađanje djece nije poželjno, dok se opet njime koriste u neplodnim razdobljima radi iskazivanja svoje ljubavi i očuvanja uzajamne vjernosti. Takvim postupkom oni daju dokaz uistinu i u svemu ispravne ljubavi" (HV, 16);

REDOVNICI RODOM IZ JASENICA

- BOŽIĆ fra Frane - Jasenice 1696. Karin 1759.
- NEKIĆ fra Paško - Jasenice 1739. Obrovac 1794. Župnik Jasenica 1770.-1773. Gvardijan u Karinu, župnik u Obrovcu 1776.-1794.
- PUOVIĆ fra Mate - Jasenice 1689. Karin 1759.
- RONČEVIĆ fra Albert - Jasenice 1762. Karin 1807. Redovnički brat.
- RUKAVINA fra Filip - Jasenice 1734. Knin 1770. Brat redovnik.
- SIROTKOVIĆ fra Filip - Jasenice. Bio župnik Rodaljica, Perušića, Kruševa. Gvardijan u Karinu.
- SIROTKOVIĆ fra Pavao, iz Jasenica. Vikar u Visovcu.
- SIROTKOVIĆ fra Petar - Jasenice 1701. Karin 1771. Bio župnik Lišana, Dubravica i Banjevac.
- ŠARLIJA fra Ivan, iz Jasenica gdje je bio župnik 1807, 1814.-1817. i 1827. Bio župnik u Rodaljicama, Perušiću, Kruševu i Obrovcu.
- ŠARLIJA fra Ivan - Jasenice 1813. ? Karin 1885.

ŽUPNICI ŽUPE JASENICE

Podaci su preuzeti iz knjiga: 1. Fra Stanko Bačić - *Franjevci u Zadarskoj nadbiskupiji i Ninskoj biskupiji*, Šibenik 1995., str. 156-158. On navodi šezdeset redovnika koji povremeno posluživali župu Jasenice iz Visovca, Karina i Podpraga. 2. Carlo F. Bianchi, *Zara cristiana*, II., str. 306-307. 3. Različiti šematizmi, od 1843. godine.

- fra Ivan Kamber 1820.-1826.
- fra Ivan Šimić 1827.-1828.
- fra Šimun Ivanković 1830.
- don Jakov Mišul 1840.
- fra Domenik Bujačić 1842. i 1856. Posluživao župu iz Podpraga.
- fra Bernardin Alujević 1843.-1863. Posluživao župu iz Podpraga. Župa tada imala 496 žitelja.

- don Mate Nekić, rođeni Jaseničanin. Župnik 1870. god.
- don Ivan Nekić, iz Jasenica. Župnik 1873.-1887. Tada je župa imala 852 žitelja.
- don Joso Alfrević 1888.-1889.
- don Joso Nekić, Jaseničanin, župnik 1890.-1920. Župa je imala 1913. god. 154. kuće i 1449 stanovnika.
- don Joso Veršić, župnik 1928.-1932. Rođen u Vinjercu 1885.
- don Frane Magaš, župnik 1932.-1935. i po drugi put 1937.-1953. god. Rođen u Vinjercu 1895. a umro u Sušaku 1952. Župa imala 1935. god. 1717 + 23 stanovnika.
- don Petar Čiklić. Upravljao župom kao mladomisnik 1935.-1936. Rođen u Dobropoljani 1911. a umro 24. 7. 1985. u Visti, Calif., USA.
- don Šime Batković, upr. župe 1936. Rođen u Božavi 1912. a ubijen u Zadru od angloameričkih aviona 1943. god.
- don Frane Magaš, župnik po drugi put od 1937. do 1953. godine.
- don Nikola Pedišić, st. Župnik od 1953. do 1964. Rođen 1905. u Banju. Umro 1986.
- don Božo Velčić, župnik 1964.-1972. Zareden 29. 6. 1963. u Zadru.
- don Grgo Batur. Posluživao župu 1972.-1975. kao Nadbiskupov tajnik. Rođen 1934. u Pridrazi. Reden 29. 6. 1960. u Zadru.
- don Čedomil Šupraha, posluživao iz Starigrada 1975.-1978. Rođen 1938. u Kolunu. Reden 29. 6. 1963. u Zadru.
- don Tito Šarin, župnik od 1978. do 1985. Rođen 1944. u Poljani. Reden 24. 6. 1968. u Zadru.
- don Srećko Petrov, ml. Župnik od 1985. do 1995. Rođen 1957. u Zavidovićima. Reden u Zadru 30. 6. 1985. god.
- don Elvis Ražov, poslužuje Jasenice iz Obrovca od 1996. god.

"Opet će niknuti pali zvonici,
S križa ćeš, Kriste, k nama stići.
Na tornju će zvoniti nova
zvona...
Učini da nam budu srca nova!"

U RUKE TVOJE, ISUSE, SPASITELJU SVIJETA, PREPORUČAMO ŽIVLJENJE I UMIRANJE
NAŠE, OD MUNJE I GRADA, OSLOBODI NAS, GOSPODINE!
DIVNOM POŽRTVOVNOŠĆU AMERIČKIH RADNIKA - UZ NASTOJANJE ŽUPNIKA DON
JOSIPA VERŠIĆA - OVA ZVONA BOGU JEDINOME U TRI OSOBE NA ČAST I SLAVU
PODIŽE GOD. 1922. JASENIČKI PUK.
JAKOV CUKROV - LJEVAONICA 1922. - SPLIT.

Manje zvono je bilo teško 146 kg. Promjera 62 cm. Natpisi:

VJERUJEMO DA OTKUPITELJ NAŠ ŽIVI I U PUTI SVOJOJ VIDJET ĆEMO BOGA,
SPASITELJA SVOGA. SPASI PUK SVOJ, GOSPODINE, KOJI SE UZDA U TEBE,
I BLAGOSLOVI BAŠTINU SVOJU.
JAKOV CUKROV - LJEVAONICA 1922. - SPLIT

Na velom zvonu nema nikakvih izražitijih ukrasa. Ugravirana je Kalvarija s Raspetim na križu, ukazanje Gospe Lurdskog Bernardici i lik sv. Jeronima, zaštitnika župe. Na manjem zvonu utisnuti su likovi sv. Josipa i sv. Ante.

Budući da su srpski agresori u svoje barbarskom napadu na mjesto odnijeli zvono s povjesne crkvice sv. Jurja u Rovanjskoj, postavljeno je u zvonik 13. kolovoza 1995. novo zvono. Blagoslovio ga je nadbiskup msgr. I. Prenda uz radozno slavlje brojnih vjernika i povratnika. Natpis na zvonu:

SVETI JURE, ČUVAJ HRVATSKI NAROD. DAR ZAVIČAJNOG KLUBA JASENIČANA
"MASLENIČKI MOST". ZAGREB 1995.

SVEĆENICI RODOM IZ JASENICA

U svom prilogu o poznavanju kulturne povijest kopnenog dijela naše zadarske nadbiskupije, povjesničar don Vladislav Cvitanović (u 9. sv. Radova Instituta JAZU u Zadru, str. 321) donosi sljedeće svećenike glagoljaše, rodene Jaseničane:

XV. stoljeće: Blaž, g. 1439. kao kapelan Obrova kod Jesenica, nabavio je glagoljicom isписан Misal (Jelić, Fontes).

XVIII st.: 1. Tome Nekić (1690.-1754.); bio matičar (župnik) u Novigradu od 1715. do 1743.; biskup u Ninu 11 godina (1743.-1754.). Više bogosl. škole izučio u Italiji. Pred smrt zbog slabog vida živio u Zadru kod koludrica sv. Marije. 2. Petar Siroković bio matičar g. 1748.-1760. u Velimi (šibenska biskupija).

XIX. st.: 1. Mate Nekić, rođen 1834. u Jasenicama, a umro 1904. u Zagrebu.

Osn. školu završio u Obrovcu, gimn. i bogosl. nauke u Zadru. Župnik u Pridrazi, Jesenicama, Škabrnji, Novigradu i Erveniku. U Zadru 1870. god. u uredništvu "Katoličke Dalmacije" i prof. hrv. jezika na talijanskoj gimn. Od 1873. do 1896. prof. povijesti i hrv. jezika na Preparandiji u Zadru, njezin ravnatelj. Tajnik i predsjednik Matice dalmatinske i pisac poučnih članaka. Zbog izrazitoga hrvatskog djelovanja odalečen iz preparandije i pred smrt živio u Zagrebu. 2. Ivan Nekić, g. 1866.-1900. župnik u Selinama, Starigadu i Jesenicama. 3. Joso Nekić, župnik (matičar) u Jesenicama od 1878. do 1910. god.

XX. st.: Don Tomislav Baričević, rođ. 21. srpnja 1953. u Jasenicama. Bogosl. nauke završio u Zagrebu. Zaređen 25. lipnja 1978. u Zadru. Posluživao Brbinj i Savar, upravljao župama Starigrad, Seline, Tribanj. Župnik Sukošana od 1993. godine.

"Kada bračni drugovi, služeći se neplodnim razdobljima, poštuju neraskidivu vezu između oblika sjedinjenja i radanja ljudske spolnosti, oni se ponašaju kao 'službenici' Božjega nauma i 'služe se' spolnošću kao 'uživaoci' u skladu s izvornim dinamizmom 'posvemašnjeg' darivanja, bez ikakvog manipuliranja i izopačivanja" (FC, 32); "Djelo odgajanja za život zahtjeva formiranje supružnika za odgovorno radanje potomstva. Radanje u svom pravom značenju traži da zaručnici budu poslušni Gospodnjem pozivu i djeluju kao vjerni tumači njegova plana; to se dogada velikodušnim otvaranjem obitelji novim životima, ostajući ipak u stavu otvorenosti i služenja životu i kada, zbog ozbiljnih razloga i poštivanja moralnih zakona, supružnici izabiru da se uzdrže privremeno ili na neodređeno vrijeme od novog rođenja. Moralni zakon ih obvezuje u svakom slučaju da upravljaju težnjama osjećaja i napastima te da poštiju biološke zakone upisane u njihovim osobama. Upravo to poštivanje dopušta, u odgovornoj prokreaciji, *služenje naravnim metodama reguliranja plodnosti*" (EV, 97);

(36) (DM, 6); (37) "Kao na oltaru gdje slavi euharistiju i kao u svakom sakramantu, svećenik, služitelj pokore, djeluje 'in persona Christi'. Krist, kojega svećenik posadašnjuje i po njemu ozbiljuje otajstvo oprاشtanja grijeha, očituje se uistinu kao čovjekov brat, milosrdan, vjeran i supatnički veliki svećenik, pastir koji uvijek traži izgubljenu ovцу, liječnik koji iscjeljuje i krije, jedincati učitelj koji uči istinu i pokazuje Božje putove, sudac živih i mrtvih, koji sudi po istini, a ne po prividu" (RP, 29); "Slaveći sakrament Pokore, svećenik vrši službu Dobrog Pastira koji traži izgubljenu ovcu, Dobrog Samarijanca koji liječi rane, Oca koji čeka izgubljenog sina te ga pri povratku prihvata, kao i službu pravednog Suca koji ne pravi razlike među osobama i čiji je sud u isti mah pravedan i milosrdan. Riječju, svećenik je znak i sredstvo Božje milosrdne ljubavi prema grešniku" (KKC, 1465); (38) Usp. Kongregacija sv. Uficia *Normae quaedam de agendi ratione confessariorum circa sextum Decalogi praeceptum*, 16. svibnja 1943.

(39) "Neka svećenik u postavljanju pitanja postupa razborito i obzirno, vodeći računa o položaju i dobi pokornika, i neka se kloni ispitivanja o imenu sukrivca" (ZKP, 979); "Konkretna pedagogija Crkve uvijek mora biti povezana s njezinom naukom i nikada

ne smije biti od nje odijeljena. Ja to ponavljam s istim uvjerenjem kao i moj prethodnik: 'Ni u čemu ne umanjiti spasonosnu Kristovu nauku - to je najodlučniji oblik ljubavi prema dušama'" (FC, br. 33); (40) ES, 3187; (41) "Priznanje grijeha svećeniku bitni je dio sakramenta Pokore: 'Pokornici moraju u isповijedi nabrojiti sve smrte grijehe kojih su svjesni nakon što su se pomno ispitali, čak i ako je riječ o najtajnijim grijesima i počinjenim samo protiv dvoju zadnjih od Deset Božjih zapovijedi, jer ponekad ti grijesi teže ranjavaju dušu, te su opasniji od onih koji se čine javno'" (KKC, 1456); (42) "Naprotiv, ako je neznanje nesavladivo ili je sud pogrešan bez odgovornosti moralnog subjekta, zlo koje osoba čini ne može se njoj ubrojiti. No to ipak ostaje zlo, nedostatak, nered. Zato treba nastojati moralnu savjest ispraviti od njezinih zabluda" (KKC, 1793); Zlo počinjeno zbog nesavladiva neznanja, ili zbog prosudbene pogreške bez krivnje, može biti takvo da zbog njega ne treba kriviti osobu koja ga počini; ali ni u tome slučaju ono ne prestaje biti zlim, neredom u odnosu na istinu o dobru" (VS, 63); (43) "I bračni su drugovi, u svome čudorednom životu, pozvani da neumorno idu naprijed, podržavani iskrenom i djelotvornom željom da bolje spoznaju vrijednosti koje jamči i promiče božanski zakon, spremni da ih ispravno i velikodušno utjelove u svoje konkretne izvore. Ipak, oni ne mogu zakon promatrati kao neki puki ideal koji se ima postići u budućnosti; već ga moraju promatrati kao zapovijed Krista Gospodina koji ih obvezuje da odvažno prevladaju teškoće: 'Zbog toga tekozvani zakon postupnosti ili postupni put ne može se poistovjetiti s postupnošću zakona, kao da bi postojali u božanskoj zakonu stupnjevi i oblici različitih zapovijedi prilagođenih osobama i različitim prilikama. Svi su bračni drugovi, prema Božjem naumu, pozvani na svetost u braku, i taj se uzvišeni poziv ostvaruje ako je ljudska osoba kadra odgovoriti božanskoj zapovijedi vedra duha, pouzdajući se u božansku milost i vlastitu volju.' Isto tako na pedagogiju Crkve spada i to da bračni drugovi prije svega jasno priznaju nauku enciklike *Humanae Vitae* kao mjerilo za obavljanje spolnosti te se iskreno zalažu da stvore nužne uvjete za njeno opsluživanje" (FG, 34); (44) "U tom kontekstu se otvara pravedni prostor za Božje milosrde prema grijehu čovjeka koji se obrati i za razumijevanje je

prema *ljudskoj slabosti*. To razumijevanje ne znači ugrožavanje i krivotvorenje mjere dobra i zla kako bi se prilagodila okolnosti. Dok je ljudski da čovjek, budući da je zgriješio prizna svoju slabost i zatraži milosrđe zbog vlastitog grijeha, neprihvativ je međutim stav onoga tko vlastitu slabost pretvara u načelo istine o dobru kako bi se sam osjetio opravdanim, čak i bez potrebe da se utekne Bogu i njegovome milosrđu. Takav stav kvari moralnost svekolikog društva jer uči sumnjati u objektivnost moralnoga zakona uopće te odbijati apsolutnost moralnih zabrana glede određenih ljudskih čina te na kraju brka sve vrijednosne sudeve" (VS, 104);

(45) "Ako svećenik ne sumnja u raspoloženje pokornika i ovaj moli odrješenje, neka odrješenje ne uskrati niti odloži" (ZKP 980); (46) "A dobro zna i Sveta Crkva, da nerijetko jedan od supružnika trpi grijeh, a da mu nije uzrok, kada, zbog doista teškog razloga dopušta izopačenost samog reda, na koju također ne pristaje i za koju stoga nije kriv, premda svjestan, također i u tom slučaju, zakona ljubavi ne smije zanemariti pokušaj da odgovori supružnika od grijeha i da ga udalji od njega" (CC, 561); (47) ES, 2795, 3634; (48) "S moralnog stajališta, nikad nije dopušteno formalno suradivati u zlu. Takva suradnja dogada se kad se izvršeno djelo, zbog same svoje naravi ili zbog oblika koji zadobiva u određenom kontekstu, procijeni kao izravno sudjelovanje u nekom činu protiv nedužnoga ljudskog života ili kao sudjelovanje u nemoralnoj namjeri glavnog počinitelja" (EV, 74); (49) "Ova čistoći bračnih drugova svojstvena stega ni izdaleka ne šteti bračnoj ljubavi: ona joj, štoviše, pridaje višu ljudsku vrijednost. Traži neprekidan napor ali zahvaljujući njezinu blagotvornu učinku bračni drugovi cijelovito razvijaju svoje osobice i obogaćuju se duhovnim vrijednostima: ona obiteljskome životu donosi plodove vedrine i mira i olakšava rješavanje drugih teškoća; pogoduje pažnji prema bračnom drugu, pomaže supružnicima da odgone sebičnost - tog neprijatelja prave ljubavi - i produbljuje njihov osjećaj odgovornosti. Njezinom pomoći roditelji stječu sposobnost dubljeg i djelotvornijeg utjecaja na odgoj djece; djeca i mladež rastu u pravom poštivanju ljudskih vrijednosti i u vedrom i skladnom razvijanju svojih duševnih i osjetilnih sposobnosti" (HV, 21);

(50) Za svećenike "je prva zadaća osobito onih koji predaju moralnu teologiju - da bez ikakve dvosmislenosti izlažu nauku Crkve o braku. U vršenju svoje službe vi budite prvi koji će dati primjer odane, unutarnje i vanjske poslušnosti crkvenom Učiteljstvu. Takva je poslušnost - vi to dobro znate - obavezna ne samo zbog navedenih razloga nego još više zbog svjetlosti Duha Svetoga kojom su posebno nadareni Pastiri Crkve radi izlaganja istine. Znate također da je nadasve važno, radi mira savjesti i jedinstva kršćanskog naroda, da se na području morala i dogme svi pokoravaju Učiteljstvu Crkve i govore istim jezikom. Stoga vam iz svega srca ponavljamo žarki poziv velikog apostola Pavla: 'Zaklinjem vas, braćo, imenom našega Gospodina Isusa Krista da svi budete složni; da ne bude među vama raskola; već da budete sjedinjeni u istom osjećanju i istoj misli.' Ni u čemu ne umanjiti spasonosnu Kristovu nauku - to je najodlučniji oblik ljubavi prema dušama. Ali to mora biti popraćeno podnošenjem (tolerancijom) i ljubavlju za koju je sam Gospodin dao primjer u svom postupku s ljudima. On nije došao da sudi, nego da spasi; doista je bio oistar i strog prema grijesima, ali strpljiv i milosrdan prema grešnicima" (HV, 28-29); (51) "Pred problemom poštenog reguliranja poroda, crkvena se zajednica u današnje vrijeme mora truditi stvarati uvjerenja i pružati konkretnu pomoć onima koji žele živjeti očinstvo i majčinstvo na uistinu odgovoran način. Na tom području, Crkva se raduje dostignućima do kojih su došla znanstvena istraživanja u točnijoj spoznaji razdoblja ženske plodnosti i ona potiče dalji i odlučniji razvoj takvog istraživanja. Ali istodobno ona mora novom snagom poticati odgovornost svih onih - liječnika, stručnjaka, bračnih savjetnika, odgojitelja, bračnih parova - koji mogu djelotvorno pomoći bračnim drugovima da svoju ljubav žive u poštovanju uredenja i svrhe bračnog čina koji tu ljubav izražava. To znači da ona zahtjeva još veće, odlučnije i sustavnije napore kako bi se upoznale, cijenile i primjenjivale prirodne metode reguliranja plodnosti. Dragocjeno svjedočanstvo mogu i moraju dati supružnici koji su, zahvaljujući povremenoj suzdržljivosti, postigli zreliju osobnu odgovornost prema ljubavi i životu. Kao što je napisao Pavao VI.: 'Njima Gospodin povjerava zadaću da ljudima vidljivo pokažu svetost i blagost onoga zakona koji njihovu

stradanja hrvatskih Jasenica i čitave Hrvatske.

"Jasenice su bile usko povezane s visovačkim franjevcima" - piše fra Stanko Bačić (*Franjevcu i zadarskoj nadbiskupiji*), i od dolaska Osmanlija dugi niz godina je pastoriziraju. Tako možemo od 1646. do 1839. god. pratiti redoslijed župnika franjevaca koji su se brinuli za vjerski život mesta. Kada su Jasenice postale samostalnom župom, nije lako ustanoviti. Svakako, za osmanlijske uprave dobine su svoga stalnog svećenika. Fra Stanko nabrala imena šezdesetorice franjevaca koji su vršili dušobrižničku službu kroz gotovo 200-godišnje razdoblje (str. 156 do 158).

2. Crkva sv. Jurja u Ravanjskoj

U jaseničkom zaselku Ravanjska ("in Rawna") nalazi se povjesna starohrvatska crkvica sv. Jurja, muč. Smještena je uz samu morsku obalu, na glavnom župnom groblju. Sačuvana je "u svom prvotnom obliku polukriž sa karakterističnom kupolom" (don Mate Kevrić), u obliku elipse i bačvastim svodom.

U crkvi je kameni oltar, prenesen iz ž. crkve sv. Jeronima. Na pročelju zapadnog dijela crkvice diže se kameni zvonik-preslica sa zvonom iz 1896. god.

Svojim neobičnim izgledom i oblicima crkvica je vrijedan kulturnosakralni spomenik našega ranosrednjovjekovnog graditeljstva te pobuduje sveopću pažnju. Stručnjaci je datiraju u rani srednji vijek (između 9. i 11. st.) i svrstavaju u red njezinih posestrina ljetopisica, uzduž našega primorja, kao što su Sveti Križ u Ninu, Sv. Pelegrin u Savru i mnoge druge.

3. Crkva sv. Frane u Podpragu

Stoji na obroncima Velebita, podno Tulovih greda. Sagradio ju je austrijski car Franjo I. 1832. god. u spomen novoizgrađene ceste koja spaja južnu sa sjevernom Hrvatskom. Hrvatski Jug i Sjever preko kršovitog Velebita. Crkva je bila posvećena 1839. god. i opskrbljena vrijednim

svjećnjacima i drugim priborom za sveto bogoslužje. U nedavnom ratu devastirana.

Najljepši ukras njezin bilje oltarna slika sv. Franje koju je izradio mladi zadarski slikar Franjo Salghetti Drioli (1811.-1877.). Prikazuje asiškog Sirotana kojem Krist utiskuje svoje rane (stigme). Slika se danas nalazi u Galeriji umjetnina u Splitu.

U blizini crkve bio je podignut gostinjac (hospicij) male braće koji pružaju usluge putnicima, hodočasnicima i namjernicima, a također i pastoralnu pomoć našim župama podno Velebita.

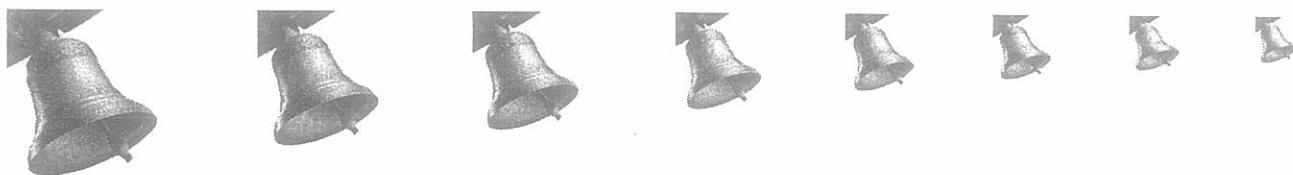
JASENIČKA ZVONA

Čim je izgradena nova crkva sv. Jeronima, na zvonik-preslicu su postavljena 1874. dva nova zvana, salivena u talijanskoj ljevaonici Colbachini (Bassano). Međutim, orkanska bura velebitska srušila je zvonik 90-ih godina prošlog stoljeća. Veće se zvono pri padu razbilo, a njegovi dijelovi su kasnije bili zaplijenjeni u ratne svrhe (za pravljenje oružja). Manje je preneseno u Ravanjsku, i 1925. god. postavljeno na zvonik povjesne crkvice sv. Jurja. Promjera je 60 cm a na njemu je natpis: SOLI DEO HONOR ET GLORIA, 1896.

Ponovno su nabavljena dva nova zvana 1922. god. dobrotoljnim doprinosima naroda Božjega i zauzetošću župnika don Jose Veršića. On se obratio već 1921. god. splitskoj ljevaonici zvana Jakova Cukrova i nakon godine dana naručio dva zvana po cijeni od 35 din po 1 kg bronce. Kasnije je zbog devalvacije dinara cijena povišena na 50 din po 1 kg bronce.

Zvana su salivena polovicom srpnja 1922. god. Dopremljena su preko Šibenika parobrodom "Hvar" do Maslenice.

Veliko zvono imalo je promjer 78 cm, a težilo 207 kg. Nosilo je sljedeće natpise:

ZVONA NAŠIH PORUŠENIH CRKAVA

J A S E N I C E

Mjesto Jasenice prostire se na padinama Velebita te se pruža sve do Novigradskog mora i rijeke Zrmanje od Obrovca prema Starigradu. Imo dvadesetak zaselaka. Od davnine je naseljeno hrvatskim pukom katoličke vjere. Župnik fra Bonaventura zapisa 1730. god. da u župi nema šizmatika.

Prema zadarskom povjesničaru Karlu G. Bianchiju Jasenice su do bilo ime po turskom generalu Jasenu (kao i bivše selo Jasenovo kraj mjesta Vrsi). Međutim, glagoljaš don Vlado Cvitanović misli da to nije moguće jer se Turci na ninskom području ne pojavljaju prije 1500. god. Naime, turska je osvajačka sila prodrila na zadarski teritorij god. 1468. Mjesto Jasenice dobilo je ime po drvetu jasen, koje je tamo, kao i u okolini Nina, raslo nekad u izobilju.

Stanovnici se uglavnom bave stočarstvom. "Njihovo je bogatstvo stoka - animali" (C. F. Bianchi).

JASENIČKE CRKVE

Podvelebitsko selo i župa Jasenice prvi put se spominje u ispravi hrvatskog kralja Petra Krešimira IV. kao granica rapske biskupije prema ninskoj (Lj. Karan). Kao župu dokumenti je navode već u 12. st. Prva župna crkva bila je posvećena Presvetom Trojstvu. To nam svjedoče najstariji šematzimi, sve do 1790. godine. Tek od 1898. god. navode da je zaštitnik jaseničke župe sv. Jeronim, zaštitnik Dalmacije i "najveći naučitelj u razlaganju Sv.

pisma". I dok do tada župu nazivaju imenom Jesenice (Jesenizze), otad je redovito bilježe kao Jasenice. Do tada župu bilježe kao "Parocchia ad Ecclesiam Ss. Trinitatis"; otad "Parochia ad Ecclesiam S. Hieronimi".

1. Župna crkva sv. Jeronima

Sagradsena je posred mjesta 1874. god. na mjestu gdje je dotad bila ž. crkva Presv. Trojstva. Posvetio ju je nadbiskup zadarski Petar D. Maupas 1. srpnja 1879. god. To ističe i natpis na mramornoj ploči u lijevom uglu crkve: "Petar D. nadbiskup, za župnika Iv. Nekića - sv. Jerku - 1. lipnja 1879. posv." Bila je to jedna od najljepših crkvenih građevina naše nadbiskupije, sazidana od sivoga klesanog kamena. Imala je dva oltara. Na pročelju dizao se zvonik-preslica (alla romana) i u njemu dva zvona. Sliku sv. Jeronima, oltarnu palu, dao je izraditi na vlastiti trošak nadbiskup D. P. Maupas, a oltar sv. Ante podignut je doprinosima župljana 1892. godine.

Prije Domovinskog rata Jasenice su imale 280 obitelji s brojnom djecom. Stanovnika preko 1.300. Uvijek su oskudjevale plodnom zemljom a obilovale oštrim burama i siromaštvo. Zbog čvrstoga hrvatskog rodoljublja i izrazitog kršćanskog uvjerenja početkom Domovinskog rata okrutno ih napadoše "oni s kokardom i zvjezdom" na čelima, četnički zločinci iz Obrovca. Sve kuće u mjestu zapališe, a na sam blagdan sv. Jeronima, zaštitnika župe, miniraše župnu crkvu 30. stud. 1991. god. Od crkve je ostao samo ogradni zid i gomila kamenja. Srušena crkva simbol je

uzajamnu ljubav usko povezuje sa suradnjom koju oni pružaju ljubavi Boga koji je začetnik ljudskog života" (FC, 35);

(52) "Već od prvoga stoljeće Crkva je isticala moralnu zloču svakog izazvanog pobačaja. Taj se nauk nije mijenjao. Ostaje nepromjenljiv. Izravni pobačaj, što znači pobačaj koji je željen bilo kao cilj bilo kao sredstvo, teško se protivi čudorednom zakonu" (KKC, 2271; IIP, 1974.); "Moralna težina hotimičnog pobačaja pojavljuje se u svoj svojoj istini ako se priznaje da se radi o ubojstvu i, na poseban način, ako se promotre specifične okolnosti koje ga označuju. Onaj koga se ubija ljudsko je biće koje započinje život, nedužno koliko

se uopće može zamisliti" (EV, 58); (53) "Neka se drži u svijesti da 'ipso iure' ovlast za odrješenje u 'foro interno' u toj materiji pripada, kao i za sve neproglasene cenzure koje nisu pridržane Apostolskoj Stolici, bilo kojem biskupu, pa čak i samo titularnom, kao i kanoniku pokorničaru stolne crkve i zborne crkve (kan. 508), kao i kapelanima u bolnicama, zatvorima i na putovanjima morem (kan. 566 § 2). Za samu cenzuru koja se odnosi na pobačaj ovlast odrješenja imaju, privilegijem, isповjednici koji pripadaju nekom prosjačkom redu ili nekim suvremenim redovničkim kongregacijama; (54) DM, 14.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

PRIOPĆENJE ZA TISAK O DVANAESTOM PLENARNOM ZASJEDANJU HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE OD 11. DO 13. OŽUJKA 1997.

Prvo plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije u 1997. godini održano je od 11. do 13. ožujka u Zagrebu. Na zasjedanju su, uz sve članove HBK i apostolskog nuncija u Republici Hrvatskoj mons. Giulia Einaudia, bili nazočni kao gosti i mostarsko-trebinjski biskup Ratko Perić, subotički biskup mons. Janos Penzes i kotorski mons. Ilija Janjić.

Otvaramo zasjedanje, predsjednik HBK kardinal Franjo Kuharić pozdravio je novoimenovanog šibenskog biskupa mons. Antu Ivasa. Kardinal je istaknuo da je ovo prvo zasjedanje u trogodištu priprave za Veliki jubilej 2000. godine te izrazio nadu da će zasjedanja tijekom ovog razdoblja biti prožeta tom pripravom i usredotočena na duhovnu obnovu i produbljenje vjere u smjeru obraćenja. Zaželio je da hrvatski biskupi svojim razmišljanjem, odlukama i poticajem senzibiliziraju Crkvu u Hrvata kako bi predstojeći Jubilej pokrenuo Crkvu na obnovu, jer kako je istaknuo "samo obnovljena Crkva može istinski djelovati".

U potrazi za oblicima duhovne obnove ponovo je razmotren nacrt dokumenta o "Nedjelji kao Danu Gospodnjem". Cilj tog dokumenta je zaštiti i blagdan nedjelje i prava vjernika da svetkuju nedjelju kao Dan Gospodnj i također i kao dan odmora. Biskupi osjećaju da je o toj temi potrebno progovoriti s obzirom da želja za profitom kod mnogih poslodavaca sve više ugrožava biblijski, duhovni i socijalni smisao nedjelje. Poticaj dolazi i od vjernika koji se obraćaju biskupima za zaštitu, jer su im ugrožena temeljna vjerska i građanska prava na nedjeljni odmor. Dokument je još u izradbi i očekuje se da će uskoro izići.

Svjesni svoje učiteljske odgovornosti i ugroženosti ljudskog života, posebno nerodenih, biskupi su odlučili s ovog zasjedanja uputiti poruku o zaštiti ljudskog života. Također su u povodu skorašnjih izbora za Županijski dom i za lokalnu upravu i samoupravu uputili katoličkim vjernicima poziv na izbore.

Tijekom trodnevnog zasjedanja biskupi su pregledali i odobrili nacrte triju Statuta: *Statut Komisije HBK "Justitia et pax"*, *Statut Hrvatske udruge katoličkih gospodarstvenika* i *Statut Hrvatskog katoličkog radja*. Tom prilikom imenovano je vijeće i upravni odbor katoličkog radja, te njegov ravnatelj.

Zadržavajući se na važnosti sredstava javnog priopćivanja kao suvremenom sredstvu evangelizacije, biskupi su istaknuli da se nadaju da će budući Katolički radio biti istinsko medijsko sredstvo promicanja temeljnih evandeoskih vrednota i pravednijeg društva te da će pomagati u jasnijoj moralnoj, etičkoj i kršćanskijoj orientaciji slušateljstva.

Predsjednik Komisije HBK za uređenje odnosa s državom, krčki biskup mons. Josip Bozanić, izvjestio je biskupe o dalnjim potrebnim koracima razradbe triju ratificiranih Ugovora između Svetе Stolice i Republike Hrvatske. Naglašeno je da će nakon izmjena ratifikacijskih instrumenata u Rimu biti potrebno još dosta rada na provedbi potpisanih Ugovora. U diskusiji je primjećeno da su neke reakcije u tisku o sadržajima Ugovora bile neterminate i pokazivale nedovoljnu informiranost. Za primjer je navedena medijska reakcija oko pitanja civilnih učinaka katoličke ženidbe gdje je do izražaja došlo nepoznavanje predmeta glede rješenja identičnih pitanja u nekim susjednim

DON TOMISLAVA SIKIRIĆA. S lijeve strane je lik sv. Luke evanđelista, a ispod lika piše: SV. LUKA MOLI ZA NAS. S desne strane nalazi se državni hrvatski grb ispod kojega piše: BOŽE ČUVAJ HRVATSKU. Na stražnjoj strani zvona je natpis sljedećeg sadržaja: NA SPOMEN SVIM ŽITELJIMA ŠKABRNJE I PRKOŠA PALIM U DOMOVINSKOM RATU 18. 11. 1991. - 5. 8. 1995.

Malo zvono teško je 61 kg, nota FA, na prednjoj strani zvona utisnut je zavjetni križ Branimirove godine. Ispod križa stoji napisano: ŽITELJI ŠKABRNJE I PRKOŠA A.D. 1997. ZA VRIJEME ŽUPNIKA DON TOMISLAVA SIKIRIĆA. Na lijevoj strani je utisnut lik Velike Gospe a ispod lika stoji napisano: POMOĆNICE KRŠĆANA MOLI ZA NAS. S desne strane utisnut je državni hrvatski grb s natpisom: BOŽE ČUVAJ HRVATSKU. Na stražnjoj strani zvona stoji napisano: U ZNAK ZAHVALNOSTI, ZA SLOBODU OD SRPSKOG OKUPATORA U DOMOVINSKOM RATU, VELIKOJ GOSPI NA ČAST.

U pozdravnom govoru i predstavljanju zvona župnik je istaknuo smisao ovih natpisa. Istaknuo je da nas ova zvona uvijek moraju podsjećati na zavjet koji je hrvatska katolička obitelj dala na Grguru 1979., da će redovito moliti i nedjeljom slaviti sv. misu. Kad čujemo njihov zvon, uvijek se pomolimo za našu jedinu i najljepšu domovinu Hrvatsku, zato na njima grb i molitva: Bože čuvaj Hrvatsku. Ova zvona neka uvijek sjećaju naša pokoljenja na ono što se nama dogodilo u Domovinskom ratu i neka čestitim životom uznastoje da nam se to više nikada ne ponovi.

Nadbiskup je u svojoj kratkoj propovijedi naznačio pravi smisao zvona u životu jedne kršćanske zajednice kao što je župa. Istaknuo je: "Zvona su kao glas Božji koji nas uvijek poziva na molitvu, na zajedništvo i slavljenje Euharistije." Nakon svečanog blagoslova Nadbiskup je prvi pozvonio novim zvonima i tako ih uveo u liturgijsku uporabu, uz pljesak i veliko veselje okupljenog mnoštva. Potom je slijedio svečani blagoslov puka.

don Tomislav Sikirić

Nova zvona crkve u Škabrnji

nazočni su bili pročelnik županijskog ureda za školstvo gosp. Miljenko Marinović, ravnatelji, profesori i učenici škola, te mnogi drugi uglednici i ljubitelji Gaudeamus. Najuzbudljivije finale do sada donijelo je drugu po redu pobjedu učenicima 249 godina stare Nadbiskupske klasične gimnazije. Pobjednička škola dobila je na poklon PC računalo, a pobjednička trojka koja nas je predstavljala sedmodnevni izlet na Maltu uz školu engleskog jezika na ovom živopisnom otoku u srcu Sredozemlja!

Sjemeništari na ostalim županijskim natjecanjima

Kao svake godine, tako je i ove 1997. u zadarskoj županiji održano niz različitih natjecanja za učenike osnovnih i srednjih škola. Naša Nadbiskupska klasična gimnazija imala je svoje predstavnike u natjecanju LIDRANO, i u poznavanju latinskoga i engleskog jezika.

Natjecanje pod nazivom LIDRANO, koje je ove godine održano u Sv. Filip i Jakovu okuplja darovite skupine i pojedince koji svojim literarnim, dramskim i novinarskim ostvarenjima pokušavaju što dostojnije predstaviti svoju školu. U konkurenciji šesnaest škola iz zadarske županije naši su učenici ostvarili zapažene rezultate. U novinarskom stvaralaštvu osvojili smo prvo mjesto, a list naše sjemenišne zajednice "Zmajević" osvojio je nagradu u konkurenciji školskih listova. Stručna komisija koja je nadgledala natjecanje predložila je novinarski rad našeg učenika i naš list za državno natjecanje koje će se održati u Šibeniku. Važno je istaknuti da smo i u poznavanju latinskog jezika također osvojili jedno prvo mjesto u županiji u konkurenciji klasičnih gimnazija.

Vedran Vujović

BLAGOSLOV NOVIH ZVONA U ŠKABRNJI

Na blagdan Cvjetnice, 23. 3. 1997. otac Nadbiskup mons. Ivan Prenda, u prisustvu generalnog vikara, don Milivoja Bolobanića, župnika Škabrnje don Tomislava Sikirića, te mnogobrojnih vjernika, blagoslovio je nova zvona za crkvu sv. Luke u Škabrnji.

Nakon blagoslova zvona, o. Nadbiskup je prvi pozvonio

Zvona su kupljena isključivo doprinosom samih župljana Škabrnje. Nabavljeni su u stoljetnoj ljevaonici. Zvona su salivena na spomen poginulim žiteljima Škabrnje i Prkosa u Domovinskom ratu, a kao znak zahvalnosti Bogu i Velikoj Gospri za slobodu od okupacije Srba u Domovinskom ratu. O tome će trajno svjedočiti i natpisi na zvonomima.

Veliko zvono teško je 86 kg, nota SO, na prednjoj strani je utisnut zavjetni križ Branimirove godine. Ispod križa stoji natpis: ŽITELJI ŠKABRNJE I PRKO SA A.D. 1997. ZA VRIJEME ŽUPNIKA

europskim ili pak prekoceanskim zemljama.

Biskupi su također informirani o koracima koji se poduzimaju u Crkvi u Hrvata glede pripreme proslave Velikog jubileja godine 2000. Predsjednik Odbora za Veliki jubilej 2000. godine, izvijestio je biskupe da je Odbor za jubilej u ovoj godini Isusa Krista za potrebe svećenstva izdao dvije knjižice za pomoć u pastoralnoj i duhovnoj orientaciji.

Potaknut je plan organiziranja hodočašća mladih iz Hrvatske na Medunarodni susret mladih s Papom u Parizu u kolovozu 1997. godine.

Raspravljalo se i o pitanju osnivanja nove biskupije na području Like na temelju objektivnih podataka: broja vjernika, svećenika i ekonomskih uvjeta. Biskupi su načelno podržali osnivanje nove biskupije, a prijedlog će biti upućen Svetoj Stolici koja će prosuditi uvjete i mogućnosti osnivanja nove biskupije.

U povodu pastirskog pohoda Svetog Oca Sarajevu i Katoličkoj crkvi u Bosni i Hercegovini 12. i 13. travnja ove godine predsjednik Biskupske konferencije BiH kardinal Vinko Puljić, uputio je hrvatskim biskupima poziv u Sarajevo u kome se posebno ističe kako je svim hodočasnici ma u Sarajevo zajamčena sigurnost. Biskupi su odlučili sudjelovati u tom crkvenom slavlju, te pozivaju svećenike i vjernike da svojom molitvom i kršćanskom

Poruka katoličkih biskupa RH o zaštiti ljudskog života

Ljudski je život blagoslovjen i posvećen

Kao promicatelji mira i branitelji ljudskih prava, prošlih smo godina više puta govorili i protiv nasilja i ratnih razaranja. Na to su nas posebno poticala stradanja golemog broja ljudi, djece, žena, starih i bolesnih. No, smatramo teškom obvezom svoje savjesti i uvjerenja da progovorimo jasno i odlučno u obranu prava

ljubavlju prate taj iznimni događaj. Umojava se župnike koji kane organizirati hodočašće u Sarajevo da do kraja mjeseca ožujka prijave broj i imena hodočasnika kod biskupijskih ureda, kako bi se rezervirale ulaznice za Papinu misu. Biskupi pri tom ističu da svojim duhovnim i fizičkim sudjelovanjem iskazuju radoš zbog Papina pohoda dijelu Crkve u hrvatskom narodu i svoje kršćansko suočavanje s patnjama katoličkih vjernika i svih ljudi u BiH.

Predsjednik Vijeća HBK za laike upoznao je biskupe s provedbom odluke donesene na prošlom zasjedanju u Đakovu o osnivanju Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve. Za pročelnika Centra izabran je profesor moralne teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu dr. Stjepan Baloban. Pronađene su prostorije Centra koji bi uskoro počeo djelovati.

Pri kraju zasjedanja, predsjednici Vijeća, Odbora i Komisija HBK podnijeli su izvještaj o djelovanjima tih tijela HBK od posljednjeg zasjedanja biskupske konferencije.

Prvog dana zasjedanja hrvatski biskupi su navečer u zagrebačkoj katedrali sudjelovali na koncelebriranoj misi koju je predvodio predsjednik HBK kardinal Franjo Kuharić a propovijedao pomoćni biskup dakovačke i srijemske biskupije mons. Duro Gašparović.

Tajništvo HBK

nerođenih. Tragična sudbina desetaka tišuća djece koju se godišnje ubije pobačajem u Hrvatskoj, ne smije ostaviti ravnu dušnom savjest nijednog čovjeka dobre volje. Preko te činjenice, nažalost, šutke se prelazi. Ili, što je još gore, opravdava se čin pobačaja, ili ga se smatra osobnim pravom žene. Nikada i nigdje nitko ne

može steći pravo da zbog svog interesa gasi život nevinog ljudskog bića. Stvoritelj je povjerio začeti ljudski život ljubavi majke i oca, njihovoj roditeljskoj požrtvovnosti i nesebičnosti. Pobačaj je povreda dostojaštva ljudske spolnosti i negacija dostojaštva žene kao i negacija materinske i očinske ljubavi. On je zlo, a zlo nikada ne može postati "pravom" da ga se čini.

Crkva u Hrvata proslavila je 1996. godine prvi put "Dan života" pod gesmom: "Pravo na život temelj je demokracije i mira". U poruci smo za taj dan naglasili da se hrvatski narod i mlada demokratska država nalaze pred povijesnim izborom koji je Gospodin nekoć uputio izraelskom narodu, kad mu je rekao: "Gledaj! Danas preda te stavljam život i sreću, smrt i nesreću... Život dakle biraj!" (Pnz 30, 15) Porukom smo htjeli potaknuti ljudi, a posebno vjernike, da se opredijele za "kulturnu života", nasuprot "kulturne smrti" koja je, nažalost, zavladala ne samo po vojnim bojištima i ne malobrojnim obiteljskim ognjištima, već i po klinikama i brojnim rodilištima.

Kad je riječ o pobačaju, mi biskupi prvenstveno osjećamo dužnost da u ime evandeoskog i crkvenog nauka, progovorimo o vjersko-moralnom vidiku tog pitanja. Crkva oduvijek načelno i uporno osuđuje pobačaj (pometnuće, prekid trudnoće). Pobačaj i čedomorstvo naziva "užasnim zločinom". Udara teškim sankcijama izopćenja sve one koji, svjesno i hotimice, izravno sudjeluju u izvršenju pobačaja (kan. 1398.). Ona neće i ne može promijeniti taj stav i ostaje na braniku autentičnih ljudskih vrijednosti koje su utkane u temelje europske civilizacije i tradicije našeg hrvatskog naroda, a kojima je izvor Evandelje.

Razloge poštivanja i svetosti ljudskog života Crkva temelji na činjenici Božjeg utjelovljenja. Zahvaljujući, naime, utjelovljenju Sina Božjega u krilu prečiste djevice Marije, ljudski je život posebno dobio na vrijednosti. Postao je blagoslovjen i posvećen. I nema te sile ili zakona koji bi mogao njegov životni hod priječiti ili uskraćivati.

Raduje nas što u Ustavu Republike Hrvatske stoji: »Svako ljudsko biće ima pravo na život. U Republici Hrvatskoj ne ma smrtne kazne« (čl. 21). Time je očito da se Republika Hrvatska u svom temeljnem pravnom dokumentu opredijelila za promicanje, čuvanje i zaštitu ljudskog života. Iz toga je ujedno očito da je dosadašnji "Zakon o zdravstvenim mjerama za ostvarivanje prava na slobodno odlučivanje o radanju djece" (Narodne novine, br. 18/1978) iz više razloga u suprotnosti s Ustavom Republike Hrvatske i kao takvog ga treba dokinuti.

Budući da je pobačaj zlo, jer je nasilni prekid života ljudskog bića, nikada i ni u kojem slučaju ne može se govoriti o "pravu" na pobačaj. Radi se o dva ljudska života: o životu majke i životu začeta djeteta. A kad je riječ o ljudima kao ljudima, govoriti o većem ili manjem pravu vodi do katastrofalnih, nehumanih posljedica.

Danas je i znanstveno utvrđena činjenica da individualni život u biologiskom pogledu počinje od časa začeća, koje je od odlučujuće važnosti za daljnju individualizaciju i personalizaciju čovjeka. Iako ovisno o majci, dijete nije nikad puki dio majčina tijela, već ima svoju vlastitu dinamiku razvoja od začeća.

Potrebno je zakonom a i drugim preventivnim sredstvima štititi ljudski život

Dobro nam je poznato da u moralnim i društvenim pitanjima zakonodavstvo nema neograničen doseg. Mnoga su područja života izvan njegova domaćaja te su prepuštena brizi drugih društvenih čimbenika (vjera, moral, kultura, običaji), te, posebno, osobnoj savjesti pojedinca. Iako u uzajamnoj povezanosti, pravo se nikako ne poklapa sa širinom moralnog života, ni osobnog, ni društvenog. Ipak, kad je riječ o temeljnim ljudskim vrijednostima, koje su ujedno i u temeljima samog društva, ono ne može ostati neutralno. Zakonodavstvo mora učinkovitim mjerama

27. 4. - nedjelja: Našim domaćinom ovaj put bila je župa Gorica. Aktivno smo, pjevanjem i sviranjem, sudjelovali na sv. misi koju je uz koncelebraciju duhovnika, don Rade i župnika don Damira predvodio ravnatelj, don Joso. Po svršetku mise župljeni su mogli pogledati izvedbu naše drame.

1. 5. - četvrtak: Tradicionalnom susretu sjemeništaraca južne Hrvatske prisustvovali su i naši sjemeništarci. Ovogodišnji domaćin bilo je Nadbiskupsko sjemenište u Splitu, a pored našeg sjemeništa sudjelovala su još franjevačka sjemeništa iz Sinja i Humca te sjemenište domaćin. U programu koji je počeo oko 9 sati čuli smo uvodne pozdrave nadbiskupa Jurića te ravnatelja splitskog sjemeništa. Usljedila su zatim predstavljanja pojedinih sjemeništa. Prvi dio programa završio je recitalom "Ususret trećem tisućljeću" potkrijepljenim pjesmom sjemenišnog zbora. Drugi dio bio je onaj duhovni. Sv. misom u nevelikoj, ali prelijepoj katedrali sv. Duje zahvalili smo Bogu za ovaj dan i za dar zajedništva što nam ga je udijelio.

Po svršetku ručka nogometne reprezentacije sjemeništa odmjerile su svoje snage. Zahvaljujući dobroj i žestokoj igri naša ekipa je zauzela drugo mjesto, usješnija je ipak bila ekipa domaćina koja se plasirala na prvo mjesto.

Službeni dio programa završio je svibanjskom pobožnošću, pjesmom i molitvom sv. krunice.

U povratku kući posjetili smo grad Trogir, katedralu sv. Lovre, samostan benediktinski i samostan oo. dominikanaca.

4. 5. - nedjelja: U svojoj župnoj crkvi ugostila nas je župa Dobropoljana. Nakon sv. mise župljeni su imali prilike pogledati našu predstavu.

Mario Gerić

GAUDEAMUS '97

Hrvatska kazališna kuća ugostila je 27. travnja 1997. godine po četvrti put finaliste popularnog kviza Gaudeamus. U ovogodišnjem programu sudjelovalo je petnaest srednjih škola iz zadarske županije, a prvo mjesto iz prošle 1996. god. branili su učenici Nadbiskupske klasične gimnazije iz Zadra.

Kviz se sastoji iz nekoliko igara, a svaku školu predstavljaju po tri natjecatelja. Na samom početku pogadaju se dvije moderne domaće skladbe, slijedi igra asocijacija alla Kviskoteka, te igra telefonskih asocijacija u kojoj sudjeluju ostali učenici škola koje se natječu nastojeći odgonetnuti predmet na koji ih asocira njihova ekipa iz studija. Igra Gaudeamus središnja je igra kviza u kojoj se iskazuje znanje iz sedam školskih predmeta: fizike, kemije, engleskog jezika, zemljopisa, biologije, povijesti i hrvatskog jezika. Nапослјетку slijede zemljopisne pričice koje upućuju na općepoznate pojmove vezane uz naš planet.

U prvom krugu naša Nadbiskupska klas. gimnazija trebala se susresti s predstavnicima Srednje škole "Kralj Zvonimir" iz Knina, ali se Kninjani nisu pojavili pa smo prošli dalje "bez borbe". U prvom pravom nastupu Nadbiskupska klasična gimnazija pobijedila je ekipu Ekonomsko-birotehničke i trgovачke škole, a u sljedećem, polufinalnom susretu, bila je bolja od Gimnazije "Franjo Petrić". U finalu svoje su znanje iskazali učenici Medicinske škole "Ante Kuzmanić" i Nadbiskupske klas. gimnazije. Pored već spomenutih igara, u kojima su finalisti pokazali odlično znanje, pratili smo i igru o kulturi, povijesti i umjetnosti grada Zadra pod nazivom "Tko kaže da grada ovog nesta?" Finalnoj emisiji

Ove godine na blagdan sv. Marka, evangelista, zadarski nadbiskup Ivan Prenda blagoslovio je obnovljenu crkvu. Svečanost je započela sv. misom i kasnije velikom procesijom kroz mjesto Pašman. Svečanost su uzveličali svećenici Pašmanskog dekanata i brojni vjernici.

don Tihomir Vulin

OBITELJSKA TRIBINA U TKONU

U četvrtak, 20. ožujka, u sklopu pastirskog pohoda župi Tkon na otoku Pašmanu, msgr. Ivan Prenda, nadbiskup zadarski, održao je u mjesnom domu tribinu pod nazivom: "Hrvatska katolička obitelj pred izazovom vremena". Nadbiskup je, polazeći od pobudnice *Familiaris Consortio* u prvom dijelu predavanja iznio stanje današnje obitelji koja prolazi kroz teška vremena, osobito nakon preliberalnog nazora bivšeg sustava koji je pretjerano uzdizao individualnu slobodu i pogrešno poimao međusobnu neovisnost supružnika. "Plod takvog pristupa osjećamo i te kako danas u brojnim razvodima, kobnim odnosima roditelja i djece, mnogim pobačajima, strahom od obitelji kod mladih ljudi. Takvom ozračju pridonose još uvijek loše prikazivanje seksualnog života u medijima i negativni filmovi o obiteljskom životu." Polazeći od jasne katoličke nauke, koja je izdržala sve kušnje vremena kroz više od 13 stoljeća, msgr. Prenda je u nekoliko točaka sažeо katoličko poimanje obitelji: "Obitelj je zajednica osoba u ljubavi... koja je pozvana služiti životu... i sudjelovati u razvoju društva... te sudjelovati u životu i poslanju Crkve." Posjet tribini bio je neočekivano velik.

L. M.

VIJESTI IZ SJEMENIŠTA

18. 4. - petak: Povodom Svjetskog molitvenog dana za nova duhovna zvanja u sjemeništu "Zmajević" upriličen je prigodan program. Sjemeništarci su izveli dramu "Treći brat" koja je bila osmišljena kao kombinacija scenskog izraza i "a capella" pjevanja. Programu je između ostalih gostiju i uzvanika prisustvovao i otac Nadbiskup koji se po svršetku svim prisutnicima obratio s nekoliko poticajnih riječi.

20. 4. - nedjelja: Na sam Dan duhovnih zvanja desetak sjemeništaraca predvođeni svojim odgojiteljima bili su gosti župe sv. Stošije u Biogradu. Nakon sv. mise, koju je u sklopu svog pastirskog pohoda služio msgr. Ivan Prenda, sjemeništarci su se župljanima predstavili svojom dramom i pjesmom.

24. 4. - četvrtak: Posjetili smo župu Nevidane na otoku Pašmanu. Nakon predavanja "Kultura zvanja prema Ivanu Pavlu II.", koje je u sklopu tribine o duhovnim zvanjima održao naš ravnatelj, don Joso Kokić, izvedena je naša predstava "Treći brat" u kojoj je uživao nemali broj djece koja su se okupila u župnoj crkvi.

promicati i zaštititi te vrijednosti, a posebno "pravo ljudskog bića na život".

Za promicanje poštivanja i zaštite ljudskog života važni su i društveno-gospodarski uvjeti: dočlan stan, pravedna plaća, društveno priznat status žene-majke, potrebna zdravstvena i socijalna zaštita, odgovarajuća pomoć obiteljima s više djece itd.

Potrebno je i zakonom osigurati stručna savjetovališta u kojima će se, u svjetlu moralnih i etičkih načela, pružati pomoć i davati savjeti u konfliktnim situacijama da se spasi život.

Pobačaj se, već od glasovite Hipokratove zakletve pa sve do njezinih modernih formulacija, toliko protivi medicinskoj etici da brojni kodeksi medicinske etike, kako na medunarodnoj tako i na nacionalnoj razini, zahtijevaju pravo medicinskog osoblja na »prigovor savjesti«, bez štete za profesionalnu djelatnost. Na temelju posve krivog načela da je pobačaj "pravo žene" dolazilo se do krivog zaključka da je liječnik u odnosu prema tom "pravu" bio obvezan da izvršava pobačaj. Nijedan ljudski zakon ne može obavezivati čovjeka da čini zlo i da djeluje protiv svoje savjesti.

Stoga očekujemo, u zajedništvu sa svim ljudima dobre volje koji poštuju život, da mlada Republika Hrvatska, u nastojanju da doista bude socijalna i pravna država, u svom zakonodavstvu bude zauzeta za čovjeka od začeća do prirodne smrti, jer konačno "čovjek je ishodište, središte i cilj svih društveno-gospodarskih institucija" (Ivan XXIII., *Mater et Magistra*, 219).

Ljudski je život svet od samog svog početka. A Bog je jedini Gospodar života pa nitko "ni u kojim okolnostima ne može sebi uzeti pravo da izravno uništava nevino ljudsko biće" (*Donum vitae*, 5), jer čovjek od Boga dolazi i k Bogu je upravljen. Crkveni se nauk oslanja na objavljene poklad vjere o čovjeku kao "slici Božjoj". Budući da je čovjek od trenutka začeća pa do naravne smrti "slika Božja", treba ga braniti, poštovati njegov ljudski identitet i njegovu osobu, zauzimati se za njegovo dobro na svim područjima života, kako na unutrašnjem, osobnom, vjerskom i duhovnom, tako i na izvanjskom, društvenom, zakonodavnem, političkom, ekonomskom, socijalnom, medicinskom. I to svim sredstvima koja mu na raspolažanje stavlja zauzeta ljubav, jer ljudski je život Bog blagoslovio i posvetio.

POZIV NA IZBORE

Mi, biskupi Republike Hrvatske, okupljeni na redovnom zasjedanju u Zagrebu, od 11. do 13. ožujka 1997. upućujemo svojim vjernicima poruku u vezi s predstojećim izborima za Županijski dom i za lokalnu upravu i samoupravu.

Pozdravljamo demokratski sustav koji omogućuje i potiče građane naše države da slobodno sudjeluju u predizbornoj promidžbi i odgovorno oblikuju politički način upravljanja.

Potičemo vjernike da kao građani ove države vrednuju prikladnost kandidata, iskoriste ne samo svoje pravo nego i svoju građansku dužnost da izadu na izbole, te odgovorno i savjesno biraju politički program koji im se čini najboljim.

Stalo nam je da budu izabrani kandidati koji će se zauzimati za društveni život u skladu s kršćanskim poimanjem čovjeka, obitelji, društva, naroda i države.

Istodobno pozivamo kandidate na izbornim listama da se u predizbornom vremenu za osvajanje glasova natječu snagom svojih realnih programa i argumenata poštujući ljudsko dostojanstvo političkih neistomišljenika.

Imajući u vidu stanje naše mlade države, razboritost nas uči da se ne dovode u pitanje ili niječu ona ljudska i društvena dobra koja su u našoj državi već ostvarena.

ZADARSKA NADBISKUPIJA

I. NADBISKUPOVE PORUKE O USKRSU 1997.

PORUKE MONS. IVANA PRENDE, NADBISKUPA ZADARSKOG ZA DANE SVETOOG VAZMENOG TRODNEVLJA

Veliki četvrtak, 27. 3. 1997.

Braćo i sestre, danas, na Veliki četvrtak, započinje Sveti vazmeno trodnevlj Muke, Smrti i Uskrsnuća našega Gospodina Isusa Krista. To su najbitniji dani u čitavoj crkvenoj godini. Večeras, u našim crkvama, proslavit ćemo svečano Misu večere Gospodnje - u spomen na Isusovu posljednju večeru sa svojim učenicima, one noći kada je predan u smrt. Na toj večeri Isus je ustanovio svoju vječnu prisutnost među nama, izrekao prvu svetu misu, rekli bismo, i od tada je po rukama svećenika vječno prisutan na našim oltarima, u našim zajednicama gdje se okupljamo oko njegova stola kao i njegovi učenici one noći. Ostanimo u ozračju poruke današnjega dana. Obnovimo svoje osobne susrete s Kristom u kruhu sv. euharistije, sudjelujmo duhom i srcem na njegovoj večeri, u zajedništvu braće kojoj Isus na koncu poruči - *"Ljubite jedni druge kao što sam ja ljubio vas!"* (Iv 13, 34). Poslije Mise večere Gospodnje sv. euharistija će se pohraniti u Božji grob gdje ćemo neko vrijeme bđjeti u klanjanju, razmatranju i molitvi, razmišljajući o Isusovoj otkupiteljskoj žrtvi za sve ljudе. Ostanimo večeras uz Isusa, ovo je noć njegove muke.

Veliki petak, 28. 3. 1997.

Danas je Veliki petak, petak spomena Muke i Smrti Sina Božjega. Doista, za nas kršćane to ne može biti do li dan pokajanja, sabranosti, molitve i odricanja. Drevni biblijski prorok nam danas poručuje: *"On slabosti naše ponije, naše боли uze na se, a mi ga držasmo udarenim, od Boga pogodenim, poniženim. Za naše je grijeha on proboden, za opačine naše zatrt. Na njega pade kazna radi našega mira, njegovom se modricom izlječismo"* (Iz 52). Večeras će se u našim crkvama i diljem svijeta čitati izvještaj Muke Gospodnje iz Ivanova Evandelja; moliti za potrebe svijeta, Crkve, svih ljudi i naroda; klanjat će se drvetu križa u znak zahvalnosti i poštovanja prema Kristovoj žrtvi kojom smo pomireni s Bogom. U mnogim našim mjestima održat će se večeras i tradicionalna noćna procesija s križem. Tako će i u našem Gradu večeras proći raspeti Isus od katedrale sv. Stošije, Širokom ulicom, do crkve sv. Šime. Dostojanstvena tišina, sabranost i poštovanje uistinu dolikuje današnjem danu. Pozivam sve vas, braćo i sestre, danas, na ovaj doista "veliki" petak, da se poklonimo raspetom Nazarećaninu, svjedoku Božje ljubavi prema svakom čovjeku. Obredi Muke i Smrti Gospodnje započinju u našoj Katedrali u 19 sati.

Velika subota, 29. 3. 1997.

Danas, na Veliku subotu, Crkva ostaje u tišini, uz grob Isusov. Crkva danas odustaje od bilo kakvog bogoslužja. Isus je u grobu, mi kraj njega razmišljamo, klanjamo se, molimo. Sabiremo misli i poruke jučerašnjeg Velikog petka, preispitujemo se, razmatra-

župe sv. Stošije. Drugi dio - Služba riječi - odvijala se u obliku četiriju noćnica (nokturna). Mladi iz pojedinih gradskih župa pripremali su i predvodili po jednu noćnicu. One su se sastojale od pjevanja psalama, čitanja Svetoga pisma i Papine poruke za ovogodišnji Dan molitve za zvanja, meditacije, molitve i pjesme. Prvu noćnicu izveli su mladi iz župe Bezgrešnog Začeća na Puntamici, drugu mladi iz župe Srca Isusova na Voštarnici, treću mladi iz župe Kraljice Mira na Stanovima i župe Uznesenja Marijina na Belafuži. Nakon pročitanog Evandelja Nedjelje Dobroga Pastira, iskustva svoga poziva iznijeli su svećenik don Marinko Duvnjak i časne sestre, s. Jadranka Mašina i misionarka u Zairu, s. Erika Dadić. Nadbiskup Prenda sabrao je u homiliji sve poruke molitvenog bdjenja, istaknuvši kako je sigurno da Bog i danas zove, ali je važno pitanje čujemo li ga i kako na njegov poziv odgovaramo. Nakon homilije, mladi pjevači iz župe Uznesenja Marijina izveli su svoju najnoviju pjesmu "Krist je Bog", s kojom će nastupati u Zagrebu na festivalu duhovne šansone. U Molitvi vjernika sudjelovali su mladi iz katedralne župe sv. Stošije. Znakom mira i blagoslovom Nadbiskupa i pjesmom pape Ivana Pavla II. "Krist na žalu", završilo je bdjenje mladih na kojem je doista sudjelovao veliki broj mladih. Na izlazu iz katedrale sudionicima su podijeljene prigodne knjižice Centra za duhovna zvanja "Povjerovali smo ljubavi".

Ljubo Marijan

BLAGOSLOV OBNOVLJENE CRKVE SV. JURJA U RAŠTEVIĆU

Na blagdan sv. Jurja, 23. 4., mons. Ivan Prenda, nadbiskup zadarski, blagoslovio je obnovljenu župnu crkvu sv. Jurja mučenika, sagrađenu 1842. godine, devastiranu u Domovinskom ratu. Crkva je obnovljena sredstvima Zadarske nadbiskupije, a gosp. Zdenko Verunica iz Visočana darovao je za crkvu instalaciju gromobrana i struje. Blagoslov je obavljen u sklopu Euharistijskog slavlja na kojem se okupilo mnoštvo mještana povratnika.

L. M.

BLAGOSLOV OBNOVLJENE CRKVE SV. MARKA U PAŠMANU

Crkva sv. Marka navodi se u zadarskog kroničara C. F. Bianchija kao kapela nepoznatog vremena i s glavnim oltarom posvećenim titularu. Radi se zacijelo o starijoj, vjerojatno baroknoj građevini, koja je preoblikovana u drugoj polovici XIX. st., jednostavnog pravokutnog tlocrta s kvadratičnim svetištem na istočnoj strani. Na pročelju se nalazi jednostavno ukrašen portal i okrugli prozor u zabatu. Na bočnoj južnoj strani također su jednostavna vrata, a zidovi su provideni polukružnim završetkom.

Dolazeći prošlo ljeto u župu Pašman uvidio sam da je crkva dosta zapuštena i propala, pa smo odlučili temeljito obnoviti kapelu sv. Marka. Sazvavši župljane odlučili smo odmah krenuti s akcijom. U mjesecu rujnu započeli su radovi. Ljudi su se odazvali dobrovoljnim radom i novčanim prilozima. Crkva je temeljito obnovljena, a nedostaje još novi namještaj, koji će se nabaviti.

Svetomu Ocu, pozdravljanje Svetoga Oca s gg. Županom, Gradonačelnikom, Dekanom i pojedinim hodočasnicima.

Video kazeta sadrži koncelebraciju u crkvi Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu iste večeri i potom predstavljanje velike monografije "Generalno učilište Dominikanskog reda u Zadru ili Universitas Jadertina 1396-1807". Knjigu su predstavili pisac o. dr. Stjepan Krasić OP, profesor povijesti i metodologije na Papinskoj univerzi Sv. Toma Akvinski u Rimu, i prof. dr. Nikica Kolumbić, dekan Filozofskog fakulteta u Zadru.

Na predstavljanju su govorili gg. dipl. oec. Neven Dobrović, predsjednik Uprave Dalmatinske banke Zadar; prof. Marij Matulina, predsjednik Gradskog vijeća, i Msgr. Marijan Oblak, nadbiskup u m., počasni potpredsjednik Odbora za proslavu 600. obljetnice Generalnog učilišta Dominikanskog reda u Zadru. On je istaknuo značenje prvoga sveučilišta u Hrvatskoj i važnost trajnog zapisa povijesnoga Zadarskog hodočašća Svetomu Ocu u Rim kao kruni Zadarske i Domovinske proslave obilježavanja visoke obljetnice Generalnog učilišta u Zadru - prvoga sveučilišta u Hrvatskoj.

Mons. Marijan Oblak

BLAGOSLOV OBNOVLJENE CRKVE I OLTARA SVETOG ANDRIJE U RUDIĆIMA-GARIĆIMA, ŽUPA RAŽANAC

Na blagdan Blagovijesti, 7. travnja 1997. god., gospodin nadbiskup Ivan Prenda, u pravnji generalnog vikara mons. Milivoja Bolobanića, deset svećenika ražanačko-paške regije i uz nazočnost civilnih vlasti na čelu s gospodinom načelnikom općine Draganom Miočićem i direktorom Zavoda za kulturnu baštinu gospodinom Miljenkom Domjanom, blagoslovio je obnovljenu crkvu i oltar svetog Ante u Rudićima-Garićima, župa Gospe od Ružarija - Ražanac.

Crkva je obnovljena sredstvima vjernika župe Ražanac, općine Ražanac i drugih donatora.

Povelju o posveti potpisali su na starohrvatskom oltaru svetog Andrije gospodin nadbiskup zadarski mons. Ivan Prenda i ražanački dekan vlč. Stjepan Vinko.

Stjepan Vinko

BDJENJE MLADIH ZA DUHOVNA ZVANJA U ZADRU

U zadarskoj katedrali sv. Stošije održano je u subotu, 19. travnja, svećano bdjenje mladih u povodu XXXIV. svjetskog dana molitve za duhovna zvanja. Bdjenje je predvodio mons. Ivan Prenda, nadbiskup zadarski. Pored mnogih svećenika, redovnika i redovnica, Katedrala je bila dupkom ispunjena mladima, uglavnom srednjoškolcima. Slavlje bdjenja započelo je Službom svjetla - unošenjem uskrsne svjeće u Katedralu, paljenjem svjećica i pjevanjem psalma (poziva na Božju hvalu) s antifonom: "Ako danas glas mu čujete, ne budite srca tvrda". Psalam su predvodili članovi neokatekumenske zajednice katedralne

mo duboke poruke ovih svetih dana. Život i smrt, smisao i besmisao, ljubav i mržnja, dobro i zlo, vjera i nevjera - koliko poruka za molitvu i razmatranje. Sjetimo se danas doći pred Isusa u tišini vlastite duše, zahvaliti na daru otkupljenja i novog života, moliti za preobražaj i obraćenje, pokloniti se ovoj velikoj tajni koju kroz ovo sv. trodnevje slavimo i štujemo. Večeras, obnoć, započet će u crkvama svećano vazmeno bdjenje - svećani blagoslov ognja i paljenje svjeća, čitanje proroštava i evandelja o uskrsnuću, obnova vjere i krštenje novih članova Crkve. Prozvonit će zvona u znak Uskrsnuća. Večerašnje bdjenje je najsvećanije i najbogatije bogoslužje crkvene godine i upravo njime započinjemo ovu najslavniju i najblaženiju noć u godini. "Ovo je noć, u kojoj je Krist raskinuo okove smrti i kao pobjednik od mrtvih ustao! O zaista, blažene noći, koja je jedina bila dostojna znati vrijeme i čas, u koji je Krist uskrsnuo od mrtvih!" Tako ćemo noćas pozdraviti uskrsnu svetkovinu okupljeni u svojim crkvama oko mnoštva svjetla! Neka tako svećano i svjetlo bude i u našim srcima! Vazmeno bdjenje započinje u Katedrali u 21 sat.

PORUKA MONS. IVANA PRENDE ZA SVETKOVINU USKRSA

Poštovani slušatelji - Radio postaje Zadar / Radija Donat FM / Radija 057 / Radija Biograd / Radija Pag!

Kršćanska braća i sestre!

"Radujte se u Gospodinu!" Jer "ovo je dan što ga učini Gospodin" (Fil 4, 4a; Ps 1 18, 24).

Blagoslovljen je i velik ovaj dan, ova Uskrsna nedjelja, Nedjelja nad svim nedjeljama! Ona nosi u sebi poruku nade i smisla za svakoga čovjeka. Ona se tiče svakoga ljudskog bića jer u sebi krije tajnu koja u dubini srca zaokuplja svako ljudsko stvorene. To je tajna života i smrti. Tajna našeg životnog postojanja.

U svojoj nutrini svaki čovjek oduvijek nosi čežnju za životom, za postojanjem, za vlastitim nadilaženjem, za vječnošću. To je duboko ljudski i realno. I ne bi Bog usadio takve čežnje u naša bića da nas zavara nerealnim iluzijama. Bog je apsolutno biće. Bog je uvijek otac, on je uvijek ljubav (usp. 1 Iv 4, 16b). Poslavši na svijet Sina, prišao nam je kao brat. Prepustivši ga patnji i smrti, pružio nam je ruku pomirnicu za grijehu. Uskrisivši ga od mrtvih, odgovorio je na našu ikonsku čežnju za životom, za vječnim proljećem. "Sa životom smrt se sasta i čudesna borba nastala. Voda živih pada tada i živ živcat opet vlađa!" pjevat ćemo na uskrsnom bogoslužju. Isusovo uskrsnuće nadilazi naš razum, naša iskustva. Na koncu, mi smo ograničena bića. Ali u nama se krije duh koji je od Boga, s kojim možemo dotaknuti njegovu vječnu i apsolutnu dimenziju. Upravo naše čežnje za vječnošću to pokazuju. Isusovo uskrsnuće poruka je svakom čovjeku da život u svojoj punini, ljepoti i gorčini, ima smisla! Doista, ako zbog ičega, a ono zbog Uskrsa lijepo je i vrijedno biti čovjek!

Stoga vam, braćo i sestre kršćani, želim danas obilje životne radosti i duhovnoga mira - mira koji se temelji upravo na Uskrsu - svetkovini pobjede Života! Okupljeni u svojim crkvama oko Stola Gospodnjega i kod kuće oko obiteljskoga stola, zazivam na vas blagoslov Krista - Pobjednika! Svim bolesnicima, prognanicima, žalosnima i osamljenima, svima onima koji strpljivo nose svoj životni križ - molim snagu i milost od Onoga koji je preko svog Velikog petka dočekao Uskrsno jutro. I svim ljudima dobre volje želim ugodan i toplinom ispunjen ovaj blagdan Života!

Zadar, Uskrs, 1997.

USKRSNA ČESTITKA MONS. IVANA PRENDE, NADBISKUPA ZADARSKOG

"Ovo je noć u kojoj je Krist raskinuo okove smrti i kao pobjednik od mrtvih ustao. Jer ništa nam ne bi vrijedilo rođenje da nismo dobili otkupljenje!"

(Iz hvalospjeva 'Exultet' uskrsne noći)

Braćo i sestre u Kristu, poštovani sugrađani!

Doista, što bi nam vrijedilo rođenje bez otkupljenja, pomirenja s Bogom?! Što je život bez svoga osmišljenja?! "Što ti vrijedi, čovječe, ako sav svijet zadobiješ, a izgubiš samoga sebe" (usp. Lk 9, 25) - pita Isus Krist svoje suvremenike pred 2000 godina. Vrijedi li Isusovo pitanje i za nas, današnje njegove suvremenike? U čemu je zapravo bit Uskrsa?

Zapitajmo se, onako pošteno, zašto mi ljudi u dnu duše čeznemo za vječnošću? Zašto se i pored činjenice da nas sve čeka smrt teško mirimo s tom krutom realnošću svršetka? Mogu li se pod grobom pločom zauvijek zakopati i u ništavljivo pretvoriti moje moli, moja svijest i savjest, moje "ja", sve ono plemenito i dobro i lijepo što sam za života učinio i iskusio? Čemu tolika potreba za pravdom, ljubavlju, istinom i ljepotom ako je sve samo relativno, slučajno, trenutno? Što to mi ljudi nosimo u dubini svojih nutrina što nas tjera da si postavljamo ovakva pitanja, tražimo odgovore, nosimo u sebi nadu, živimo u iščekivanju? Ima li naš život konačnoga smisla?

Svaki nas Uskrs uvijek i iznova pomalo uznemiruje i potiče na ovakva razmišljanja. Ona su duboko ljudska i realna i čovjek je, rekao bih, dužan sebi ih postaviti i nad njima zastati. Svako ljudsko biće 'iz dubine vapije' (Ps 130, 1a) za spoznajom smisla svoga postojanja. Ima li moj život smisla? Ima li moja vjera smisla?

Ako postoje valjani odgovori na ta pitanja, onda ih potražimo kod vjerodostojnog i osvjedočenog autoriteta. Ako je itko mjerodavan i dostojan povjerenja naših najdubljih egzistencijalnih pitanja

onda je to Onaj koji je svoj život - ono najdragocjenije - žrtvovao da posvjedoči za istinitost svojih odgovora. To je Isus iz Nazareta, 'onaj kamen koga su odbacili graditelji, ali koji je na koncu postao kamen zagлавni' (Ps 118, 22), koji je postao kamenom temeljem smislenosti ljudskog postojanja. To je onaj Isus koji je s autoritetom kazao: "Ja sam uskrsnuće i život" (Iv 11,25), "Ja sam Put, Istina i Život" (Iv 14, 5), "Ja sam svjetlost svijeta" (Iv 8, 12), "Ja sam kruh života" (Iv 6,34), "Ja i Otac jedno smo" (Iv 10, 30). To je onaj povjesni Isus koji se rodio za cara Augusta u Betlehemu, bio osuđen i raspet za upravitelja Poncija Pilata u Jeruzalemu. To je onaj Isus koji zaokuplja ljudi svih krajeva i svih vremena već, evo, 2000 godina! To je Bog koji je postao čovjekom da bi čovjeku otkrio smisao! To je Bog koji je bio raspet, pokopan i uskrsnuo od mrtvih da čovjeku posvjedoči za smisao! Da, upravo od njegova uskrsnuća život ima smisla! Uskrs osmišljava naše postojanje! Jer "ništa nam ne bi vrijedilo rođenje da nismo dobili otkupljenje!" čut ćemo u pohvalnici uskrsnoj svjeći na Veliku subotu. Isusova je smrt otkupiteljska jer je po njoj Bog pomirio sa sobom čovjeka. Tako je čovjeku darovana jedna potpuno nova dimenzija postojanja - uskrsna, otkupiteljska, vječna! On ima zašto biti i postojati. On je predodređen za vječno kraljevanje s Bogom!

Upravo Uskrs daje našem životu smisao! I to ne samo našim patnjama i trpljenjima već našoj nadi i našim radostima. I zato jer je Isus uskrsnuo od mrtvih uznemiruju nas i zaokupljaju pitanja o smislu, o vječnosti, o konačnoj istini. I zato jer smo od Boga stvoreni za vječnost,

VIJESTI I DOGAĐAJI

KULTURNA DOGAĐANJA KRŠĆANSKOG NADAHNUĆA U ZADRU

U ponedjeljak, 17. ožujka, mons. Ivan Prenda otvorio je u Ninu, u galeriji "Višeslav", izložbu slika umjetnika Vladimira Meglića. Većina Meglićevih slika ima za temu biblijske motive (*Putnici u Emaus, Obraćenje sv. Pavla, Abrahamova žrtva*, itd.) što je potaknulo mons. Prendu da istakne: "Hrvati su kroz svoju sada već 14-stoljetnu povijest uvijek znali spojiti univerzalno i partikularno a da ne oskrnave ono što ih nadvisuje. Uspjeva to i Meglić koji princip Utjelovljenja pokazuje realizmom, svojstvenom vremenu i svom stilskom izražaju." Izložbu je organizirala Matica hrvatska - Ogranak Nin, a povod joj je vraćanje statusa grada drevnom hrvatskom Ninu.

U ponedjeljak, 24. ožujka, u predvorju Hrvatske kazališne kuće u Zadru, mons. Ivan Prenda otvorio je izložbu *Ecce homo - Evo čovjeka*, slikara Ivana Šulića, koja se sastoji od dvanaest likovnih prikaza raspetoga Krista. U popratnoj riječi kataloga izložbe, zadarski je nadbiskup istaknuo: "Slikar Ivan Šulić zaustavio se pred raspetim Kristom na križu. Sam križ je uklonjen, no ostaje Krist, uskrsli, preobraženi. Autor, čini se, iz perspektive vjere u Kristovo uskrsnuće nudi poruku nade svima koji prolaze iskustvo križa." Nadbiskup je na otvorenju izložbe izrekao i svoje zadovoljstvo što se u Velikom tjednu grad Zadar obogaćuje kulturnim sadržajima upravo pasionsko-duhovnoga karaktera.

U organizaciji Poglavarstva Zadarske županije, Gudački kvartet Zadarskog komornog orkestra izveo je nekoliko koncerata jednog od najpoznatijih djela Josepha Haydna - *Sedam posljednjih riječi Spasitelja na križu*, koji su popraćeni meditacijama mons. Marijana Oblaka, zadarskog nadbiskupa u miru. Koncerti su održani u župnim crkvama u Ninu, 21. III., u Pagu, 22. III., u Biogradu, 23. III., te u crkvi sv. Šimuna u Zadru, 24. III. Vrlo izražajnu i meditativnu osobinu Haydnovih sonata, mons. Oblak je popratio duhovnim razmatranjem Kristovih posljednjih riječi na križu, pridonoseći molitveno-meditativnom karakteru koncerata koji su, kako je sam Nadbiskup istaknuo, "najljepši poklon našoj kulturnoj i vjerničkoj javnosti na početku Svetog tjedna".

Ljubo Marijan

Video kazeta "UNIVERSITAS JADERTINA"

Dalmatinska banka d.d. Zadar predstavila je u Zadru, u restaurantu "Marina", 20. ožujka 1997. godine, u 12 sati, video kazetu "Universitas Jadertina". Izradbu sto komada video kazete financirala je Dalmatinska banka. Autor je gosp. Miljenko Dujela, Zadranin, djetlatnik RAI, Rim.

Video kazeta je trajni zapis Zadarskoga hodočašća Svetom Ocu Ivanu Pavlu II. u Rim, 31. siječnja 1997. godine, u povodu obilježavanja 600. obljetnice Generalnog učilišta Dominikanskoga reda u Zadru - prvoga sveučilišta u Hrvatskoj. Video kazeta sadrži audijenciju u Clementinskoj dvorani: pozdravni govor našega gosp. nadbiskupa Msgr. Ivana Prende, značajni govor na hrvatskom jeziku Svetoga Oca o suodnosu vjere i kulture, pjevanje Akademskog mješovitog zbora Filozofskog fakulteta u Zadru, uručenje darova

IMENOVANJA

- I. Na prijedlog o. dr. Bernardina Škunice, povjerenika za liturgiju, članovima Povjereništva Zadarske nadbiskupije za *liturgiju* imenovani su:
- don Marijo Soljačić, župnik Kraljice Mira, Zadar - Stanovi
 - don Tomislav Sikirić, župnik Škabrnje i Nadina
 - o. Jozo Milanović OSB, prior Benediktinskog samostana na Čokovcu
 - prof. Livio Marijan, Nadbiskupov tajnik, Zadar
- II. Na prijedlog don Mladena Kačana, povjerenika za misije, članovima Povjereništva Zadarske nadbiskupije za *misije* imenovani su:
- o. Franjo Kowal SVD, Zadar
 - gđa Darija Skroče, vjeroučiteljica, Zadar
 - gđa Andina Markić, Zadar
 - gđa Ljilja Sorić, Zadar
- III. Na prijedlog don Rade J. Pinčića, povjerenika za duhovna zvanja i ministrante, članovima Povjereništva Zadarske nadbiskupije za *duhovna zvanja i ministrante* imenovani su:
- don Ivan Kordić SDB, župnik Gospe Loretske, Zadar - Arbanasi
 - don Zdravko Katuša, župnik Polače, Pristega i Radošinovaca
 - s. Terezija Pervan, vjeroučiteljica, Zadar - Plovanija
 - g. Krešimir Erlić, vjeroučitelj, Tinj
- IV. Na prijedlog don Šime Perića, povjerenika za pastoral obitelji, članovima Povjereništva Zadarske nadbiskupije za *pastoral obitelji* imenovani su:
- don Mario Sikirić, župnik Medvide, Ervenika, Popovića i Rodaljica, Benkovac
 - dr. Branka Tomčić, liječnica, Zadar
 - dr. Ruža Dražina, liječnica, Zadar
 - prof. Mirela Zubčić, Zadar
 - prof. Mario Bebić, Zadar
 - prof. Josip Markulin, Zadar
- V. Na prijedlog don Zdenka Milića, povjerenika za sredstva priopćavanja, članovima Povjereništva Zadarske nadbiskupije za *sredstva javnog priopćavanja* imenovani su:
- don Nedjeljko Zubović, kancelar Nadbiskupije i župnik Visočana
 - prof. Livio Marijan, Nadbiskupov tajnik
 - prof. Marko Vasilj, novinar HRT - Radio Zadra
 - gđa Suzana Ljekaj, dipl. VTKŠ, novinar HRT - Radio Zadra
 - prof. Mate Ljubičić, Hrv. institut za liturgijski pastoral - Zadar
- VI. Na prijedlog mons. Pavla Kera, povjerenika za kulturu, članovima Povjereništva Zadarske nadbiskupije za *kulturu* imenovani su:
- don Zdenko Milić, župnik Katedrale sv. Stosije
 - don Mario Sikirić, župnik Medvide, Ervenika, Popovića i Rodaljica
 - prof. Radomir Jurić, direktor Arheološkog muzeja u Zadru.

mi se ne mirimo s besmisлом, sa smrću, s relativnošću i banalnošću života. Nijedan čovjek, bio više ili manje racionalist ili idealist, ne može biti do kraja iskren pred sobom i odbaciti tu duboku čežnju svoga bića.

Zato, "probudi se ti što spavaš i zasvijetlit će ti Krist!" - stoji pisano u Bibliji. Probudimo se, braćo kršćani, u ovo vrijeme kada se bliži 2000. godina od kada se Isus na našoj planeti pojavi kao Otkupitelj i Spasitelj! Ponovno mu postavimo pitanja - "Tko si ti, Gospodine?" (Dj 9, 5), "Odakle si ti?" (Iv 9, 9b), "Što je istina?" (Iv 18, 38). Upoznajmo iznova svo blago i ljepotu uskrsne vjere naših praotaca! Nije ona zastarjela. Istina i ljepota ne zastarijevaju! Otvorite vrata Kristu, vapite papa Ivan Pavao II. našem zaspalom i u ravnodušje utorulom svijetu! Ne možemo biti ravnodušni u času kada sva naša dostignuća ostavljaju čovjeka nesretnim, osamljenim, gladnim ljubavi i kruha i smisla! Čovjek je u pitanju!

Stoga, sestre i braće, ako ijedna obljetnica ima smisla - onda je to Uskrs! I ako je ijedan dan u povijesti čovječanstva potrebno ubilježiti u kalendar i pamtit - to je Uskrs Isusov! I ako postoji ijedan krajnji razlog zbog kojega se isplati živjeti

svoju mladost, svoju starost, svoje uvjerenje, svoju bolest - onda je to Uskrs Kristov! Zato, svetkujmo! "Svetkujmo u Gospodinu, ne sa starim kvascem besmislom, ravnodušja, nevjere, zla ... već s novim kvascem životnog smisla, istine, pravde, preobraženja!" (usp. 1 Kor 5, 8) Svetkujmo Vazam - prijelaz iz smrti u život, s vjerom i nadom u smisao života! Svetkujmo Pashu Gospodnju s vjerom i nadom u vlastito uskrsnuće! Svetkujmo ovu Veliku nedjelju Uskrsnuća Gospodnjega okupljanjem u našim crkvama, na našim procesijama i bdjenjima! Svetkujmo Blagdan nad blagdanima u svojim obiteljima, u svojim obnovljenim i još poluporušenim selima i na našim često pustim otocima! Svetkujmo Uskrs, Crkvo zadarsku, svake nedjelje jer svaka je nedjelja mali Uskrs! Svetkujmo Uskrs, braće kršćani, jer svetkujući Uskrs svetkujemo sam život!

Na sve vas, braće i sestre, djecu, mlade, odrasle i starije, zazivam mir i blagoslov Darovatelja Života, Isusa Krista uskrsloga, sa željom i molitvom da vam Uskrs donese radost i smisao života!

Zadar, Uskrs, 1997. godine
Gospodnje.

Vaš Nadbiskup

NADBISKUPOVE HOMILIJE U KATEDRALI

VELIKI ČETVRTAK 1997.

Homilia u katedrali: Svećeništvo - dar i otajstvo

Draga braće svećenici, draga braće i sestre!

Ovo je dan kad biskup, predvodnik mjesne Crkve, najradosnije očekuje skup koji vidljivo i stvarno označuje njegovu Crkvu. I zaista, ovdje je predstavljena sva Zadarska crkva: ovdje je biskup, prezbit-

rij, đakoni, bogoslovi, sjemeništari i Kristovi vjernici laici, ovdje su katekumeni, domalo krštenici. Duboko sam zahvalan Gospodinu za ovaj događaj.

1. Ovaj dan - Veliki četvrtak - posebno je značajan za nas svećenike. Danas se u radosti sjećamo kako je u Crkvi ustanovljeno svećeništvo, sjećamo se izvora našega svećeništva - Isusa Krista, Velikog Svećenika, jedinog Svećenika iz kojeg svi mi svećenici crpimo milost zvanja i služenja; konačno, sjećamo se prve Euharistije iz koje se i unutar koje se rodilo naše svećeništvo. Kristovo svećeništvo je DAR I OTAJSTVO na korist ljudima svih vremena do svršetka svijeta. Naše svećeništvo primljeno od Krista je DAR I OTAJSTVO Zadarskoj crkvi koju predstavljaju svi nazočni u ovoj katedrali.

To je jedina istina koju mi svećenici živimo svakoga dana i iz koje živimo svoju svakidašnju egzistencijalnu zbilju, isprepletenu radošću i kušnjama, uspjesima i neuspjesima. I koliko više budemo svjesni da je naše svećeništvo DAR I OTAJSTVO za druge, toliko će naša zahvalnost Darovatelju i naš žar "da privedemo poslušnosti vjere svaki razum" (Rim 1, 5) rasti.

2. Naše svećeništvo je DAR nama i DAR CRKVI i ljudima. Gdje su temelji te tvrdnje? Sveti Otac, Ivan Pavao II. u ovogodišnjoj poruci svećenicima za Veliki četvrtak usmjerava našu pozornost na blagovaonicu gdje su se apostoli našli zajedno s Kristom za Posljednjom večerom. Tamo je iz svog božanskog Srca Isus iznio mnoge tajne. Najljepša je ova upućena apostolima: "Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje. Vi ste prijatelji moji ako činite što Vam zapovijedam. Više Vas ne zovem slugama jer sluga ne zna što radi njegov gospodar; vas sam nazvao prijateljima jer vam priopćih sve što sam čuo od Oca svoga" (Iv 15, 13-15). Prijatelji, tako Isus naziva apostole. Tako želi zvati i nas koji smo - zahvaljujući sakramentu svetoga Reda - sudionici njegova svećeništva. Slušajmo te riječi potreseni i ponizno. U njima je istina. Najprije istina o prijateljstvu, no također istina o nama koji smo kao služitelji Euharistije sudionici Kristova svećeništva. Zar je Isus mogao rječitije izraziti svoje prijateljstvo, nego dopušta-

jući nam da kao svećenici Novoga zavjeta, djelujemo u njegovo ime, u osobi Krista Glave (in persona Christi Capitis)? Upravo se to događa u svemu našem svećeničkom služenju, kad dijelimo sakramente i osobito kad slavimo Euharistiju. Ponavljamo riječi koje je on izgovorio nad kruhom i vinom, i po našem služenju, vrši se ista pretvorba koju je on izvršio. Može li biti potpunijeg izraza prijateljstva?

Krist dalje kaže: "Ne izabrate vi mene, nego ja izabrah vas i postavih vas da idete i rod donosite i rod vaš da ostane" (Iv 15, 16) Eto kakav smo dar, eto zašto smo dar!

3. U svjetlu tih riječi naše svećeništvo je i Otajstvo. Kako? U svojoj već sada znamenitoj knjizi-autobiografiji sadašnji Papa tumači što znači BITI svećenik. On odgovara: "Po riječima sv. Pavla, znači iznad svega biti upravitelj Božjih otajstava - "Neka nas svatko drži službenicima Kristovim i upraviteljima otajstava Božjih. A od upravitelja iziskuje se napokon da буду vjerni" (Kor 4, 1-2). Izraz "upravitelj" ne može se zamijeniti nijednim drugim. Duboko je ukorijenjen u Evandelju (Lk 12, 41-48). Upravitelj nije vlasnik već onaj kome vlasnik povjerava svoja dobra da njima upravlja pravedno i odgovorno. Upravo tako svećenik prima od Krista dobra spasenja, da ih na dužan način raspodijeli osobama kojima je poslan. Riječ je o dobrima vjere. Svećenik je stoga čovjek Božje riječi, čovjek sakramenta, čovjek "otajstva vjere". Vjerom pristupa nevidljivim dobrima koja tvore baštinu Otkupljenja, koje je izveo Sin Božji. Nitko se ne može držati vlasnikom tih dobara. Svi smo njihovi naslovnići. Međutim, snagom onoga što je Krist ustanovio, "svećenik ima zadaću da ih dijeli." (str. 66)

"Zato je svećeničko zvanje Otajstvo." To je otajstvo "čudesne razmjene" između Boga i čovjeka. Svećenik daruje Kristu svoje čovještvo, kako bi se on mogao njime poslužiti - kao sredstvom spasenja, čineći od njega gotovo drugoga sebe. Ako se ne dokuči otajstvo "te razmjene" ne može se razumjeti kako se može dogoditi da se neki mladić, slušaju-

Član 60.

Gosti koji trebaju hranu ili prenoći u Domu, dužni su to prijaviti barem dva sata ranije sestrama ili ravnatelju.

Član 61.

Svi članovi i gosti Doma dužni su savjesno paziti na potrošak električnog svjetla, vode i grijanja. Ako bi netko prekomjerno i nepotrebno oštećivao Dom suvišnom potrošnjom, uprava Doma dužna je od njega tražiti nadoknadu.

Poslije 22 sata nije dopušteno koristiti lift jer se time remeti kućni mir.

Član 62.

Svi članovi i gosti Doma dužni su obavijestiti upravitelja Doma ili osobu koja ga zamjenjuje, čim opaze štetu na zgradu, inventaru, liftu i instalacijama, bilo u svojoj sobi ili u zajedničkoj prostoriji, hodniku, stubištu, dvorištu i drugdje.

Upravitelj Doma dužan je imati uvid o stanju čitavog Doma, njegovih pojedinih uređaja i prostorija. Svi članovi i gosti Doma dužni su mu to omogućiti kad on to zatraži.

VIII. ZAKLJUČAK**Član 63.**

Svaki svećenik Nadbiskupije zadarske može podnijeti prijedlog upravi Doma radi promjene Statuta. Uprava Doma će na sjednici svaki prijedlog promotriti. Ocijeni li ga kao opravdan, dostaviti će ga Ordinariju na odobrenje. Statut se mijenja jedino njegovom odlukom.

Ovaj Statut stupa na snagu s danom potpisa Ordinarija Nadbiskupije zadarske.

Zadar, 8. siječnja 1997.

Kancelar:

Nedjeljko Zubović, s. r.

M. P.

Nadbiskup:

+ Ivan Prenda, s. r.

Član 51.

Korisnici Doma ne mogu od sestara tražiti posebne usluge. U slučaju bolesti i opravdane potrebe treba izići u susret korisniku Doma.

Član 52.

U slučaju poteškoća pojedinog korisnika Doma s kojom sestrom, primjedbe i prigovore treba iznijeti upravitelju, ili ih raspraviti na sjednici kućnog vijeća, a ne osobno dotičnoj sestri.

Član 53.

Časne sestre dužne su savjesno vršiti povjerenu im službu. Posebno nek iskazuju samaritansku brigu prema bolesnim i nemoćnim članovima Doma.

Čuvat će savjesno inventar Doma te po mogućnosti smanjiti režijske troškove svojom štedljivošću i pažnjom.

Član 54.

Na prvom katu časne sestre domaćice imaju u Domu zaseban i odijeljen stan. On se sastoji od prostorija opisanih u čl. 6 ovog Statuta.

VII. KUĆNI RED**Član 55.**

Kućno vijeće donosi kućni red kojega su se dužni držati svi članovi i gosti Doma.

Član 56.

Hrana se u Domu spremna za sve članove jednakom. Kojima je propisana dijetna hrana, neka to prijave upravitelju Doma da im to omogući.

Član 57.

Svi članovi i gosti Doma dužni su se pridržavati vremena za obroke prema kućnom redu.

Član 58.

Nikome u Domu nije dozvoljeno pripremati hranu u svojoj sobi. Isto tako ni zadržavanje u kuhinji.

Član 59.

Članovima i gostima Doma, koji moraju ležati, posluživat će se hrana u njihovoj sobi.

či riječi "Slijedi me" odrekne svega radi Krista, siguran da će se tako potpuno ostvariti njegova ljudska osobnost.

Postoji li na svijetu neko ostvarenje našeg čovještva koje bi bilo veće od toga da se svaki dan može uprisutniti in persona Christi Otkupiteljska žrtva, ista ona koju je Krist dovršio na križu? Eto, neizrecivog otajstva u nama i neizrecivog Otajstva oko nas! Nije li to izvor istinske i duboke radosti u srcu našega ljudskog, krhog, ali odabranog i od Boga posuđenog bića? Neka nas to nosi kad susrećemo svakog svog brata svećenika koji je živi dar i otajstvo; neka nas takvo raspoloženje nosi kad susrećemo općenito ili u pastoralnoj praksi naše mlade đakone, ili naše bogoslove, ili naše najmlade svećeničke kandidate - sjemeništarce. Svaki je od njih dar i otajstvo. Svaki je čudo Kristova izabranja i prijateljstva! Koliko poštovanja i ljubavi traži takav pristup svakome od nas u prezbiteriju i svakom budućem članu našega prezbiterija!

Stapajući se s riječima Svetog Oca upućenima danas nama: "Ne izabrate vi

mene, nego ja izabrah vas, da idete i rod donosite i rod vaš da ostane", pružam vam ove riječi kao čestitku. Na spomen-dan ustanove sakramenta svećeništva želimo uzajamno, draga braćo svećenici, da uzmognemo ići i rod donositi, poput apostola, i da rod naš ostane.

A Vas, dragi đakoni, bogoslovi i sjemeništarci, potičem da svoj poziv shvatite i prihvivate kao dar i otajstvo iz Kristove ruke, i da ne okljevate. Pogledajte samo ove mlade, krštenike i potvrđenike buduće, koji vas čekaju i koji vam se nadaju. Ponudite već sada Kristu svoje čovještvo da bude sredstvo Kristova otkupljenja vaše braće.

Vama pak, braćo i sestre, upućujem svoju molbu, kao biskup ove Crkve, da sadašnje svećenike prihvavate kao Kristov dar i otajstvo. Podržite ih i molite zajedno s njima da Gospodar žetve, Isus Krist, jedini Otkupitelj čovjekov, pošalje svojoj Zadarskoj crkvi nove između mlađih koji će naše očeve i majke, naše mladiće i djevojke, našu djecu hraniti Riječu života i otajstvima vjere. Amen.

USKRS 1997.***Krist je uistinu uskrsnuo!***

din je uistinu uskrsnuo. Ukazao se Petru" (Lk 24, 34).

Nemojmo misliti da je izraz "uistinu je uskrsnuo" jednostavan način da se naglasi radost pobjede. Izvorna riječ, grčka, na tom jeziku su pisana Evangelja, koju prevodimo s uistinu, znači u stvarnosti svoga bića, u čitavom biću.

"Uistinu je uskrsnuo" želi reći da Kristovo uskrsnuće potvrđuje istinitost, daje sadržaj i bit svoj složenosti zbilje koja čini kršćanstvo - Crkvu. "Uistinu je uskrsnuo" želi izreći da je istinit život vječni koji nas čeka, da su istinita evanđe-

oska blaženstva; da je istinito siromaštvo u duhu, da je istinito isčekivanje Kraljevstva Božjega i Kristov pojavak na kraju povijesti, da su istinite kršćanske moralne vrijednosti i da je istinit svjet duha; da je stvarno čovjekovo traganje za Bogom u svom vlastitom srcu i da je doista to čovjekovo traženje u pozadini svih čovjekovih odluka kroz koje se propinje da bi dosegao stanje koje svakidašnjim rječnikom zovemo srećom, to jest posvemajšnjim ispunjenjem svoga bića.

Od časa kada je Krist uistinu, u svoj stvarnosti svoga bića, uskrsnuo, križ dobiva smisao, trpljenje i smrt takoder. Dobiva smisao vjernost i cistoća srca. Iz Kristova uskrsnuća dobiva smisao oprostiti neprijatelju, što više, učiniti ga svojim bližnjim. Dobiva smisao staviti Euharistiju u središte svoga života.

Na temelju događaja Kristova uskrsnuća vrlo čvrsto stoji ova tvrdnja: Kršćanski život, život po Evanđelju je istinski život, prava bit svih stvari. Nije lažna, glumljena egzistencija, obična rutina, naizgled sadržajan život, a u stvari puka vanjština bez sadržaja.

Naprotiv. Sva naša različita dnevna iskustva, ugodna i neugodna, sretna i nesretna, uspješna i neuspješna, imaju vrijednost ako se i ukoliko se oslanjaju na svijet duhovnoga u Kristu uskrslome. Naše tjelesno postojanje, ma kako čvrsto izgledalo, ima svoj jedini smisao u svojoj oslonjenosti na Uskrsloga. Zato ima pravo jedna starija gospoda koja je čestitajući mi Uskrs prije koju godinu rekla: Ako je to istina što Vi gorovite, onda je to divno. Ako nije istina, onda smo svi za smeće... Apostol Pavao će uskliknuti: "Ali Krist je uskrsnuo" (15, 20). Jedina prava stvarnost koja vrijedi i ostaje jest Kristovo uskrsnuće. Ono daje smisao i polet fizičkom blagostanju, našoj tjelesnosti, zvjezdama i strojevima, neboderima i katedralama. Sve, dakle, ima svoju uteviljenost, unutarnju logiku i vrijednost ako polazi od činjenice da je Gospodin uistinu uskrsnuo i da se iz njega za svijet rađa novi život.

Danas, na svetkovinu Uskrsa nameće nam se pitanje: kolika je naša svijest i naša vjera u uskrsnuće? S kakvom svijescu izgovaramo, još više s kakvom sigurnošću: Krist je uistinu uskrsnuo. Svijest Crkve i kršćana u odnosu prema stvarnosti Božjoj, posebno prema Kristovoj, čini se, jest trostruka. Postoji kriva svijest, slaba svijest i prava ili autentična.

Kriva svijest jest ona koja kada sluša riječ o Kristovu uskrsnuću (Uskrsli je središte života i vrijednost o kojoj sve ovisi), smatra taj govor frazom, riječima bez sadržaja, literaturom, religioznom tematikom, kulturom ili folklorom. U tom slučaju čak ako se netko i smatra kršćaninom jer koji put ode u crkvu, ne sudjeluje u stvari u životu Crkve, i ne može se govoriti o kršćaninu u pravom smislu riječi. Ta kvome prava radost Uskrsa ostaje zagonetka ili formalnost, običaj, vezan za vrijeme ili godišnje doba.

Slaba svijest o uskrsnuću, što je to? To je svijest mnogih od nas. To je bila svijest apostola u početku. To je Tomina svijest: dok ne vidim rane od čavala... i učenika na putu u Emaus kojima je trebalo vremena da shvate. To je svijest onoga koji ponavlja riječi: Krist je uistinu uskrsnuo, a da razum tu ne igra neku ulogu, držeći se po strani, malo vani, malo unutra te stvarnosti. Priznaje se da bi ipak duhovni svijet i život vječni morali postojati, da vjerojatno ima smisla moliti ili barem ne škodi, a da nismo prožeti tom stvarnošću do dna i ne izručujemo se vjeri kao što se dijete baca u naručje svoje majke. Materijalne stvari nas privlače i ne usuđujemo se osloniti život na Isusovu riječ. Ipak, s druge strane, željeli bismo dublje prodrijeti i shvatiti tajnu Boga i stvarnost Crkve.

Naša svijest o Uskrslome, dakle, je slabašna; životna sigurnost u Uskrslome je ranjiva, svijest o sinovstvu Božjem blijeda. Ako smo i kad smo s takvim ranjivim uvjerenjem, trebamo moliti kako i u Evanđelju nalazimo: "Gospodine, vjerujem, pomozi mojoj nevjeri!". Gospodine, ti sve znaš, ti znaš da bih te želio voljeti, da bih

Član 43.

Svaki stalan korisnik Doma dužan je svakog mjeseca doprinositi za stanovanje i prehranu.

Član 44.

Korisnici Doma uplaćuju mjesечni doprinos na početku svakog mjeseca unaprijed.

Član 45.

Naknada za prehranu se smanjuje korisniku u slučaju odsutnosti preko osam dana ako je odsutnost na vrijeme prijavio. Za odsutnost manju od osam dana ne odbija se nikakav iznos. Naknada za stanovanje se uvijek plaća.

Član 46.

Korisnici Doma za jednodnevni boravak doprinose naknadu jednog misnog stipendija. Svećenici koji uzimaju samo hranu, doprinose prema dogovoru s upravom Doma.

Član 47.

Upravitelj Doma dužan je dostaviti Nadbiskupskom ordinarijatu godišnji račun prihoda i rashoda, te podnijeti upravi Doma i Svećeničkoj skupštini izvještaj o tome.

VI. ČASNE SESTRE**Član 48.**

Časne sestre vrše službu domaćica u Domu. Ta se služba smatra služenjem Crkvi.

Član 49.

Uprava Doma i uprava Družbe časnih sestara sklapaju ugovor o međusobnim dužnostima i pravima. Ugovor je punovažan kada ga odobri Ordinarij.

Član 50.

Upravitelj Doma u dogovoru sa sestrom predstojnicom utvrđuje dnevni red za sestre. U njemu treba predvidjeti vrijeme za molitvu, rad i odmor.

Upravitelj Doma mora se brinuti da sestrama dnevno omogući svetu misu a mjesечно pouku.

Sve što spada na život i rad sestara u Domu, upravitelj uređuje u dogovoru sa sestrom predstojnicom.

Član 35.

Uprava se Doma sastaje redovito barem dva puta godišnje i raspravlja o molbama kandidata za stalni boravak u Domu, o visini mjeseca doprinosa korisnika Doma, o većim investicijama i popravcima, kao i o svim važnijim pitanjima koja se odnose na namjenu, upravu, uzdržavanje i domaćinstvo Doma. Svoje prijedloge i zaključke podnosi Ordinariju.

Član 36.

Tajnik kućnog vijeća vodi zapisnike sjednica. Prima prijedloge i žalbe te ih predaje upravitelju. Vodi ljetopis Doma.

Član 37.

Upravitelj Doma zajedno s kućnim vijećem u slučaju smrti korisnika Doma brine se za njegov doličan sprovod i troškove sprovoda.

Član 38.

Pogrebne troškove za svećenike, članove BOMF-a, snosi taj Fond.

Član 39.

Ako se prigodom smrti svećenika, korisnika Doma, javi njegova rodbina i zaželi preuzeti brigu za njegov sprovod, upravitelj Doma udovoljiti će njihovoj želji pod uvjetom da se pobrinu za dostojan crkveni sprovod.

Član 40.

Nakon smrti korisnika Doma posebna komisija, koju izabire kućno vijeće, utvrđuje ostavštinu pokojnikovu zajedno s oporučiteljem, ako ga je pokojnik oporučno odredio.

Član 41.

Imovinu koja se nađe poslije smrti korisnika Doma preuzima komisija, prema čl. 40 ovog Statuta, odnosno izvršitelj oporuke. Ona se raspoređuje prema oporuci, posljednjoj volji pokojnika. Ako pak nema oporuke, sve se uređuje prema crkvenom i građanskom pravu.

V. UZDRŽAVANJE DOMA**Član 42.**

Dom se uzdržava doprinosima korisnika, kao i doprinosom župa, svećenika i darovima dobrotvora.

Osim obaveznog doprinosa korisnika, neophodan je doprinos u novcu i naravi župa i aktivnih svećenika. Potrebno je također nalaziti dobročinitelje Doma.

želio vjerovati; molim te, umnoži moju vjeru!

Istinita, prava svijest o uskrsnuću Kristovu jest ona koja izgovara poklik: Gospodin uistinu uskrsnu, i povjerava mu svoj život. To je svijest, uvjerenje, kojim je vjerovala Marija, Majka Isusova, kojim su vjerovale žene na grobu, kojim su vjerovali sveci svih vremena od Pavla, Augustina i Jeronima, Franje iz Asiza, Ignacija, Nikole Tavelića, Leopolda Mandića, Marka Križevčanina do velikog Alojzija Stepinca i svih svetaca naših dana. To je uvjerenje koje nas obuzima iznutra, žubori u nama uskrsnom radosti i govori o nazočnosti Duha Svetoga u nama.

Takva vjera ne rada se u nama napornom ili jednim činom naše mašte; ne rada se iz ozbiljnog proučavanja povijesnih činjenica, premda nas to proučavanje može dovesti do sigurnog zaključka da su svjedočanstva apostola očevidno dostojava povjerenja.

Ta je vjera čin koji se zbiva u nama i plod je dara milosti Duha Svetoga koji u nama potiče nagnuće da s ljubavlju prianjam už tu istinu, už taj poklik: uistinu je Uskrsnuo, što nadilazi svemir i daje novi smisao svim stvarima. Taj isti Duh Sveti daje nam da s milinom u srcu možemo Bogu izgovoriti: Abba-Oče. Taj Duh nas osposobljava da u svim našim kušnjama u životu čitamo njihov smisao u svjetlu uskrsnuća Isusova.

Danas, na ovaj najsvečaniji i najveći dan naše crkvene godine, iskreno i hrabro neka se svaki od nas upita: u koju skupinu ljudi, vjernika stavljam sebe, gdje se vidi, poznavajući svoje stavove i svoja

uvjerenja? Je li Uskrs za mene običaj, folklor, ili ipak mješavina sigurnoga i nesigurnoga, vjere plašljive i nestalne, ili snažnoga, stamenog uvjerenja? Vjere koja rađa radošću i sigurnošću da je Krist živ, da je naš Bog živ, da je i za nas pobjednik nad starim neprijateljima čovjekovim: nad grijehom i smrću; i da je sve drugo manje, ili uopće nije važno?

"Uskrsnu kako reče" (Mt 28, 6). Tom smo vjerom povezani. Tom smo radošću ispunjeni. S tom nadom putujemo kroz kušnje života. Svojim uskrsnućem Isus Krist daje božanski pečat svojim riječima, svojim djelima i svojoj ljubavi kojom je za ljudе pošao na križ. Svojim uskrsnućem Isus Krist daje nam jamstvo i našega uskrsnuća, objavljuje nam vječni život. "I tko živi i vjeruje u mene, neće umrijeti nikada" (Iv 11, 26). "I mi smo upoznali ljubav koju Bog ima prema nama i povjerovali joj" (1 Iv 4, 16).

Isus Krist - Bogočovjek - uistinu je najveći, naјsvetiji i naјsvjetlij događaj ljudske povijesti. Bog nije mogao ponuditi čovjeku veći dar nego kad mu je ponudio samoga sebe kao Spasitelja, i kao Put, Istinu i Život (usp. Iv 14, 6).

Ujedinjeni u molitvi jedni za druge slavimo Uskrs u Božjoj ljubavi! Presveta Djevica Bogorodica neka moli s nama i za nas da hodamo kroz život u uskrsloj svjetlosti. Neka vas sve ovdje nazočne u katedrali, sve vjernike Nadbiskupije i sve slušatelja Hrvatskog radija studija Zadar, ispuni radost Uskrsa.

Sretan vam Uskrs!

II. SVEĆENIČKA REKOLEKCIJA U TRAVNUJU

Dr. Drago Šimundža

SVJEDOČKI BILJEG CRKVE U HRVATSKOM NARODU DANAS - PUT PREMA DUHOVNIM ZVANJIMA

Predavanje održano na Svećeničkoj rekolekciji, travanj, 1997.

Crkva je sakrament spasenja. Po svojoj je naravi duhovna i društvena. Povijesno je uprisutnjene Kristove misije u svijetu. U tom je smislu svjedočki opečaćena; pozvana je na trajno svjedočenje Božje nazočnosti i evandeoske ljubavi, na život u milosti i svetosti. Taj svoj poziv povijesno višestruko ostvaruje, na otajstven i vidljiv način, u duhu spasenjskog poslanja i znakova svoga vremena. Ovdje mi je pred očima u prvom redu naše svećeničko svjedočenje u službi svog poslanja u okviru životne zbilje, ovdje i sada, u konkretnim okolnostima našega prostora i vremena.

Nove okolnosti i njihovi poticaji

U nas su se, kako znamo, prije sedam godina društvene i duhovne prilike promijenile. Započeli smo novo razdoblje. Demokracija je zamjenila jednoumlje. Crkva je doživjela normalnu slobodu u svom pozivu i radu. Nažalost, dočekale su nas ratne strahote i prijelazno razdoblje, problemi tranzicije iz starog režima u novi sustav. Društvo se načelno okrenulo vjeri; no ne bih se usudio reći da je došlo do pavlovskog obraćenja. Čini se da se vjera danas, općenito, više manifestira nego prakticira. Više je riječi nego svjedočenja. A ni mi se, rekao bih, zbog raznih razloga nismo uspjeli dovoljno snaći, naći prave metode i pokrenuti toliko potrebnu duhovnu obnovu. U našem ratnom i poratnom vremenu iskrse su nove poteškoće. Sve su to razlozi više da ozbiljno shvatimo situaciju i prihvatićemo se posla. Bez defeti-

zma i euforije. Ovo vrijeme kao i svako drugo ima svojih izazova i poteškoća, ali ima i pogodnosti i prednosti. No ne treba ništa preuvjetljavati. Valja svjedočiti i raditi "u zgodno i nezgodno" vrijeme. A svako je na svoj način zgodno i nezgodno, pa tako i ovo demokratsko.

Dopustite da podsjetim: demokracija nam daje slobodu, ali je u toj slobodi vrlo zahtjevna. Mnogo zahtjevnija nego prijašnja razdoblja. Na duhovnom je, religioznom i kulturnom području, jednako kao i na gospodarskom i političkom, puna različitih opcija i konkurenčija, suprotnosti i natjecanja. To nam je prvo upozorenje da se danas ne smijemo opustiti i u nekoj krivoj procjeni umišljati kako novo vrijeme radi za nas, kako se ne treba više truditi i praktično svjedočiti. Ja, naprotiv, imam drugo mišljenje. Neću napadati demokraciju, ima ona mnogo vrijednosti; svi smo se za nju borili; ali moram priznati da je po svom duhu sekularan gradanski sustav, akonfesionalan; dapače, po naravi liberalan. Nema čvrstih mjera i etičkih određenja. U životnim je pitanjima, pa i moralnim, svedena na brojčane odnose, na osobna mišljenja, a ne na vrjednosne kriterije i čudoredne prosudbe. U svom je pluralizmu i slobodi puna velikih prednosti, ali i određenih izazova, praktičnih zamki i slabosti. Izrazit je katalizator svjetovnih težnji i opredjeljenja, potrošačkog mentaliteta i vjerskog indiferentizma. Njezini razvojni procesi i briga za vremenita dobra sami po sebi promiču materijalne interese na štetu duhovnih vrednota. Spontano izazivaju religioznu ravnodušnost i mlakost.

Član 28.

Lift služi korisnicima i gostima Doma. Njegova upotreba mora biti razborita i pažljiva.

Član 29.

Blagovaonica služi za zajedničko blagovanje korisnika i gostiju Doma.

Član 30.

Ambulanta služi za liječničke preglede, njegu bolesnika i pohranu najpotrebnijih lijekova i medicinskih instrumenata.

IV. UPRAVA DOMA

Član 31.

Upravu Doma tvore upravitelj Doma, kućno vijeće i ekonomsko vijeće Nadbiskupije.

Član 32.

Ordinarij imenuje upravitelja Doma. Služba mu traje pet godina. On zastupa i zamjenjuje Ordinarija u svim pitanjima Doma, obavlja pastoralnu službu u Domu, vodi ekonomiju Doma, zastupa Dom u crkvenim i građanskim poslovima te uredno vodi sljedeće knjige:

- Knjigu prihoda i rashoda,
- Knjigu korisnika Doma,
- Knjigu domaćinskog osoblja,
- Knjigu gostiju,
- Ljetopis Doma,
- Knjigu darovatelja.

Član 33.

Svi svećenici, stalni korisnici Doma, biraju između sebe trojicu članova u kućno vijeće. Članovima traje mandat pet godina. Upravitelj Dom je redoviti četvrti član kućnog vijeća. I uvijek njegov predsjednik. Kućno vijeće na sastanku bira tajnika kućnog vijeća.

Član 34.

Kućno vijeće sastaje se redovito svaka tri mjeseca, a izvanredno po potrebi na poziv Ordinarija, upravitelja Doma i na zahtjev barem polovice članova kućnog vijeća. Svi su članovi dužni prisustvovati sjednicama. Kućno vijeće raspravlja i donosi zaključke u svim pitanjima koja su od interesa za uzdržavanje Doma i život njegovih korisnika.

Član 20.

Gostima Doma smatraju se svećenici Nadbiskupije zadarske i drugih dijeceza koji u Domu stalno ne borave niti se stalno hrane, a prema potrebi imaju od vremena do vremena u Domu prenoćište i prehranu, uz određenu odštetu.

Član 21.

Svaki svećenik Nadbiskupije zadarske kao gost ima pravo uz određenu odštetu u Domu dobiti prenoćište i prehranu ako se na vrijeme prijavi.

Član 22.

Korisnik sa stalnim boravkom u Domu gubi pravo boravka u njemu:

- vlastitim otkazom i iseljenjem;
- ako po potrebi službe mora stanovati izvan Doma;
- ako kroz dva mjeseca ne plati svoj mjesecni doprinos za stan i hranu;
- ako mu uprava dade otkaz, potvrden od Ordinarija;
- ako napusti svećeničku službu.

Član 23.

Upotreba prostorija namijenjenih za časne sestre regulira se ugovorom s upravom njihove Družbe.

Član 24.

Upravitelj Doma vodi brigu o svim prostorijama, posebno o zajedničkim: o kapeli, čitaonici, čekaonici, vratariji, blagovaonici, dvorani, ambulanti i liftu.

Član 25.

Kapelica služi za slavljenje Euharistije, adoraciju i druge pobožnosti svih korisnika Doma u skladu s dnevnim redom.

Član 26.

U čitaonici će se nalaziti dnevni tisak i časopisi na koje je Dom pretplaćen. Ona je otvorena svima korisnicima Doma i svima dijecezanskim svećenicima. Iz čitaonice, a osobito izvan Doma, ne smiju se iznositi novine ni časopisi.

Član 27.

Osobe koje posjećuju korisnike Doma prvenstveno se primaju u čekaonici. Bez prijeke potrebe i velikog razloga nije dozvoljeno voditi posjetioce u sobe. (Pitanje vratara i njegove službe još nije regulirano).

Rekoh ovo, razumije se, iz povijesne perspektive, jer demokracija je zaista takva; ali isto tako i zbog naše današnje teme. Kršćanstvo, vjernik i svećenik, imaju uvijek dužnost i priliku da se svjedočki ponašaju, pa i u demokraciji: koliko zbog njezine širine i slobode koju nam pruža, toliko i zbog njezinih izazova i kušnja koje nam spontano postavlja. Drugim riječima, koliko god je društveno-politički trebamo prihvati i izgradivati, ne trebamo od nje očekivati izravna saveznika. Nositiv, bit će nam uporni takmac. Na razne će se načine danas-sutra "na tržnici duhovnih i društvenih vrednota" i s nama natjecati.

Ne napominjem to zbog toga da bismo se prestrašili i na ovo razdoblje defetistički gledali. Ne! Nego da bismo i u ovom povlaštenom vremenu duhovne slobode bili svjesni da je i te kako potrebno ostati vjeran Kristu i svom pozivu te hrabro svjedočiti svoju vjeru, njezine duhovne i etičke vrijednosti.

Suvremena kretanja i duhovne refleksije

Imamo dakle dovoljno razloga za svoj svećenički i svjedočki angažman. I opće nas prilike na to potiču. Moral moći i hedonistička kultura našega vremena u svjetskim razmjerima, prevlast potrošačkog "imati" nad iskonskim "biti" izravni su nam poticaj. Pad duhovnih zvanja i potrebe nove reevangelizacije sile nas na nov način rada i svjedočenja, u zajedništvu s cijelom Crkvom, posebno nas svećenika s našim vjernicima svjetovnjacima. Dobro bi nam došle i nove organizacije. Jer, vrijeme traži nova zalaganja i organizirane akcije. Izgrađene vjernike i postojane svjedoke; apostole novog vremena.

Moderna je civilizacija cinična. Znamo kako se u njoj uz tobožnji humanizam zapravo razvija hedonizam te tako stvara javno ozračje spontane afirmacije materijalno-materijalističkih vrijednosti na račun duhovnih. U znanosti, napomenimo samo, još uvijek, općenito govoreći, vla-

da pozitivizam, u filozofiji skepsa, u politici pragma, u misli relativizam, u ljudskim odnosima liberalizam, u praktičnim postupcima subjektivizam.

Stvarnosti su dakle izazovne, više struko nas obvezuju da se ne opuštamo već još svjesnije doživimo Kristovu riječ "Bit ćete mi svjedoci". To više što smo mi, kako je to dosta smjono rečeno, po svom zvanju "alter Christus"; što svijet po nama, po svim kršćanicima, a posebno po svećenicima sudi o vjeri i Crkvi.

Sjećam se jedne opomene, pa će je navesti. Negdje sam čitao kako se neki svećenik tužio svom prijatelju da ga ljudi ne shvaćaju, kako je i on običan čovjek. Prijatelj ga, kaže, nakon tih riječi pogleda, pa će mu: "Znam da si čovjek, ali nisam znao da si običan. Zar ti nisi svećenik?" - Zanimljivo, ali istinito.

Ljudi u nama ne vide obične ljude, već svećenike i, razumljivo, očekuju mnogo više nego što mi koji put na to mislimo. Dobro se, vjerujem, i toga sjetiti, kad nas prilike ponesu da se što više suočićimo novim shvaćanjima i laicističkom mentalitetu.

Nema sumnje, sve stvarnosti imaju svoje lice i naličje. Tako i naše doba. Mnogo je toga što nas izaziva, što nam stavlja zapreke i zamke, ali je jednak tako mnogo toga što nas ohrabruje, vodi i potiče. Uostalom, što je vrijeme izazovnije, to je čovjek po prirodi odvažniji. Izazovi našega vremena, koje sam samo napomenuo, spontano nas potiču na uporniju svijest o našem pozivu i trajnom svjedočenju...

Praktična upozorenja

Moram priznati da je mnogo lakše uočavati stvarnosti oko sebe, zapažati njihove slabosti i izazove, negoli naći praktična rješenja za njihove ispravke i sigurna poboljšanja. Mnogi će me možda pitati kako se danas prema svemu što smo spomenuli postaviti, kako se oduprijeti snažnim strujanjima modernog liberali-

zma sam, osobno, a isto tako, kako pomoći svojim vjernicima da budu čvrsti i postojani, da bi naša vjera bila čvrsta i živa, te tako živa zajednica rađala nova duhovna zvanja.

Iako nam je sve to načelno jasno, jer riječ je o Kristovu evanđelju i našem životu, o vjeri i ljubavi, pitanja nam se uvijek iznova s pravom postavljaju. Ja bih najprije na to odgovorio onim poznatim stavom: glede same stvari, treba se držati evandeoske riječi i jasnih crkvenih uputa, a glede konkretnih okolnosti, metode i postupka, moramo sami, respektirajući osnovno načelo "sentire cum ecclesia", pronalaziti odgovarajuće putove i pristupe kako bismo što vjernije osobno i zajednički svjedočili Kristovu riječi i Božju nazočnost u svijetu. Svatko će za se najbolje vidjeti i odlučiti što mu je najvažnije, gdje se treba najviše zalagati, te tako u sebi i u svojim vjernicima izgrađivati duhovni lik živog svjedoka, religioznog praktikanta i apostola Kristove poruke i poslanja...

U tom će smislu samo napomenuti, bez posebnih obrazlaganja: Suvremenom ćemo se pozitivizmu, indiferentizmu i skepticizmu - osobno i u svom svećeničkom radu - najbolje oduprijeti čvrstoćom vjere i vjernošću svom pozivu; životnom pragmatizmu, posebno onom pretjeranom "imati" na račun kršćanskog "biti", prihvatanjem sigurnih etičkih vrijednosti i duhovnih idea; dok ćemo se svojim ljudskim sklonostima, liberalnom i subjektivističkom duhu vremena najuspješnije suprotstaviti svojom odgovornom službom, vjernošću Kristu i Crkvi, odnosno identitetu svog prezbiterijalnog zvanja u duhu spomenute usporedbe "alter Christus".

Vjera je po mom mišljenju osnovica svega. Ona je najsnažnije svjedočenje duhovne zbilje i trajan ustuk skepsi i indiferentizmu. Naravno, živa, praktična vjera. Treba joj stoga posvetiti posebnu pažnju. I osobno u svom životu. I pastoralno u svojoj župi. Ona je, znamo, Božji dar. No, ne zaboravimo, i naša stvar. Da bismo je sačuvali, potreban je i naš trud. Praktično svjedočenje.

Zbog snažnih izazova koje spomenuh, dodaо bih ovdje poznatu Augustinovu misao, kako "aversio a creaturis" omogućuje "conversionem ad Deum". Naime, "udalečivanje" od stvorenja i danas nas, kao i uvijek, vodi k Bogu, dok nas udaljavanje od Boga vraća stvorenjima, brizi za ono "imati". Premda se ne možemo i ne trebamo odreći zemlje i njezinih vrednota, ne smijemo u ovom modernom vremenu plivati niz njegovu hedonističku struju. To je danas vrlo važno. Ukratko, duhovni su ideali i religiozne vrijednosti zapravo naša vjekovna tradicija. Sjetimo se Govora na gori, Kristovih Blaženstava - ma koliko bile "ludost" ovome svijetu, naš su poziv, svjetlo i određenje u svim situacijama i odnosima.

Drugim riječima, kršćansko je svjedočenje širok pojam. Valja ga tako shvaćati i na svim područjima u životu sprovoditi. Ne samo privatno, u srcu i doživljaju, već i na javi, u praksi. Ne samo u riječi i molitvi, nego i u djelu. Posebno bih se ovdje založio za društvene vrijednosti. Na svim razinama. Koliko u Crkvi i karitasu, toliko i na radnom mjestu; dapače - u tome treba odgajati naše laike (!) - u gospodarstvu i politici. Jer, kršćanstvo se ne može odreći Kristova poziva da bude "sol" i "svjetlo" u svim vremenima i "kvasac" na svim područjima...

Svećenička uloga u današnjem svjedočenju i rađanju novih zvanja

Dopustite nekoliko natuknica o našem svećeničkom pozivu u našem duhovnom zvanju i zajedničkom svjedočenju. Vjerujem da to dobro znamo i vjemo vršimo, pa će samo neke stvari napomenuti. Svećenik je službenik otkupljenja; izravno sudjeluje na Kristovu svećeničkom, proročkom i upraviteljskom poslaniu. Djelitelj je milosnih dobara, predvodnik zajednice, poticatelj i odgojitelj novih duhovnih zvanja. Po svom je pozivu svjedok i apostol. Njegov je poziv određen sakramentalnim karakterom, a njegov lik njegovim intelektualnim i moralnim kvalitetama, zalaganjem i radom.

Član 12.

Kad uprava Doma pozitivno rješi kandidatovu molbu, a Ordinarij je potvrđi, kandidat je dužan što prije početi koristiti smještaj. Ako se on neopravdano u roku od mjesec dana nakon primljenog rješenja ne useli, gubi pravo na korištenje Doma.

Član 13.

Svaki je korisnik Doma dužan doprinositi određenu svotu za uzdržavanje u Domu od dana primitka ključeva do dana njihove predaje upravitelju Doma, ili osobi koja ga zamjenjuje. Isto je tako svaki korisnik dužan opsluživati sve odredbe Statuta i pridržavati se kućnog reda.

Član 14.

Korisnik Doma može biti i svećenik druge biskupije ako Dom ima raspoloživih mesta. U tom slučaju kandidat preko svoga vlastitog Ordinarija upućuje molbu Ordinariju Nadbiskupije zadarske. Ako mu se molba pozitivno rješi, Ordinarij mesta dotičnog svećenika sklapa ugovor s Ordinarijem Zadarske nadbiskupije.

Član 15.

Prigodom useljenja u Dom korisnik dobiva od upravitelja Doma ključeve i za njih odgovara. Prigodom iseljenja dužan ih je predati upravitelju Doma.

Član 16.

Upravitelj Doma predaje korisniku prostorije s inventarom u ispravnom stanju uz odgovarajući primopredajni zapisnik. Korisnik je odgovoran za dodijeljene sobe i njihov inventar.

Član 17.

Sve štete i kvarove na instalacijama, vratima, prozorima i pokretnom inventaru, snosi sam korisnik ako su nastale njegovom krivnjom.

Član 18.

Korisnik ne smije svojevoljno vršiti preinake uređaja ni prostorija. On je dužan savjesno čuvati i održavati, uz punu materijalnu odgovornost, primljeni inventar, pokretan i nepokretan.

Član 19.

Svaki korisnik može koristiti samo one prostorije koje su navedene u rješenju Nadbiskupskog ordinarijata o dodjeli. Promijeniti ih može samo uz odobrenje upravitelja Doma.

Na južnoj strani Doma jest nadbiskupski vrt koji je opasan zgradom Nadbiskupije, visokim zidom prema Zelenom trgu, ulicom i zgradom Doma.

Član 5.

Glavni ulaz u Dom su vrata na sjevernoj strani Doma s Trga sv. Stošije 1. Druga su ulazna vrata s dvorišta. U prizemlju je ulazni hodnik. S jedne strane hodnika nalazi se soba za vratara a s druge strane čekaonica. U prizemlju su još čitaonica, lift, sanitarni čvor, spremište i velika dvorana za pastoralne svrhe. Ona ima posebne ulaze s dvorišta i vrt-a.

Član 6.

Na prvom se katu nalaze kućna kapela, blagovaonica, kuhinja, smočnica, sanitarni čvor, dvije sobe sa sanitarijama i stan časnih sestara, domaćica Doma. Stan se sastoji od sobe za rad i dnevni boravak, i tri spavaće sobe sa sanitarnim prostorijama.

Član 7.

Na drugom je katu šest apartmana. Svaki od njih ima radnu sobu, spavaću sobu i sanitarnu prostoriju. Na tom je katu priručna ambulanta i veliko predsoblje.

Član 8.

Na trećem su katu dva apartmana s radnom, spavaćom sobom i sanitarnom prostorijom. K tome, sedam jednokrevetnih soba. Svaka ima sanitarnu prostoriju.

Član 9.

Dom ima centralno grijanje. Kotlovnica se nalazi u prizemlju zgrade Nadbiskupije, a rezervoar je ukopan u dvorištu Doma. Troškove grijanja snosi Dom s Nadbiskupijom.

III. NAMJENA DOMA

Član 10.

Dom služi u sljedeće svrhe:

- kao stan umirovljenih, nemoćnih i bolesnih svećenika, kao i aktivnih, kojima je prema Statutu odobreno u njemu stanovati;
- za pastoralne i druge susrete svećenika;
- za prenoćište i prehranu svećenika;
- za usluge svećenicima drugih biskupija u dogовору с управом Doma.

Član 11.

Kandidat za stalni boravak u Domu dužan je podnijeti pismenu molbu upravi Doma u kojoj će iznijeti razloge za prijem u Dom. Molbu rješava uprava Doma, a rješenje o stalnom boravku u Domu donosi mjesni Ordinarij na prijedlog uprave Doma.

Koliko nas to u očima naših vjernika, i u Božjim očima, odlikuje, toliko nas istodobno i obvezuje. Molitva, pastoralni rad, permanentno obrazovanje, vjera i praksa svakodnevni su oblici našeg poziva.

U tom bih smislu, kad već govorimo o Crkvi i novim crkvenim zvanjima, najprije naglasio dvije naše tradicionalne vrijednosti, temeljnice svakog rada i uspjeha: kontemplaciju i akciju. Nema potrebe da o tome puno govorim. Sav se naš poziv, koliko je do nas, na njima zasniva. Mi trebamo biti izgrađeni vjernici i neumorni apostoli, "učvršćivati braću u vjeri", odgajati povjerene nam vjernike, katehizirati, dijeliti sakramente, hrabriti i prednjačiti. Ništa se to ne može bez Božje pomoći, ali i bez našeg zalaganja, bez obje spomenute vrijednosti. Moramo voditi računa o sebi i svojoj kanonskoj misiji. "Jao meni", kaže sv. Pavao, "ako se ja izgubim dok drugima propovijedam evanelje." Doista, potrebno nam je jedno i drugo: i kontemplacija i akcija, molitva i pastoralni rad, caritas i katholicitas, učenje, znanje i vjera, permanentni odgoj i trajno obrazovanje. Samo tako ćemo uspješno izgraditi sebe i svoje vjernike, živu Crkvu, koja će rađati nove apostole, laike, redovnike i svećenike.

Uz opći bih pastoral posebno preporučio rad s mladima. Način i postupak tog rada moraju biti suvremeni, ali sadržaj i poruke uvijek isti, kršćanski, crkveni. Jer, Krist je uvijek isti, "jučer i danas". Možda se, u dogовору с Ordinarijem, mogu osnovati i tzv. privatna crkvena društva, različite vjerske udruge. No, kako to nije

moguće, treba ih okupljati i s njima raditi, ne samo na satovima vjeronauka, već i inače, u crkvama i na igralištima...

Takoder bih naglasio važnost suradnje s vjernicima. Mi danas ne možemo računati na velike uspjehe bez te suradnje. Znam da to nije lako, nije lako naći dobre suradnike. No, ne zaboravimo, to nam je vrlo važna misija u novom vremenu...

Ministranti su polazna točka za tihе poticaje i velike nade da bi se moglo roditi koje duhovna zvanje. Ni na njih ne smijemo zaboraviti...

* * *

Ukratko, stvarnosti su nam jasne i obveze zahtjevne. Pred nama je golemo polje rada. No ne trebamo ga se bojati. Ne treba se plašiti ni spominjanih izazova i poteškoća. Bilo ih je i bit će ih uvijek. Na jedan ili drugi način. Hvala Bogu, ima i danas pozitivnih znakova, novih prednosti i pomagala. Važno je stvari uočiti i predano raditi. Kad sam jednom zgodom imao intervju s kardinalom Odijem, kad je bio predstojnik Kongregacije za kler, reče mi: "Četiri su pokazatelja važna da prosudimo kakvi smo kao svećenici: odnos prema našem svećeničkom identitetu, prema euharistiji, Papi i bl. Djevici." - Uslijemo li te odnose zadržati na visini, bit ćemo spremni svjedočiti, odgajati živu Crkvu Kristovu, sebe i svoje vjernike; a živa će Crkva sasvim spontano uz milost Božju raditi i toliko nam potrebna duhovna zvanja.

III. USUSRET VELIKOM JUBILEJU 2000.

ODBOR ZA MINISTRANTSKI KONGRES - PLITVICE 1997.

PROPOZICIJE ŠPORTSKIH NATJECANJA MINISTRANATA
(Nogomet, košarka, potezanje konopa, skakanje u vreći)

Datum i vrijeme održavanja natjecanja - 17. lipnja 1997; od 16,00 do 20,00 sati.
Mjesto održavanja takmičenja - Športski tereni na Makinjama - Plitvice.
Tereni na kojima će se održavati natjecanje: Vani na otvorenom - nogomet, potezanje konopa, skakanje u vreći. U dvorani - košarka.

Natjecanja će se odvijati po nad/biskupijama. Svaka nad/biskupija može imati dvije ekipe: jednu sastavljenu od osnovaca, a drugu od srednjoškolaca, i to tako da će se osnovci natjecati sa osnovcima, a srednjoškolci sa srednjoškolcima. Gdje će se natjecati u kojoj disciplini i s kime, odredit će se izvlačenjem papirića iz šešira.

Propozicije za iganje u nogometu

Ekipu čini 11 igrača + rezerva i trener. Igra se 15 min (nema poluvremena). Ekipa koja izgubi isпадa. Ako je neriješeno izvode se jedanaesterci. U daljnje natjecanje ulaze pobjedničke ekipe. Suparnička ekipa izvlači se putem papirića iz šešira. Prva tri mesta se nagrađuju.

Propozicije za iganje u košarci

Ekipu čini pet igrača + rezerva i trener. Igra se 15 min (bez poluvremena). Ekipa koja izgubi ispadu, ako je neriješeno igra se produžetak od 5 min. Pobjedničke ekipe ulaze u daljnja natjecanja. Suparnička ekipa izvlači se putem papirića iz šešira. Prva tri mesta se nagrađuju.

Propozicije za natezanje konopa

Ekipu čini grupa od 7 osoba. Onaj tko izgubi ispadu, a pobjednička ekipa ide u daljnje natjecanje. Suparnička ekipa izvlači se putem papirića Iz šešira. Prva tri mesta se nagrađuju.

Propozicije u skakanju s vrećom

Ekipu čini grupa od 5 osoba. Ona ekipa koja ima više pristiglih članova, s boljim vremenom ide u daljnja natjecanja. Suparnička ekipa izvlači se putem papirića iz šešira. Prva tri mesta se nagrađuju.

Ekipe se trebaju prijaviti pola sata prije početka turnira, od 16,00 do 16,30 sati. U tom vremenu će biti i izvlačenje tko će igrati u kojoj disciplini i s kim u prvom krugu.

Za sudjelovanje na takmičenju potrebno je imati odgovarajuću športsku opremu.

S T A T U T SVEĆENIČKOG DOMA "ZMAJEVIĆ" U ZADRU

U v o d

Član 1.

Drugi je vatikanski sabor podsjetio na dostojanstvo svećenika u Crkvi. Svećenici su, po svetom ređenju i poslanju što ga primaju od biskupa, postavljeni da služe Kristu, Učitelju, Svećeniku i Kralju; dionici su njegove službe po kojoj se ovdje na zemlji Crkva izgrađuje u Božji narod. Dionici su, zajedno s biskupom, u jednom istom Kristovu svećeništvu i službi; biskupovi su suradnici i s njim dijele brigu dušobrižništva i cjelokupnog dobra biskupije (PO 1, 7).

Takoder su svećenici ređenjem međusobno povezani sakramentalnim bratstvom, napose pak oni koji rade zajedno u jednoj biskupiji i sa svojim biskupom sačinjavaju jedan prezbiterij (PO 8). Zato neka se vođeni bratskim duhom rado i s veseljem sastaju u svrhu duševnog odmora, imajući na pameti riječi kojima je sam Gospodin pozivao umorne apostole: "Dodite... i otpočinite malo" (Mk 6, 31).

Posebno je Sabor naglasio brigu za dužno uzdržavanje i njegu bolesnih, nemoćnih i starih svećenika. Prvenstveno je to briga biskupa, ali se toplo preporuča svećenicima da potaknuti duhom solidarnosti prema subrači podupiru to djelo. Neka budu svjesni da će na taj način otpasti prekomjerna tjeskoba za budućnost i da će se tako poletnije predati spasavanju duša (PO 21).

Briga za dužno uzdržavanje nemoćnih i bolesnih svećenika, kao i aktivnih, mnogo pomaže pastoralu svećeničkih zvanja.

Imajući sve to u vidu uprava Zadarske nadbiskupije pristupa otvaranju Svećeničkog doma.

Član 2.

Svećenički dom "Zmajević" /u dalnjem tekstu DOM/ nalazi se u zgradu što ju je podigao časne uspomene nadbiskup zadarski Vicko Zmajević (1713.-1745.) za odgoj hrvatskih svećenika glagoljaša. Tu je zgradu Nadbiskupija zadarska obnovila i preuredila za svoj Svećenički dom u tijeku godina 1973.-1974. po želji i odluci čitavoga prezbiterija, a zalaganjem Marijana Oblaka, nadbiskupa zadarskoga.

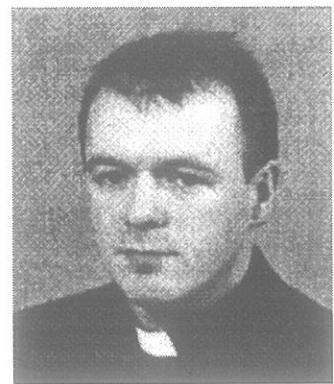
Član 3.

Dom je vlasništvo Nadbiskupije zadarske. Sagrađen je na čestici zemlje br. 9861. k. o. Zadar Novi.

II. OPIS DOMA

Član 4.

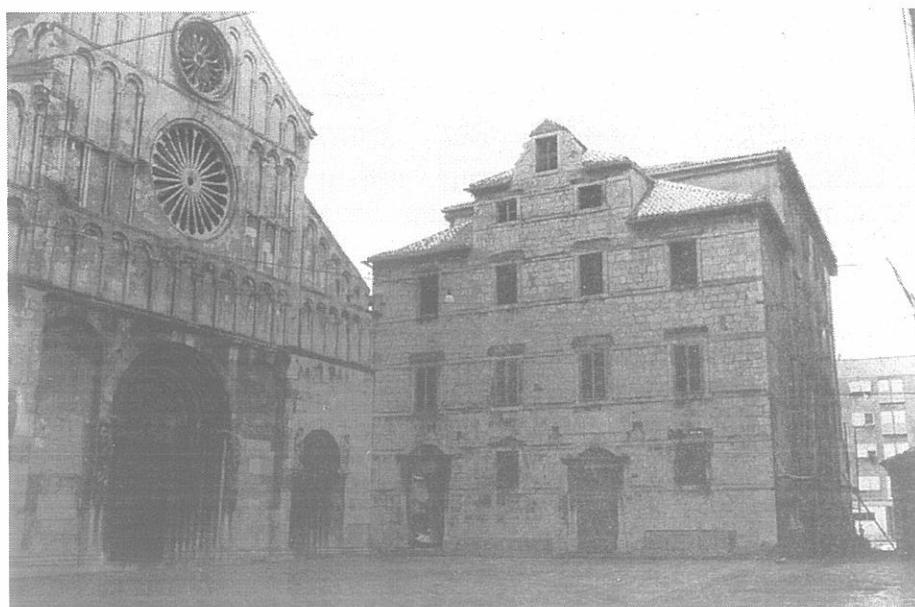
Zgrada se Doma sastoji od prizemlja, tri kata i dvorišta koje je omeđeno katedralom, zgradom Nadbiskupije i visokim zidom što dijeli dvorište Doma od nadbiskupskog vrta.

ŠIMUN
ŠINDIĆ

Roden sam u Zagrebu 10. rujna 1971. Majka mi je iz Zagorja, a otac iz Dalmacije. Osnovnu školu do 4. razreda pohadao sam u Sesvetama, nakon toga sam je nastavio u Bibinju pokraj Zadra. U Sesvetama sam se prvi put susreo sa svećenikom. Kapelani koji su tamo živjeli rado bi zaigrali nogomet s djecom, pa sam se i ja pridružio. Kao dijete nastojao sam kroz ministiranje ponosno služiti Bogu. Nakon 4. razreda doselili smo se u Bibinje gdje sam nastavio ministirati. Tu sam upoznao župnika don Nedjeljka koji je nastojao, što je bolje znao, njegovati moju klicu zvanja. Na tom sam mu puno zahvalan.

Prvi put sam ozbiljnije počeo razmišljati o svećeništvu u 6. razredu. U to vrijeme smo imali Misije. Jedan od voditelja je bio sadašnji kardinal Vinko Puljić, koji me probudio iz male uspavanosti. Nakon jednog razmatranja krenuo sam kući i tim putem sam promišljaо biti ili ne biti svećenik. Odluka je za sobom povlačila mnoga odricanja i strahove, ali i radosti. Odlučio sam postati svećenik te sam krenuo u zadarsko sjemenište "Zmajević", gdje sam i maturirao. Nakon mature sam krenuo u vojsku iz koje sam izašao dva dana prije rata u Sloveniji. Nakon toga krenuo sam u Kolegij Družbe Isusove u Zagreb. Sada sam na studiju teologije 6. godine te se nadam postati svećenikom u šestom mjesecu ove godine. Vrlo sam zahvalan isusovcima na trudu i podršci kroz moj bogoslovski život.

ŠIMUN
ŠINDIĆ

ODBOR ZA MINISTRANTSKI KONGRES - PLITVICE 1997.

PROPOZICIJE DEKANATSKOG ODNOSSNO NADBISKUPIJSKOG MINISTRANTSKE KVIZA

1. Ministrantski kviz, prvi krug natjecanja na dekanatskoj razini, može se održati u različitim mjestima, ali u isto vrijeme.
2. Materijale za kviz na dekanatskoj, kao i na nadbiskupijskoj razini, uručuje delegat za ministrante, zatvorene i zapečaćene u kuverti, voditelju kviza koji ih otvara pred ministrantima neposredno prije početka samog natjecanja.
3. Župnik je dužan prijaviti svoju skupinu ministranata delegatu za ministrante u Nadbiskupiji najmanje tjedan dana prije početka natjecanja radi pripreme i dostave potrebnog materijala za natjecanje voditelju kviza.
4. Delegat za ministrante u Nadbiskupiji u dogовору са župnicima ili pastoralnim djelatnicima, voditeljima ministrantskih skupina, dogovara mjesto i održavanje natjecanja.
5. Svaku župu koja sudjeluje u ministrantskom kvizu može zastupati pet ministranata mladih od 18 godina. Svaki ministrant samostalno rješava kviz. Bodovanje radnih zadataka treba izvršiti prema rješenjima koja se dostavljaju nadbiskupijskom delegatu za ministrante. Najveći mogući broj bodova u dekanatskom natjecanju koji može imati jedan ministrant iznosi 126 bodova.
6. Nakon završetka rješavanja dekanatskog kviza i bodovanja, zbroje se bodovi svih pet ministranata jedne župe. Najveći broj bodova jedne župe može iznositi 630.
7. Pobjednik u dekanatskom natjecanju je ona skupina ministranata koja osvoji najveći broj bodova.
8. Ministrantska skupina koja zastupa pojedini dekanat mora biti iz tog dekanata.
9. Na nadbiskupijskom natjecanju također svaki ministrant samostalno rješava predviđeni materijal. Svaki točno riješeni zadatak ili točka zadatka nosi jedan bod. Pojedini ministrant na ovom natjecanju može maksimalno postići 149 bodova. Zbrajanjem svih pet pojedinačnih bodovanja pojedine skupine ministranata predstavnika jednog dekanata maksimalno može iznositi 745 bodova.
10. Prvo mjesto u nadbiskupijskom kvizu ministranata postiže ona ministrantska skupina koja je postigla najveći broj bodova. Ova skupina zastupa svoju nadbiskupiju na ministrantskom kvizu na Plitvicama, 18. lipnja 1997.
11. Vrijeme rješavanja ministrantskog kviza nije ograničeno.
12. Natjecanje i bodovanje na nadbiskupijskoj razini mora biti komisjski (tri člana).
13. Predlažemo da se s pobjednicima na nadbiskupijskoj razini (25 ministranata + pratinja) kao nagrada hodočasti u Rim.

DUHOVNE OBNOVE U PRVOJ PREDJUBILARNOJ GODINI

U ovoj, predjubilarnoj godini s kojom se polako pripremamo za proslavu Velikog jubileja 2000. godine od rođenja Isusa Krista, sva je Crkva pozvana na duhovnu obnovu. Prva od triju predjubilarnih godina, 1997., posvećena je Isusu Kristu. Proglasom otvorenja Jubileja o. Nadbiskup je za našu Zadarsku nadbiskupiju odredio i posebne smjernice za produbljivanje i razmatranje. U ovoj, 1997. godini, to je produbljenje svijesti o pripadnosti Kristovoj Crkvi u stvarnosti Zadarske crkve. "Sve vas usrdno potičem da se umom, srcem i duhom uključite u jubilejska događanja..." (Proglas, Nadb. ord., br. 1412/1997.) istaknuo je Nadbiskup u jubilejskom proglašu.

S obzirom na to da je Korizma "jako" vrijeme liturgijske godine, mnoge naše župe izabrale su baš to vrijeme za duhovne obnove u ovoj predjubilarnoj godini. Neke su župe, kao Preko npr., u sklopu redovite korizmene pobožnosti Križnoga puta imale i posebne kateheze. U drugim župama održalo se Pokorničko slavlje za cijelu župu pred Uskrs. Neke su župe imale posebne duhovne obnove koje su trajale više dana.

Kod koludrica benediktinki u Pagu, održana su dva seminara početkom ožujka: za osmašice i za srednjoškolke. Seminar su vodile sestre franjevke Judita Čovo i Josipa Melvan. Sudjelovalo je ukupno 36 djevojaka koje su za vrijeme seminara boravile kod benediktinki. Korizmenu duhovnu obnovu u Šimunima, Gorici i Kolanu, pred Veliki tjedan, vodio je paški župnik don Srećko Frka-Petešić. U samom Pagu, u Domu kulture, trodnevnu obnovu je vodio mons. Milivoj Bolobanić, generalni vikar. U okviru obnove održano je i Pokorničko bogoslužje na kojem je sudjelovalo preko stotinu osmoškolaca i preko 200 odraslih. Inače, tijekom Korizme paški je župnik svake srijede imao kateheze o krštenju, a petkom i Križni put s različitim staleškim skupinama svih uzrasta.

U Velenom Ižu, u Domu kulture, održan je trodnevni Seminar za evangeli-

zaciju od 14. do 16. ožujka, koji su predvodili voditelji laici Molitvene zajednice MIR iz Zagreba. Seminar je nosio naslov "Mir s Bogom - izvor je životne radosti". Ispovijed i završno Euharistijsko slavlje vodio je o. Jozo Milanović OSB, a sudjelovalo je pedesetak osoba.

Duhovna obnova održana je i u Bibinjama, 14. i 15. ožujka, u župnoj crkvi, a vodio ju je mons. Milivoj Bolobanić, generalni vikar. Sudjelovalo je oko 200 ljudi. Generalni vikar održao je i duhovnu obnovu u Benkovcu, od 21. do 25. travnja, u Vatrogasnem domu, za oko stotinjak vjernika.

U Biogradskom dekanatu duhovne obnove vodili su svećenici toga dekanata zajednički, svatko s jednom temom. Don Hrvoje Kolak imao je temu "Isusovo utjelovljenje", don Marijan Stojanović "Isusovo javno djelovanje", a don Marinko Jelečević "Pashalni misterij". Trodnevne duhovne obnove, na kojima je svaki dan bila iznesena jedna od navedenih tema, održane su u posljednja dva tjedna pred Veliki tjedan, i to u Biogradu, u obje župe, zatim u Turnju, Sikovu i Svetom Petru. Obnova bi uvijek završila Sakramentom pomirenja, a odaziv vjernika bio je velik tako da su crkve bile ispunjene.

Vrijedno je navesti i činjenicu da je grad Zadar pred Uskrs imao prilike doživjeti neka kulturna događanja s kršćanskim i pasionskom temom što je u duhovnom smislu obogatilo zadarsku javnost upravo vrijednostima kršćanskog nadahnuća. Ova događanja donosimo u Vijestima i događajima. Premda se ona ne mogu staviti uz bok duhovnim obnovama, ipak ta kulturna događanja upravo u najintenzivnije vrijeme crkvene godine, u Velikom tjednu ili uoči, u našoj javnosti stvaraju određeno ozračje prožeto nadahnucima kršćanske vjere i na taj način pridonose barem izdaleka "duhovnoj" i kulturnoj obnovi našeg naroda.

L M

204

NAŠI R ĐE N I C I

ALOJZ KNEŽEVIĆ

Roden sam u Žepcu 30. ožujka 1972. Potječem iz kršćanske vjerničke obitelji u kojoj sam šesto od sedmoro djece. U krugu obitelji i župe stekao sam prve klice svećeničkog zvanja.

Nakon završene srednje škole, na poticaj prijatelja sje- menistaraca otišao sam u Zadarsko sjemenište. Tu sam učvrstio duhovnu i intelektualnu snagu za daljnje studije. Studij teologije pohadao sam na bogosloviji a Sarajevu, a završio sam na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Red đakonata primio sam u listopadu 1996. godine u Starigradu, kao kandidat Zadarske nadbiskupije. Svećenički red primit ću 29. lipnja ove godine u katedrali sv. Stošije u Zadru. Mladu misu prikazat ću u rodnom Žepcu 27. srpnja, također ove godine. Zahvalan sam svima koji su me svojim molitvama i žrtvom pratili na ovom putu svećeništva.

JOSIP LENKIĆ

Roden sam 19. ožujka 1973. u Bibinju, nedaleko od Zadra. Osnovnu školu pohadao sam u Bibinju. Dolazim iz župske zajednice koja na poseban način gaji ljubav i osjeća danas živu potrebu duhovnih zvanja. Ona shvaća ljepotu žrtve prikazane Bogu. Zasigurno, brojna svećenička i redovnička zvanja naše župe jesu plod molitve, žrtve i odricanja njezinih članova, kao i vapaja Presvetom Srcu Isusovu i Njegovoj Majci. Uzor mojega zvanja bio je moj župnik u kojem sam prepoznao čovjeka koji nesebično živi i ljubi Boga i njegovu Crkvu - čovjeka Crkve. U želji da što bliže budem Kristovu oltaru i njemu jedinom služim, pripadao sam ministrantskoj zajednici već od svojeg najranijeg djetinjstva.

Nakon osmogodišnjeg školovanja stupio sam u Nadbiskupsko sjemenište "Vicko Zmajević" u Zadru. Po svršetku ispita zrelosti započeo sam studij na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu.

Sada sam đakon Zadarske nadbiskupije, a u lipnju na blagdan apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla bit ću zaređen za svećenika. Želim da moje svećenstvo bude Božja milost i Božji blagoslov svima kojima će me On slati po svojoj Crkvi. Gospodine, raspolaži mnome, jer ne znam ni jednu drugu zadaću u ovome svijetu koju bih smio vršiti, osim jedne: živjeti za tebe i svoj život upotrijebiti za tebe. Želim ići tamo kamo ti hoćeš, želim živjeti za ljude zbog kojih si ti došao,

Ovom prilikom želim zahvaliti ocima isusovcima na intelektualnoj, duhovnoj i ljudskoj izgradnji tijekom moga boravka u Kolegiju na Jordanovcu.

209

Br. 661/1997.

SVEĆENIČKA REĐENJA U KATEDRALI

Draga braćo svećenici!

Gospodin ove godine dariva Zadarskoj crkvi, nadamo se, četvoricu novih svećenika: Alojzija KNEŽEVIĆA, Josipa LENKIĆA, Šimu ŠINDIJI i Borisa PEDIĆA. Prvu trojicu zaredit ću u nedjelju, na blagdan sv. Petra i Pavla, 29. lipnja 1997. godine, u 19 sati u katedrali sv. Stošije. Četvrto ređenje bit će na jesen ove godine.

Pozivam vas da mi se pridružite u koncelebraciji te tako iskažete svoje zajedništvo s braćom redenicima.

Molimo za njihov rast u vjeri i apostolskom žaru toliko potrebnom da se braći navijesti Isus Krist, jedini Spasitelj čovjeka.

Određujem da se polovica od sakupljene milostinje, u nedjelju, 22. lipnja, dostavi Ordinarijatu s naznakom: "Za mladomisnike". Potaknimo vjernike na velikodušnost.

Zahvaljujem svima unaprijed.

Zadar, 29. travnja 1997.

Nadbiskup

+ Ivan

Br. 662/1997.

POBOŽNOST PRESV. SRCU ISUSOVU

Draga braćo svećenici!

Lipanske pobožnosti posvećene Presvetom Srcu, poput onih u svibnju Njegovoj i našoj Majci Mariji, povlaštena je prigoda okupljanja naših župnih zajednica i njihova molitvenog odgoja. Potičem vas i na to nastojanje koje u cijelovitom pastoralnom djelu može uroditи neslućenim plodovima za pojedince i cijelu župnu zajednicu. Uz doličnu pripravu i proslavu blagdana Presvetog Srca Isusova, taj mjesec je prigoda da se počne s obavljanjem pobožnosti prvih petaka koji su u nekim zajednicama osnažili euharistijski život vjernika.

Predlažem da cijela Nadbiskupija obavlja tu pobožnost na dvije nakane:

- za milost praštanja i
- za spas naše mladeži od zla ovisnosti.

Zadar, 29. travnja 1997.

Nadbiskup

+ Ivan

208

ODREDBE

Nadbiskupski ordinarijat

Zadar

Broj: 609/1997.

SVIM REDOVNICAMA U ZADARSKOJ NADBISKUPIJI

DAN REDOVNICA

Poštovane sestre,

pozivam vas na DAN REDOVNICA, ove predjubilejske godine, koji će se održati u srijedu, 11. lipnja, u Nadbiskupskom sjemeništu "Zmajević", prema sljedećem rasporedu:

PROGRAM:

9,00 sati	- Pokorničko bogoslužje (predvodi fra Andrija Bilokapić) - Euharistijsko slavlje s homilijom (predvodi o. Nadbiskup) - Predavanje: Dr. fra Bernardin Škunca: "Redovnica - poziv na kršćansku ljubav u Crkvi i svijetu" - Zajednički objed

Iskreno se radujem susretu s vama i s poštovanjem vas pozdravljam.

Nadbiskup

+ Ivan

205

Nadbiskupski ordinarijat
Zadar
Broj: 610/1997.

SVIM SVEĆENICIMA ZADARSKE NADBISKUPIJE

XXXV. SVEĆENIČKI DAN ZADARSKE NADBISKUPIJE

Draga braćo svećenici,

S radošću vas pozivam na XXXV. svećenički dan Zadarske nadbiskupije koji će se održati u srijedu, 25. lipnja, u Nadbiskupskom sjemeništu "Zmajević", prema sljedećem rasporedu:

PROGRAM

- 9,00 sati - Euharistijsko slavlje (predvodi o. Nadbiskup)
- Predavanje: Dr. Ivan Golub - Povjerovali smo Riječi (duhovno-teološki pogled)
- Zajednički objed

Za sudjelovanje u koncelebraciji ponesite albu, naglavnik i štolu.

Iskreno se radujem susretu sa svima vama i srdačno pozdravljam!

*Nadbiskup
+ Ivan*

Broj: 659/1997.

UVJETI UPISA KANDIDATA U SJEMENIŠTE "ZMAJEVIĆ"

Približava se kraj školske godine 1996./97. Mnogobrojni osnovci će se upisivati u razne srednje škole. Za dječake koji odluče doći u sjemenište "Zmajević" i Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju donosimo uvjete za upis:

Za prijam u Nadbiskupsko sjemenište "Zmajević" treba poslati vlastoručno napisanu molbu i mišljenje župnika (odjelito).

Za upis u Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju treba priložiti:

1. Rodni list ili potvrdu s podacima potrebnim za školske matične knjige i svjetododžbe;

2. Krsni list s upisom krizme, ako je krizman;

3. Potvrdu o državljanstvu - domovnicu;

4. Svjetododžbe 7. i 8. razreda osnovne škole.

Prijave za upis će se primati 26. i 27. lipnja.

Upisi su: Prvi upisni rok 2. i 3. srpnja,

Drugi upisni rok od 4. do 10. srpnja,

Treći upisni rok od 25. do 29. kolovoza.

Zadar, 29. travnja 1997.

*Nadbiskup
+ Ivan*

Broj: 660/1997.

UVJETI UPISA U BOGOSLOVIJU

Kandidati za bogosloviju koji su završili Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju, trebaju uputiti Nadbiskupskom ordinarijatu svoju molbu, vlastoručno napisanu te priložiti sljedeće dokumente:

1. Krsni list;

2. Potvrdu o državljanstvu - domovnicu;

3. Rodni list;

4. Svjetododžbu o završenom Ispitu zrelosti.

Kandidati koji su završili neku četverogodišnju srednju školu uz vlastoručno napisanu molbu za prijam u bogosloviju i navedene dokumente, dostavljaju i mišljenje svoga župnika.

Za sve kandidate obvezatan je razgovor s Nadbiskupom.

U Zadru, 29. travnja 1997.

*Nadbiskup
+ Ivan*